

ALYTAUS REGIONO
ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS

2022 METŲ BENDROVĖS VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

ĮVADINIS ŽODIS.....	4
SVARBIAUSI BENDROVĖS 2022 M. ĮVYKIAI	6
BENDROVĖS VALDYMAS	7
ĮMONĖS STRUKTŪRA.....	8
ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS IR ALYTAUS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO ĮGYVENDINIMAS	9
ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖ 2022 M. IR KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO APSKAITA	13
RŪŠIUOJAMASIS ATLIEKŲ SURINKIMAS	17
Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamasis surinkimas.....	18
Maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamasis surinkimas	20
Tekstilės atliekų rūšiuojamasis surinkimas	21
Didelių gabaritų atliekų rūšiuojamasis surinkimas.....	23
Žaliųjų atliekų surinkimas	26
Mišrių komunalinių atliekų rūšiuojamasis surinkimas	28
ATLIEKŲ APDOROJIMO ĮRENGINIŲ VEIKLA	32
Pakartotinis naudojimas ir paruošimas pakartotinai naudoti	32
Žaliųjų atliekų kompostavimas.....	34
Mechaninio apdorojimo įrenginiai	35
Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba.....	36
Didelių gabaritų atliekų apdorojimo įrenginiai	38
Įvairių atliekų apdorojimo (rūšiavimo) įrenginys.....	39
Alytaus regiono nepavojingų atliekų sąvartynas	40
Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija.....	41
Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo.....	41
Monitoringas ir vykdyti tyrimai	42
ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMOJO SURINKIMO SISTEMOS PLĖTRA, ATNAUJINIMAS IR PRIEŽIŪRA	44
Atliekų surinkimo ir transporto paslaugų teikimas.....	46
Maisto atliekų surinkimas iš juridinių asmenų	46
Rūšiavimo centrų ir kitų atliekų surinkimo aikštelių aptarnavimas	46
Atliekų transportavimas į atliekų deginimo įrenginius.....	47
MKA, MA ir kitų atliekų surinkimas ir vežimas.....	47
Tekstilės atliekų surinkimas	47
Kitos paslaugos, teikiamos laimėjus viešuosius pirkimus ar sutartis	47
PASLAUGŲ KONTROLĖS UŽTIKRINIMO SISTEMA IR VARTOTOJŲ KONTROLĖ	48
Vartotojų prašymų ir skundų valdymas.....	49
STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS.....	51

I Tikslas. Aplinkos kokybės gerinimas.....	51
II Tikslas. Paslaugų kokybės gerinimas	51
III Tikslas. Veiklos efektyvumo didinimas	52
IV Tikslas. Atliekų perdirbimo ir antrinio panaudojimo didinimas	52
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR PERSONALO VALDYMAS.....	52
FINANSINĖ ANALIZĖ IR VIETINĖ RINKLIAVA ALYTAUS REGIONE 2022 M.	53
Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai	53
RINKLIAVOS ADMINISTRAVIMO VEIKLA	58
Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas	58
Ikiteisminis skolų administravimas	61
IKITEISMINIS SKOLŲ ADMINISTRAVIMAS IR TEISMINIS SKOLŲ IŠIEŠKOJIMAS	62
VIEŠIEJI PIRKIMAI	65
Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVP IS) priemonėmis vykdyti viešieji pirkimai	66
Viešieji pirkimai iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją (CPO).....	66
Mažos vertės pirkimai	67
Žalieji pirkimai	67
VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS.....	67
Aplinkosauginis ugdymas	67
Visuomenės informavimas	68
PROJEKTŲ, FINANSUOJAMŲ ES LĖŠOMIS, ĮGYVENDINIMAS	71
PROJEKTŲ, FINANSUOJAMŲ KITŲ PROGRAMŲ LĖŠOMIS, ĮGYVENDINIMAS	75
VEIKLOS PROGNOZĖS	77

2022 m. veiklos dvidešimtmetį minėjusį Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrą ir jo direktorių A. Reipą pasveikino Aplinkos ministras S. Gentvilas.

IVADINIS ŽODIS

2022 metai prasidėjo baisiausiu ir neįmogiškiausiu įvykiu Europoje – karu, kuris sugriovė prekių gamybos ir tiekimo grandines, rekordiškai padidino energetinių išteklių kainas ir sukėlė didžiausią infliaciją Lietuvos moderniojoje istorijoje.

Bendrovė patyrė tikrą ekonominę šoką, o darbuotojai – didžiulį nerimą dėl ateities ir išgyvenimo galimybių. Prekių kainos didėjo dvigubai, statybos darbų – iki 20 proc., o paslaugų – iki 40 proc. Todėl reikėjo imtis ryžtingų priemonių situacijai suvaldyti.

Kai visuose regionuose savivaldybės didino rinkliavas už atliekų tvarkymą, Alytaus regione ėmėms priemonių kaštams mažinti: nutraukėme ekonomiškai nenaudingomis tapusias atliekų tvarkymo sutartis, pati bendrovė ėmėsi teikti paslaugas, kurios rinkoje labai pabrango be jokio realaus pagrindo, teko atidėti darbo užmokesčio kėlimo terminus ir ieškoti socialinio susitarimo su darbuotojais. Taip pat bendrovei labai padėjo ilgametė

strategija gilinti ir didinti rūšiavimo apimtis, atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas, tapti energijos gamintoja, dėti visas pastangas kuo mažiau atliekų vežti deginti.

Tai davė teigiamus rezultatus ir bendrovė metus baigė pelningai, sustiprindama partnerių bei bendrovės akcininkų pasitikėjimą ir padėdama savivaldybėms išlaikyti savo išipareigojimus gyventojams, kad tokiu sunkiu metu nebūtų didinamos rinkliavos už atliekų tvarkymą.

2022 metais buvo pakeista Bendrovės valdymo struktūra. Tai padaryta įgyvendinant Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatą dėl nepriklausomų narių kolegialiaame valdymo organe. Minėtas įstatymas numato, kad bendrovės valdyboje nepriklausomų narių turi būti ne mažiau kaip 1/2 kolegialaus organo narių skaičiaus, tad bendrovės valdyboje būtų turėję būti 18 valdybos narių. Esant tokiam valdybos narių skaičiui, būtų sudėtinga, o gal net ir neįmanoma, priimti sprendimus ir užtikrinti efektyvią Bendrovės veiklą.

Atsižvelgusi į tai bei kitų šalies regioninių atliekų tvarkymo centrų praktiką, kadenciją baigianti Bendrovės valdyba nusprendė atsisakyti valdybos formavimo ir įsteigti neformalų patariamąjį organą - Akcininkų pasitarimą. Priėmus šį sprendimą, buvo pakeisti ir patvirtinti bendrovės įstatai.

2022 metai buvo kupini permainų teisiniame atliekų tvarkymo reglamentavime ir visos sistemos organizavime Lietuvoje.

Lietuva ilgai buvo neperkėlusį į savo teisinę bazę ES atliekų tvarkymo direktyvos reikalavimų, todėl buvo neteisingai formuluojami atliekų tvarkymo srautai, komunalinėmis atliekomis laikytos statybinės atliekos. Lietuva nepilnai buvo perkėlusį ir ES reikalavimus gamintojų ir importuotojų atsakomybės stiprinimui.

2022 metais buvo pabandyta reformuoti save visiškai diskreditavusią pakuočių atliekų tvarkymo sistemą – savivaldybėms liko atsakomybė tik organizuoti pakuočių atliekų surinkimo sistemas ir gauti už tai garantuotą apmokėjimą, o gamintojų importuotojų organizacijoms (GIO) atiteko pareiga parinkti paruošėjus perdirbti pakuotes ir jas perdirbti.

Bendrovė pasirašė rankoves ir ėmėsi organizuoti pakuočių surinkimo konkursus, bet pasirodė, kad jie niekam nereikalingi, ir pačios GIO, kurios yra ir šių paslaugų gavėjos, kreipėsi į teismus, nurodydamos formalias priežastis ir reikalaudamos šiuos konkursus nutraukti.

Po to paaiškėjo, kad viena GIO pati pasirašė atliekų surinkimo sutartis, kuriose kainos buvo beveik tris kartus didesnės nei skaičiuojamoji paslaugų kaina. Tada paslaugų teikėjas ateina su sutartimi pas perkančiąją organizaciją ARATC ir reikalauja pasirašyti sutartis, nors nebuvo jokių procedūrų ir perkančiosios organizacijos iniciatyvos.

Susidariusi situacija akivaizdžiai parodė, kad naujosios pakuočių organizavimo sistemos niekam nereikia, o prekybos centrai suprato, kad savivaldybės pasvers ir visas juose susidariusias pakuotes, pradėjo reikalauti ir ministerija parengė Atliekų tvarkymo įstatymo projektą, kad didžiųjų prekybos centrų atliekos iš viso nėra komunalinės ir savivaldybės neturi kištis į jų tvarkymo sistemos organizavimą.

Seimas nusprendė, kad regioninių atliekų tvarkymo centrų patiriamus tam tikrus kaštus reguliuos VERT'as ir taip bus didinama gyventojų pasitikėjimas atliekų tvarkymo sistema. Bet paaiškėjo, kad atliekų surinkimo, administravimo, rinkliavų surinkimo kaštai ir viešaisiais pirkimais nupirktos paslaugos nebus reguliuojamos. Sistema tapo labai paini ir sudėtinga, nėra aišku, ar regiono savivaldybėms pavyks išlaikyti solidarias kainas visame regione. Už reguliavimo paslaugas reikės sumokėti 0,9 proc. mokestį VERT nuo visos reguliuojamos kainos, bet ar tai atneš vartotojams aiškumą, ar sumažins atliekų surinkėjų apetitą ir agresyvumą, sunku pasakyti.

Apžvelgiant praėjusių metų rezultatus, norisi visiems sistemos dalyviams padėkoti už bendradarbiavimą, bendrovės darbuotojams už atsidavimą bendrovės vertybėms ir tikslams bei išreikšti begalinį tikėjimą, kad kilusios problemos ir jų priežastys, bus išspręstos 2023 metais.

TOP ĮMONĖ 2022

VERSLO STABILUMO ĮVERTINIMAS

REKVIZITAI.LT REKOMENDUOJA

UAB "Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras"

★★★★★

REZULTATAI NIEKADA NEMELUOJA!

Plėtoja skaidrų verslą, puoselėja įmonės finansinę reputaciją, konkurencingumą, atsakomybę ir pagarbą savo verslo aplinkai.

Šiuo įvertinimu Portalas Rekvizitai.lt pažymi įmonės ekonominį verslo stabilumą ir patikimumą. Lietuvoje tokius aukštus atrankos kriterijus atitinka tik 6 įmonės iš 100, todėl tikėtina ši įmonė ateityje išliks stabili ir gebės vykdyti savo finansinius įsipareigojimus.

Marjūs Morkevičius
Direktorius
UAB "Rekvizitai"

2022
TOP ĮMONĖ
Rekvizitai.lt REKOMENDUOJA

Vilnius, 2022, "TOP Įmonė" 2022 verslo vertinimo kriterijai: www.rekvizitai.vz.lt/top-imonė-2022/

REKVIZITAI.LT

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras pagal 2022 m. veiklos rezultatus pateko į patikimiausių šalies įmonių sąrašą

SVARBIAUSI BENDROVĖS 2022 M. ĮVYKIAI

Bendrovė minėjo savo dvidešimties metų veiklos, organizuojant ir vystant atliekų tvarkymo sistemą, jubiliejų

Įgyvendinant teisės aktų nuostatas, buvo pakeista bendrovės valdymo sistema, atsisakant valdybos formavimo ir įsteigiant neformalų patariamąjį organą – Akcininkų pasitarimą

Buvo pastatytas ir pradėjo veikti maisto ir virtuvės atliekų paruošimo perdirbimui įrenginys Takniškių technologijų padalinyje

Pastatyta ir pradėjo veikti Atliekų pakartotinio rūšiavimo aikštelė didžiosioms ir statybinėms atliekoms apdoroti ir nukreipti į perdirbimą bei panaudojimą

Pakuočių atliekų tvarkymo sistemos pertvarka. Bendrovė sėkmingai parinko vežėjus ir pasirašė sutartis dėl pakuočių atliekų surinkimo šešiose savivaldybėse

Pasirašytos naujos sutartys su MKA surinkėjais šešiose savivaldybėse, kurios leidžia užtikrinti vartotojams žymiai geresnę paslaugų kokybę, sukuria skaidrų sutarčių priežiūros mechanizmą ir viešosios paslaugos vertinimo kriterijus

2022 metais bendrovė pagal savo veiklos ir patikimumo rezultatus pateko į Lietuvos TOP ĮMONIŲ 2022 sąrašą.

BENDROVĖS VALDYMAS

Visuotinis akcininkų susirinkimas

Direktorius

Akcininkų pasitarimas

Akcininkus atstovauja

ONA BALEVIČIŪTĖ,
Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorė

GINTARĖ JOCIUNSKAITĖ,
Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė

JOVITA TIRVIENĖ,
Birštono savivaldybės administracijos direktorė

VILMA JURGELEVIČIENĖ,
Druskininkų savivaldybės administracijos direktorė

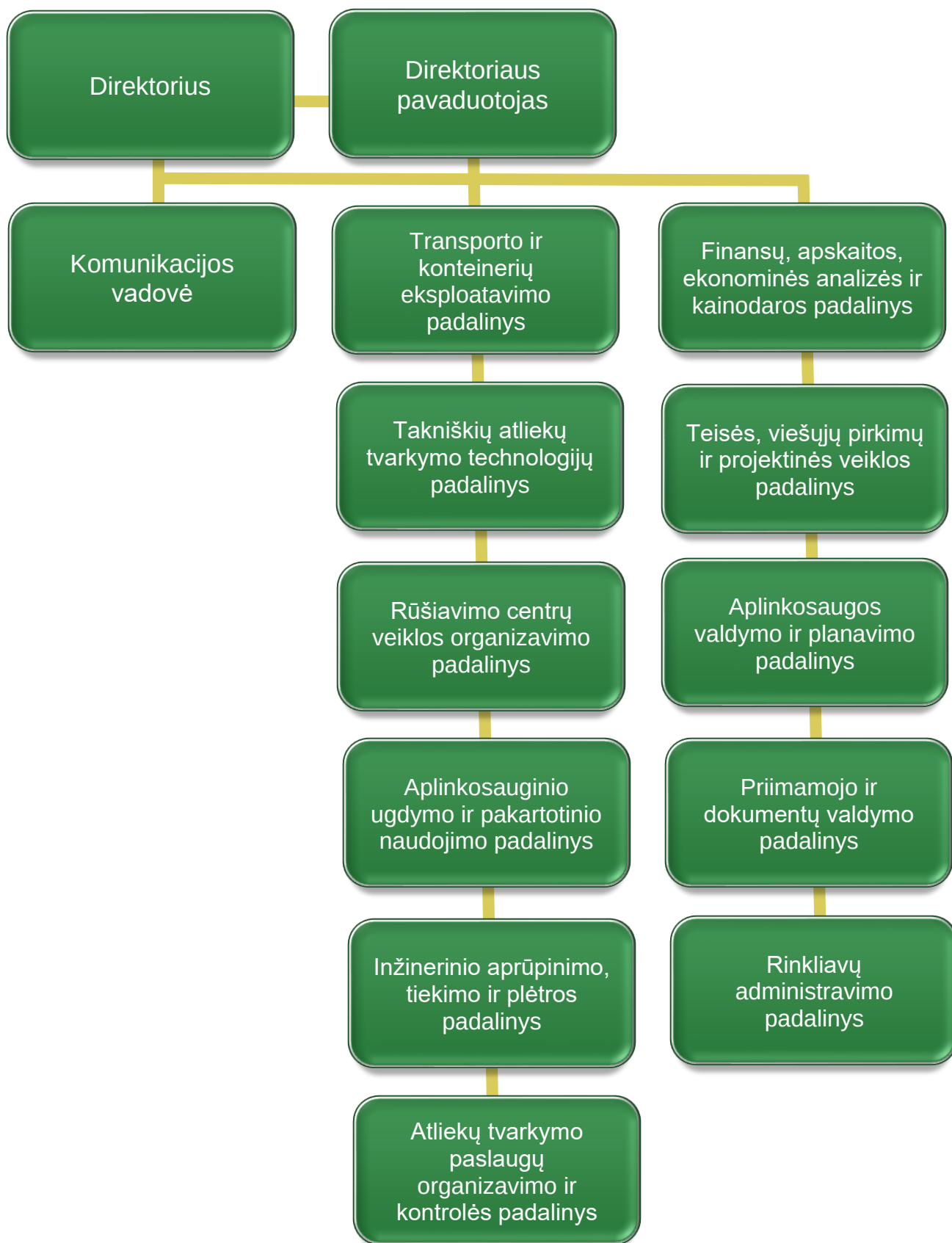
SAULIUS PETRAUSKAS,
Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktorius

JŪRATĖ ZAILSKIENĖ,
Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorė

ALVYDAS VIRBICKAS,
Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktorius

ĮMONĖS STRUKTŪRA

ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS IR ALYTAUS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO ĮGYVENDINIMAS

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras septynių regionų savivaldybių pavedimu 2022 m. atliko visas **Alytaus regiono Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus** funkcijas, kaip tai yra įvardinta Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio sąvokoje: „vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės (savivaldybių) įsteigtas juridinis asmuo, savivaldybės (savivaldybių) pavedimu atliekantis komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas ir (ar) regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių valdymą ir (ar) teikiantis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas“ ir išvardinta 30 straipsnio 2 dalyje „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus pareiga atlikti jam pavestas funkcijas nustatoma steigimo dokumentuose, savivaldybės ir komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus sudarytoje sutartyje ar kitame atitinkamame administraciniame akte“ ir 3 dalyje – „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius gali atlikti šias komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo funkcijas, jeigu jas paveda savivaldybė:

- 1) organizuoti konkursą komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančiam atliekų tvarkytojui parinkti;
- 2) tikrinti, kaip yra vykdomi sutartiniai įsipareigojimai tarp komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus ir šio straipsnio 12 dalyje nurodyto atliekų tvarkytojo;
- 3) atlikti sutartinių įsipareigojimų tarp komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus ir šio straipsnio 12 dalyje nurodyto atliekų tvarkytojo priežiūrą ir kontrolę;
- 4) pateikti savivaldybei rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio apskaičiavimą ir, jeigu savivaldybės taryba patvirtina, ją rinkti;
- 5) registruoti komunalinių atliekų turėtojus;
- 6) rinkti, analizuoti informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės ir (ar) atliekų tvarkymo regiono teritorijoje, regiono plėtos tarybos patvirtinto regioninio ir savivaldybės tarybos patvirtinto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo planų priemonių, užtikrinančių Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimą, vykdymą;
- 7) teikti pasiūlymus regiono plėtos tarybai ir savivaldybės tarybai dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tobulinimo ir plėtojimo;
- 8) įgyvendinti visuomenės informavimo, švietimo ir mokymo priemones komunalinių atliekų tvarkymo srityje;
- 9) sudaryti sutartis su komunalinių atliekų turėtojais;
- 10) vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo veiklą;
- 11) kitas su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimu susijusias savivaldybių pavestas funkcijas.“

Taip pat valdė ir eksploatavo Alytaus regiono atliekų tvarkymo infrastruktūrą bei teikė kitas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas po laimėtų viešųjų pirkimų arba vykdydamas savivaldybių administraciniais aktais ir akcininkų lūkesčių rašte suformuotus pavedimus.

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras, vykdydamas savo funkcijas, vadovavosi 2013 m. birželio 12 dieną Alytaus regiono plėtos tarybos sprendimu Nr.51/6S-148 patvirtintu Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo planu 2014-2020 m. su visais pakeitimais, bei 2022

m. birželio 1 d. įsigaliojusiame Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021- 2027 m. plane, suformuotomis komunalinių atliekų tvarkymo užduotimis.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos valstybinės užduotys, kurios yra išvardintos 1 lentelėje.

1 lentelė

Valstybinių užduočių vykdymas		
	Užduotis	Įgyvendinimo būklė
1.	Iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Pagal senąją skaičiavimo metodiką įvykdyta 75 %, o naująją skaičiavimo metodiką perdirbama 39, 8 %, esant surinkimui 63 %
2.	Iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Netaikoma (dar neatėjęs terminas)
3.	Iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Pašalinta sąvartyne 12%
4.	Komunalinių atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas taip, kad skatintų atliekas tinkamai paruošti pakartotinai naudoti ir perdirbti.	Rengiama ekonominio skatinimo sistema kartu su atliekų tvarkymo planu
5.	Savivaldybės visiems komunalinių atliekų turėtojams turi užtikrinti atliekų surinkimo ir rūšiavimo galimybę, aprūpinti priemonėmis, atsižvelgdamos į Atliekų tvarkymo įstatymo 26 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, neimdamos papildomo mokesčio, išskyrus nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų, už atliekų tvarkymą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą.	Įvykdyta

Siekiant, kad būtų sukurta efektyviai veikianti komunalinių atliekų tvarkymo sistema, Regiono plėtros taryba ir savivaldybės į regioninius ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus turi įtraukti ir vykdyti užduotis, kurios išvardintos 2 lentelėje.

2 lentelė

Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymas		
	Užduotis	Įgyvendinimo būklė
1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	Įvykdyta 63 %
2.	Iki 2024 m. aprūpinti namų ūkių biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą.	Įvykdyta 90%
3.	Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti.	Įvykdyta 100%
4.	Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.	Įvykdyta 100%
5.	Iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.	Įvykdyta 100%

6.	Iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).	Įvykdyta
7.	Užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:	
7.1	gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Įvykdyta
7.2	kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	Įvykdyta
7.3	individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	Įvykdyta
7.4	pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingoms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingoms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);	Neįvykdyta
7.5	iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų;	Užduočiai įvykdyti reikia įrengti dar 3 aikšteles
7.6	teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiros surinkimo galimybes;	Vykdoma
7.7	peržiūrėti ir pakoreguoti LR Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	Įvykdyta

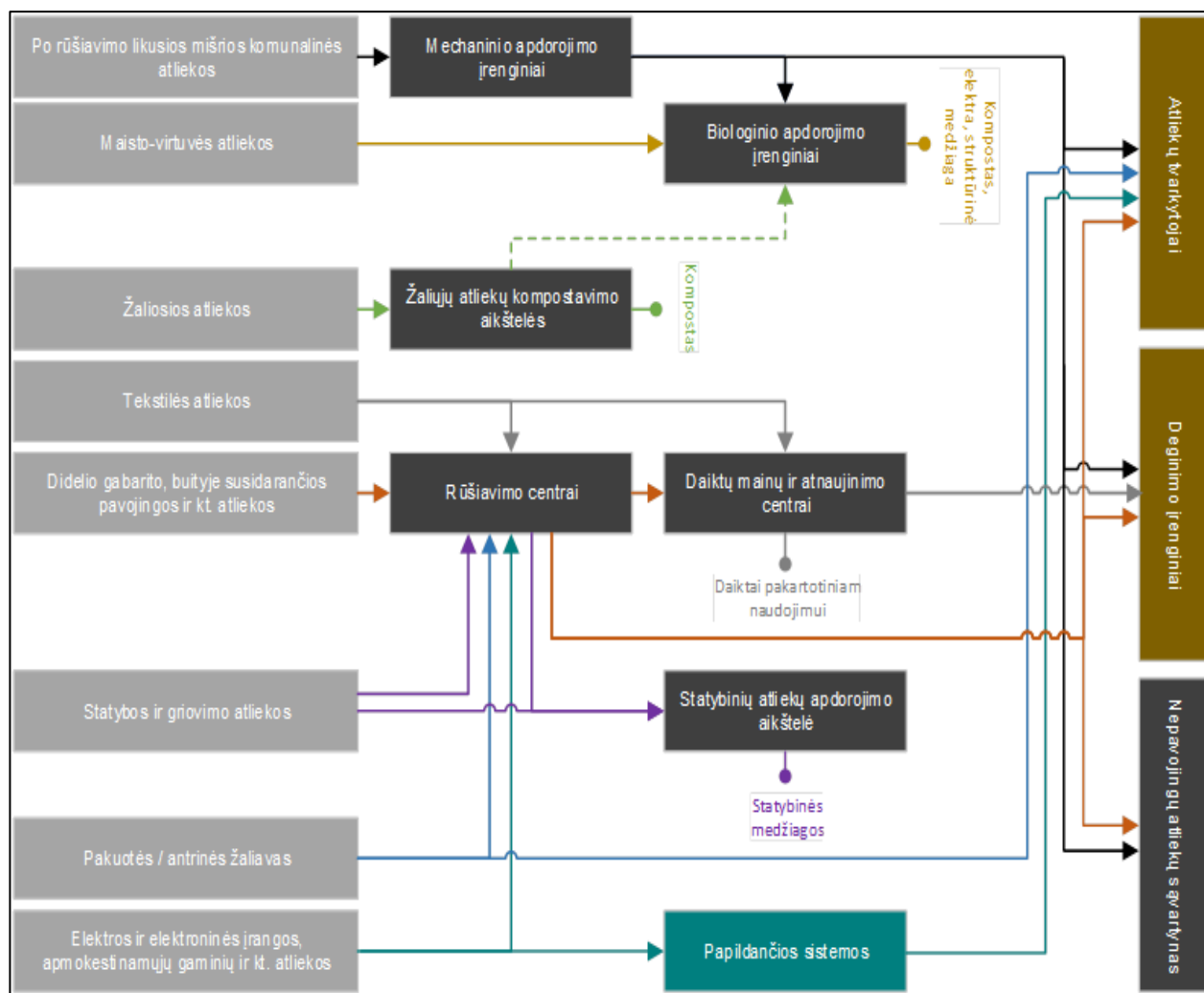
2022 m. Alytaus regione veikė visa plane numatyta infrastruktūra, 20 rūšiavimo centrų, 7 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, mechaninio rūšiavimo įrenginiai, biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba, inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija, daiktų mainų punktai, daiktų paruošimo naudoti pakartotinai punktai rūšiavimo centruose, pradėta vykdyti veikla atliekų rūšiavimo aikštelėje.

1 pav. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

2022 m. buvo sėkmingai tęsiamas atskiras rūšiuojamasis maisto/virtuvės atliekų surinkimas ne tik iš Alytaus regiono miestų individualių namų ir daugiabučių namų gyventojų, bet ir iš biudžetinių savivaldybių įstaigų ir kitų įmonių: ugdymo ir švietimo, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų, kuriose teikiamos maitinimo paslaugos. Surinktos maisto atliekos apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba.

2 pav. Komunalinių atliekų tvarkymo schema

2022 m. pakuočių atliekų rūšiavimo priemonėmis pradėta aprūpinti ir juridinius asmenis, o nuo 2022 m. gruodžio 1 d. pakuočių atliekos į atliekų tvarkymo objektus iš juridinių asmenų priimamos nemokamai.

Visiems bendrovės eksploatuojamiems įrenginiams yra gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, kurie leidžia vykdyti veiklą juose.

Visi įmonės padaliniai registruoti atliekų tvarkytojų valstybės registre. Turimus atliekų tvarkymo kodus (padaliniuose tvarkomas atliekas) galima rasti Aplinkos apsaugos agentūros internetiniame puslapyje <http://atvr.aplinka.lt/paieska/>.

Įmonė turi pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kuri leidžia surinkti ir laikyti pavojingas atliekas eksploatuojamose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse bei surinkti ir šalinti pavojingas atliekas inertinių atliekų apdorojimo aikštelės asbesto šalinimo sekcijoje.

Bendrovė įrašyta į atliekų tvarkytojų, turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus sąrašą, kuri pakuotes išskiria mišrių komunalinių atliekų apdorojimo procese, užsiregistravusi gamintojų ir importuotojų registre, gavusi veterinarinį

patvirtinimą, suteikiantį teisę biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba tvarkyti trečios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus. Įmonė turi veterinarinį patvirtinimą veiklai – šalutinių gyvūninių produktų ir (ar) jų gaminių vežėjas.

Bendrovė yra įsidięgusi aplinkos vadybos sistemą pagal LST EN ISO 14001:2015 ir kokybės vadybos sistemą pagal LST EN ISO 9001:2015 standartą. 2022 m. įmonėje atliktas priežiūros auditas. Sertifikatai galioja iki 2023 m. spalio 31 dienos.

ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖ 2022 M. IR KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO APSKAITA

2022 m. Alytaus regione susidarė ir buvo sutvarkyta 79 228 tonų komunalinių (įskaitant ir organines bei popieriaus atliekas sukompostuotas, sudegintas ar panaudotas energijai gaminti namų ūkiuose). Iš jų 9405,599 t t. y. tik 12 proc. pašalinta nepavojingų atliekų sąvartyne, likusios paruoštos naudoti pakartotinai, perdirbti ar panaudoti.

3 lentelė

Komunalinių atliekų apskaita pagal jų sutvarkymo būdus Alytaus regione

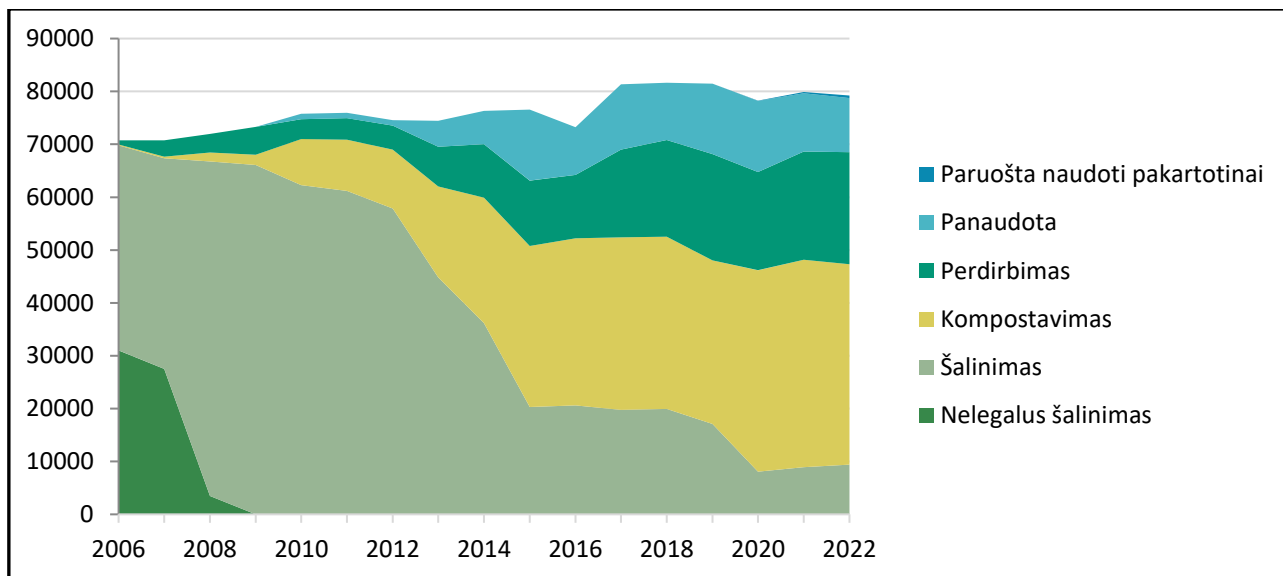
Metai		Komunalinių atliekų kiekiai, t/m			
		2019	2020	2021	2022
1.	Paruošta naudoti pakartotinai komunalinių atliekų	-	76	258	505
2.	Išrūšiuota perdirbti komunalinių atliekų	20 137	18 585	20 486	21 188
3.	Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	13 294	13 404	11 000	10 210
4.	Sukompostuota įrenginiuose	21 528	28 722	30 631	29 345
5.	Sukompostuota namų ūkiuose	9 400	9 400	8 575	8 575
6.	Pašalinta komunalinių atliekų sąvartyne	17 102	8 071	8 931	9 405
7.	Viso komunalinių atliekų	81 461	78 258	79 881	79 228
8.	Paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti atliekų, %	63	73	75	75
9.	Perdirbtomis gaminiais ir žaliavomis tapęs atliekų, %	-	-	-	39,8
10.	Paruošta perdirbti ir panaudoti komunalinių atliekų, %	79	90	89	88

2022 metai – pereinamieji metai vertinant keliamų užduočių įgyvendinimą regione ir savivaldybėse.

Pagrindine užduotimi regionui ir savivaldybėms tampa vykdyti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą taip, kad būtų įgyvendintos valstybinės atliekų tvarkymo užduotys.

2023 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., ir iki 2027 m. pasiekti – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.

Šiuo metu Aplinkos ministerija rengia ataskaitų teikimo apie komunalinių atliekų susidarymą, surinkimą ir tvarkymą susidarymo vietoje tvarką. Biologinių atliekų, sukompostuotų susidarymo vietoje, vertinimo tvarkos nėra.

3 pav. Komunalinių atliekų tvarkymo būdų dinamika 2006-2022 metais

Rengiant ataskaitą, buvo naudojami Lietuvos statistikos departamento 2022 m. liepos 1 d. duomenys, kurie neapskaito imigrantų ir kitų nenuolatinių gyventojų, tačiau tokiu būdu duomenys yra palygintini su ankstesniais laikotarpiais. Taip pat susidarantių atliekų kiekiui akivaizdžią įtaką darė ir turistų srautas regione, todėl reikėtų atsižvelgti ir kritiškai vertinti pateikiamus duomenis.

4 lentelė

Statistikos departamento duomenys. Nuolatinių gyventojų skaičius 2022-07-01

Savivaldybė	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas
Alytaus m.	52 020	52 020	0
Alytaus r.	25 278	2 158	23 120
Birštono	4 128	3 078	1 050
Druskininkų	20 178	13 126	7 052
Lazdijų r.	17 673	5 011	12 662
Prienų r.	24 975	9 810	15 165
Varėnos r.	20 599	8 091	12 508
Viso:	164 851	93 294	71 557

Lyginant duomenis Europos Sąjungos mastu, yra naudojama namų ūkio sąvoka ir duomenys pateikiami pagal rinkliavos mokėtojų registro duomenis.

5 lentelė

Namų ūkių skaičius savivaldybėse

Savivaldybės	Individualių namų	Daugiabučių	Viso
Alytaus m.	3701	23 179	26 878
Alytaus r.	12 142	1 651	13 794
Birštono	1 026	1 231	2257
Druskininkų	3 546	8 021	11 567
Lazdijų r.	9 228	2 075	11 302
Prienų r.	9 903	3 460	13 363
Varėnos r.	9 030	5 028	14 058
Viso:	48 558	44 641	93 193

6 lentelė

Atliekų tvarkymo rezultatų palyginimas su Lietuvos ir ES valstybių vidutiniais duomenimis

Metai		Atliekų kiekis, kg/gyv./m.					
		Alytaus regionas				Lietuva	ES Vidurkis
		2019	2020	2021	2022	2020	2020
1.	Surinkta ir perdirbta antrinių žaliavų	121	113	127	129	118	151
2.	Sukompostuota	186	233	242	230	100	90
3.	Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	80	82	68	62	125	137
4.	Pašalinta sąvartyne	103	49	55	57	79	115
5.	Viso komunalinių atliekų	490	477	493	481	483	505

2022 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis sudaro 63 proc.

Bendram atliekų susidarymui įvertinti pagal medžiagas imami mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys.

7 lentelė

Atskiro rūšiuojamojo surinkimo vertinimo rezultatai

Atliekos pavadinimas	Bendras susidariusių atliekų kiekis pagal medžiagas		VAPTP užduoties vykdymas	
	t	%	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, t	Dalis nuo bendro susidariusių atliekų kiekio, %
Metallų atliekos	984,41	1,33	430,78	44%
Stiklo atliekos	3 647,67	4,93	2 589,24	71%
Plastikų atliekos	4 683,08	6,33	2 912,92	62%
Popieriaus ir kartono atliekos	6 455,51	8,73	4 879,70	76%
Kartu surinktos kelių medžiagų antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas	6 432,03	8,70	6432,03	100%
Biologinės atliekos	26 553,25	35,90	13 753,40	52%
Biologinės atliekos, sukompostuotos susidarymo vietoje	8 574,89	11,59	8 574,89	100%
Medienos atliekos	1 139,34	1,54	749,56	66%
Tekstilės atliekos	3 888,79	5,26	1 243,53	32%
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	1 108,59	1,50	906,04	82%
Baterijos ir akumuliatoriai	10,25	0,01	4,69	46%
Didelių gabaritų atliekos	5 056,53	6,84	5 056,53	100%
Kitos komunalinės atliekos	7 449,24	10,07	81,76	1%
Mišrios komunalinės atliekos	28 368,51	38,35	0	0
Iš viso	75 983,55	100	47 615,04	63%

Nors Valstybiniame plane nustatytos rūšiuojamojo surinkimo užduotys 2023 m. įgyvendintos jau 2022 m. tačiau vertinant rūšiuojamuoju būdu surinktų atliekų perdirbimo galimybę vadovaujantis vokiečių metodika, Alytaus regionas, esant tokiam rūšiuojamojo surinkimo procentui, valstybinių perdirbimo užduočių įgyvendinimą gali užtikrinti tik 39,8 proc.

Antrinių žaliavų, iš jų pakuočių, kasmet išrūšiuojama vis daugiau, tačiau mišrioje komunalinėse atliekose jų vis dar lieka. 2022 m. atlikti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai rodo, kad mišrioje komunalinėse atliekose lieka apie 19-20 proc. antrinių žaliavų, iš jų ir pakuočių, t. y. daugiau kaip 3,5 tūkst. tonų.

Tačiau palyginus 2022 m. antrinių žaliavų, iš jų pakuočių atliekų kiekį, esantį mišrioje komunalinėse atliekose, su 2021 m. duomenimis, matomas 1 162 tonų arba 27,8 proc. sumažėjimas.

Tyrimų rezultatai rodo, kad MKA dar lieka apie 9000 t maisto ir virtuvės atliekų arba 60 proc. visų regione susidarančių šio tipo atliekų. Tai – labai blogas rezultatas ir tam tikras viso biologinių atliekų atskiro rūšiavimo pralaimėjimas.

Taip pat MKA atliekose matyti gana ryškūs inertinių atliekų ir higienos atliekų srautai – maždaug po 3000 tonų. Jų perdirbimui ar panaudojimui reikėtų skirti atskirą dėmesį ir parengti investicinius projektus tinkamam sutvarkymui.

Jeigu nebus skirtas pakankamas dėmesys MKA atliekų kiekiui mažinti, atliekų perdirbimo užduotys nebus įvykdytos, nes MKA atliekų kol kas perdirbama mažiau nei 5 procentais.

Analizė parodė, kad nesumažinus plastikinės pakuotės kiekių ir nepakeitus jos kitomis medžiagomis, perdirbimo užduočių įvykdyti nepavyks.

8 lentelė

Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai 2022 m.

Eil. Nr.	Atskirtos komunalinių atliekų rūšys	Mišrių komunalinių atliekų sudėtis, t	Mišrių komunalinių atliekų sudėtis, proc.	Pakuočių kiekis, likęs mišrioje komunalinėse atliekose, t	Pakuočių kiekis, likęs mišrioje komunalinėse atliekose, proc.
1.	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	1 575,81	5,55	551,53	1,94
2.	Žaliosios atliekos	2 989,41	10,54	0	0
3.	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	389,78	1,37	245,56	0,87
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	8 944,29	31,53	0	0
5.	Tekstilės atliekos	2 645,26	9,32	0	0
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	866,15	3,04	0	0
	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	17 410,69	61,37	797,09	2,81
7.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	1 711,39	6,03	1 078,18	3,8
8.	PET pakuočių atliekos	58,77	0,21	41,14	0,15
9.	Kombinuotų pakuočių atliekos	173,73	0,61	121,61	0,43
10.	Metallų, įskaitant pakuotes, atliekos	553,63	1,95	348,79	1,23
11.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	1 058,43	3,73	666,81	2,35
	Viso pakuočių atliekų	3 555,95 (7+8+9+10+11)	12,53	3 053,62 (1+3+7+8+9+10+11)	10,77
12.	Inertinės atliekos (keramika, betonas)	709,3	2,5	0	0
13.	Kitos nepavojingosios atliekos (sąšlavos, pelenai, šlakai, statybinės atliekos)	2818,85	9,94	0	0
14.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	202,55	0,71	0	0

15.	Baterijų ir akumuliatorių atliekos	5,56	0,02	0	0
16.	Pavojingosios atliekos	0	0	0	0
17.	Kitos komunalinės atliekos (pavyzdžiui higienos atliekos, avalynė, guma)	3665,6	12,92	0	0
18.	Visas surinktas mišrių komunalinių atliekų kiekis	28 368,51	100	3 053,62	10,76

9 lentelė

Grynasis pakuočių atliekų kiekis MKA 2021-2022 m.

Atskirtos komunalinių atliekų rūšys	2021 m.		2022 m.	
	Grynasis pakuočių atliekų kiekis, likęs mišrioje komunalinėse atliekose, t ir proc.		Grynasis pakuočių atliekų kiekis, likęs mišrioje komunalinėse atliekose, t ir proc.	
Popieriaus ir kartono pakuotės, atliekos	738,01	2,37	551,53	1,94
Medienos pakuotės, atliekos	276,96	0,89	245,56	0,87
Plastikų pakuotės, atliekos	1 484,90	4,77	1 078,18	3,80
PET pakuočių atliekos	132,66	0,43	41,14	0,15
Kombinuotų pakuočių atliekos	251,64	0,81	121,61	0,43
Metallų pakuotės, atliekos	365,87	1,17	348,79	1,23
Stiklo pakuotės, atliekos	968,20	3,11	666,81	2,35
Bendras MKA rastas pakuočių kiekis	4 218,24	13,54	3 053,62	10,76

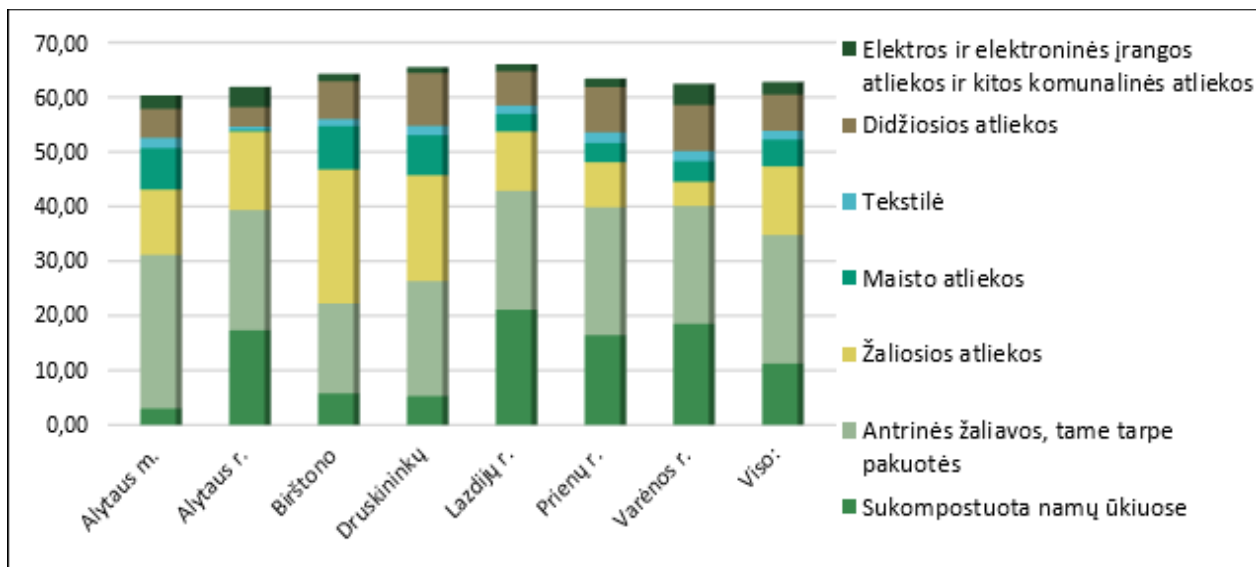
2022 m. buvo vykdyti 4 degių atliekų morfologijos tyrimai, siekiant nustatyti jose esančių pakuočių kiekį.

Šie tyrimai parodė, kad beveik pusę ar daugiau nei pusę degių atliekų kiekio sudaro pakuotės. Pagal morfologijos tyrimus, atskirais ketvirčiais jos sudarė nuo 48 iki 58 proc. Iš jų didžiąją dalį sudaro plastikinės pakuotės – apie 19-28 proc. Taip pat degiose atliekose yra nemažai ir popierinės pakuotės – nuo 7 iki 13 proc.

Atžvelgiant į tai, kad esame įrašyti į atliekų tvarkytojų, galinčių išrašyti pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, sąrašą, siūlome svarstyti galimybę efektyviau atskirti iš mišrių komunalinių atliekų srauto popierių, tame tarpe popieriaus ir kartono pakuotę, bei sudaryti sutartis su gamintojų importuotojų organizacijomis dėl popierinės pakuotės atliekų sutvarkymo ir įrodančių dokumentų išrašymo.

RŪŠIUOJAMASIS ATLIEKŲ SURINKIMAS

Savivaldybėms suformuotos pagrindinės atliekų tvarkymo užduotys yra vystyti rūšiuojamąjį surinkimą, kad atliekų surinkimo ir rūšiavimo sistema būtų patogi gyventojams ir kartu ugdyti gyventojų įgūdžius bei didinti administracinį reiklumą, kad rūšiavimo sistema duotų ekonominį efektą ir mažintų arba bent nedidintų bendrųjų atliekų tvarkymo kaštų.

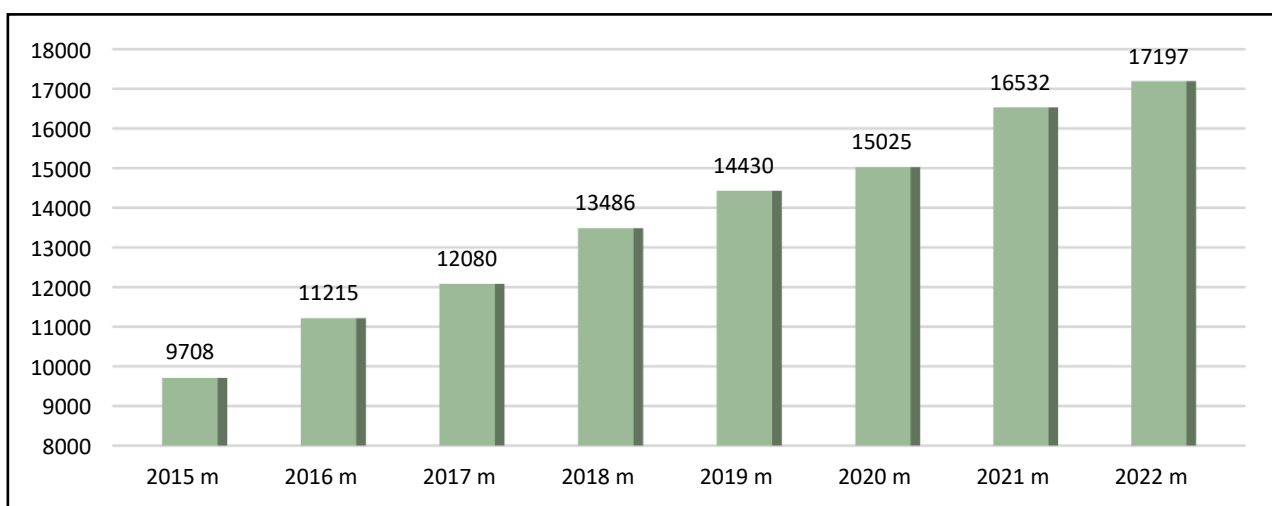

4 pav. Rūšiuojamuoju būdu surinkti komunalinių atliekų kiekiai savivaldybėse, proc.

PAKUOČIŲ ATLIEKŲ IR ANTRINIŲ ŽALIAVŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Alytaus regiono gyventojams, vadovaujantis LR aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d įsakyму Nr. D1-85 „Dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo“, sudarytos visos reikalavimus atitinkančios sąlygos rūšiuoti antrines žaliavas, įskaitant pakuotes, jų susidarymo vietoje. Visi atliekų turėtojai yra aprūpinti individualiomis arba kolektyvinėmis rūšiavimo priemonėmis plastiko, popieriaus, metalo bei stiklo atliekoms rūšiuoti.

2021 m. buvo atsiradęs naujas poreikis pastatyti gyventojams 1077 vnt. pakuočių ir 1003 vnt. stiklo atliekų rūšiavimo konteinerių, tačiau Gamintojų importuotojų organizacijos (toliau GIO) nevykdė savo įsipareigojimų finansuoti šių konteinerių pastatymą, todėl ARATC juos pirkė savo lėšomis.

5 pav. Bendras regione surinktas antrinių žaliavų, įskaitant pakuotes, kiekis visomis rūšiavimo priemonėmis, t/m

10 lentelė

Antrinių žaliavų, t.t. pakuočių atliekų, surinkimas įvairiomis priemonėmis, t

Savivaldybė	Iš gyventojų (individualūs, varpeliai)		Juridiniai asmenys		Didelių gabaritų atliekų aikštelės		Taromatai		ARATC Rūšiavimo linija	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Alytaus m.	2 043	2 222	2 751	2 820	296	259	626	642	118	226
Alytaus r.	1 881	1 923	416	426	102	196	54	55	63	123
Birštono	230	255	105	108	76	77	50	51	13	29
Druskininkų	1 141	1 522	435	445	172	164	241	247	55	106
Lazdijų r.	1 142	1 271	78	80	110	122	133	137	33	68
Prienų r.	1 667	1 697	188	193	460	338	165	169	53	102
Varėnos r.	1 174	1 331	72	74	174	160	206	211	42	83
Viso:	9 280	10 221	4 046	4 147*	1 388	1 317	1 475	1 512	378	737

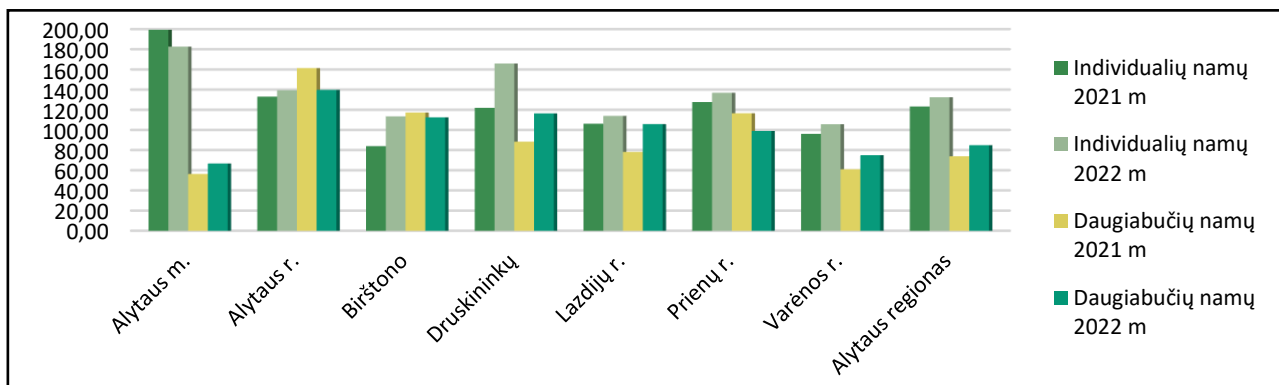
* Kadangi Rimi, Maxima ir Iki prekybos centrai sutvarkytų atliekų kiekių nepateikė, tai duomenys vertinti ekspertiniu būdu.

2022 m. gyventojai, lyginant su 2021 m., išrūšiojo 941 t daugiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių atliekų. Iš jų apie 450 t individualūs namai ir 491 t daugiabučiai namai. O visomis rūšiavimo priemonėmis, įskaitant ir rūšiavimo liniją, buvo atskirta 17 934 t antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių.

11 lentelė

Išrūšiuotų atliekų kiekis, tenkantis vienam namų ūkiui, kg/m

Savivaldybė	Išrūšiuota namų ūkiuose pakuočių ir antrinių žaliavų, t			Išrūšiuota pakuočių ir antrinių žaliavų vienam namų ūkiui, kg		
	Iš viso	Individualiais konteneriais	Kolektyviniais konteneriais	Individualių namų	Daugiabučių	Vidutiniškai
Alytaus m.	2 222,49	675,67	1 546,82	182,58	66,73	82,69
Alytaus r.	1 922,52	1 691,83	230,690	139,33	139,76	139,38
Birštono	254,74	116,34	138,4	113,41	112,43	112,87
Druskininkų	1 522,17	588,23	933,940	165,88	116,44	131,60
Lazdijų r.	1 270,68	1 051,163	219,517	113,91	105,81	112,43
Prienų r.	1 697,366	1 354,88	342,486	136,82	98,99	127,02
Varėnos r.	1 330,957	953,912	377,045	105,64	75,00	94,67
Alytaus regionas	10 220,923	6 432,025	3 788,898	132,46	84,87	109,67

6 pav. Išrūšiuotų antrinių žaliavų kiekis, tenkantis vienam individualių bei daugiabučių namų ūkiui, kg/m

Individualiuose namuose, išskyrus Alytaus miestą, rūšiavimas gerėjo ir rezultatai buvo ženkliai geresni. Tačiau neramina, kad Alytaus rajono, Birštono ir Prienų rajono savivaldybėse daugiabučių namų gyventojų rūšiavimas blogėjo. Didžiausia pažanga 2022 m. pasiekta Druskininkų savivaldybėje, kur tiek individualiuose namuose, tiek daugiabučiuose išrūšiuotų atliekų kiekiai ženkliai didėjo.

MAISTO IR VIRTUVĖS ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Maisto/virtuvės atliekų rūšiavimas ir surinkimas jau vyksta visose regiono savivaldybėse. Jau įgyta patirtis rodo, kad maisto atliekų atskiras surinkimas yra pats svarbiausias ir esminį pokytį atliekų tvarkyme darantis veiksnys.

12 lentelė

Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo priemonės Alytaus regiono savivaldybėse, vnt.

Savivaldybė	Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.	Viso
Individualių konteinerių sk. 120 l.	3 462	0	351	1 762	1 152	1 459	982	9 168
Daugiabučių kolektyvinių konteinerių sk. 0,6-1,3	135	12	23	47	31	34	34	316

Per 2022 m. iš gyventojų surinkta 2 749,61 t maisto atliekų. (2021 m. – 2 586,76 t). Iš jų iš individualių namų surinkta 1 491,88 t, arba 6,59 proc. daugiau, lyginant su 2021 m. Iš daugiabučių namų konteinerių surinkta 1 257,73 t arba 5,95 proc. daugiau nei 2021 m.

Alytaus regione 2022 m. vidutiniškai vienam individualaus namo gyventojui, besinaudojančiam paslauga, surinkta 69,83 kg maisto ir virtuvės atliekų, o 2021 m. – 70,85 kg. Daugiabučio namo gyventojui – 17,49 kg, o 2021 m. – 13,4 kg MA.

Maisto ir virtuvės atliekų surinkimas tapo ir didžiausiu regiono pasididžiavimu, ir didžiausiu nusivylimu, nes surenkamų atliekų kiekis daugiabučiuose ženkliai nedidėjo, nors konteinerių įrengimas vyko labai sparčiai, o individualiuose namuose netgi sumažėjo.

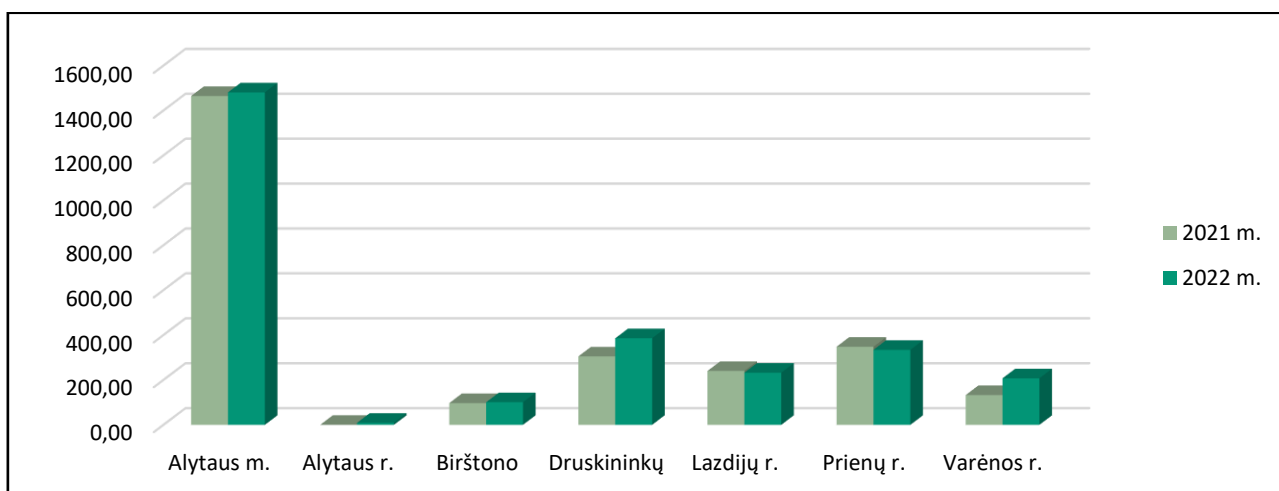
Reikės labai atidžiai išnagrinėti susidariusią situaciją ir kartu su savivaldybėmis mobilizuoti visas pastangas maisto ir virtuvės atliekų surinkimo proveržiui, nes MKA atliekose yra randama daugiau kaip 9 tūkst. tonų maisto ir virtuvės atliekų.

Bendrovė rinko biologines maisto ir virtuvės atliekas, maistinį aliejų ir riebalus iš Birštono, Prienų rajono savivaldybių ir Alytaus regione esančių savivaldybių biudžetinių įstaigų bei maitinimo paslaugas švietimo įstaigose teikiančių įmonių, viešojo maitinimo įstaigų, medicinos įstaigų ir kt., bei vykdė maisto ir virtuvės atliekų (ŠGP 3 kategorijos) surinkimą Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje. Taip buvo ženkliai sumažintas biologiškai skaidžių atliekų pateikimas į sąvartyną.

13 lentelė

Maisto ir virtuvės atliekų surinkimas Alytaus regiono savivaldybėse, t

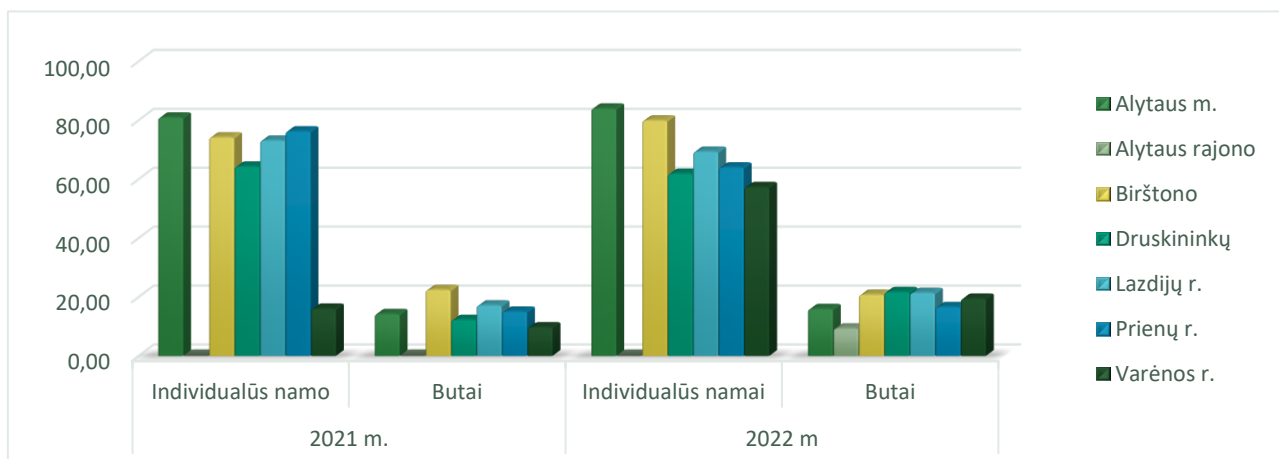
Savivaldybė	Gyventojai	Įmonės	Patys juridiniai asmenys pristatę į MBA	Viso
Alytaus m.	1 480,64	174,685	7,46	1 662,785
Alytaus r.	9	27,117	0	36,117
Birštono	100,81	149,693	0	250,503
Druskininkų	385,759	480,995	0	866,754
Lazdijų r.	232,21	17,345	0	249,555
Prienų r.	334,03	43,029	0	377,059
Varėnos r.	207,16	56,867	56,43	320,457
Viso:	2 749,609	949,731	63,89	3 763,23

7 pav. Surinktų maisto ir virtuvės atliekų kiekis iš gyventojų savivaldybėse, t

Renkant iš gyventojų maisto ir virtuvės atliekas, akivaizdžiai matomas inertiškumas ir didelis atsargumas, o tai labai trukdo siekiant surinkti daugiau atliekų. Jeigu privačių namų gyventojai jau išrūšiuoja apie 50-75 proc. visų susidarančių maisto ir virtuvės atliekų, tai daugiabučiuose dar esame tik ilgo kelio pradžioje.

Pastebima, kad rezultatai yra geresni ten, kur yra savivaldybių viešas palaikymas ir formuojama vieša palanki nuomonė apie atliekų tvarkymą ir rūšiavimą. Didžiausi kiekiai individualiuose namuose surenkami iš Alytaus miesto gyventojų, o daugiabučiuose pradėjo pirmauti Druskininkų savivaldybė.

8 pav. Maisto ir virtuvės atliekų kiekis, surinktas vienam gyventojui, besinaudojančiam paslauga, kg/m

TEKSTILĖS ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Alytaus regione daugiabučių rūšiavimo aikštelėse pastatyta 155 vnt. tekstilės atliekų konteinerių, kuriais buvo surinkta 554 tonos tekstilės atliekų.

Gyventojai labai laukė ir palankiai priėmė tekstilės rūšiavimui skirtus konteinerius, nes juos pastačius atsirado galimybė patogiai ir arti namų pakartotiniam naudojimui perduoti tekstilės gaminius.

Tekstilės atliekos buvo renkamos ir rūšiavimo centruose, kur jų surinkta virš 700 tonų. Tačiau čia surinktų atliekų kokybė buvo prasta, nes jas sudėtinga apsaugoti nuo drėgmės ir kritulių

poveikio. Todėl yra nuspręsta rūšiavimo centruose taip pat pastatyti uždengiamus, tik dar tinkamiems naudoti tekstilės gaminiams skirtus tekstilės surinkimo konteinerius ir juos aptarnauti tokia pat tvarka kaip ir miestų daugiabučių namų kvartaluose.

Šiuo metu yra rengiami Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimų pakeitimai, kuriuose bus numatyta, kad vienas tekstilės konteineris turi būti pastatytas ne mažiau nei 500-1000 gyventojų. Dabar eksploatuojamų konteinerių kiekis beveik atitinka šiuos reikalavimus.

14 lentelė

Tekstilės konteineriais surinkti tekstilės kiekiai 2022 m.

Savivaldybė	Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.	Alytaus regionas
Konteinerių sk.	44	11	4	47	20	5	14	145
Surinkta, t	283,6	6,5	16,7	129,4	21,1	40,3	56,4	553,9
Pakartotinis naudojimas, t	23,9	0,5	1,4	10,9	1,8	3,4	4,7	46,7
Sudeginta, t	259,7	5,9	15,3	118,5	19,3	36,9	51,6	507,2

Mišrioje komunalinėse atliekose vis dar yra 8,66 proc. arba 2 400 tonų tekstilės atliekų. Tai rodo, kad dar yra didelis potencialas rūšiuoti šias atliekas ir mažinti atliekų tvarkymo kaštus gyventojams.

Tačiau tekstilės atliekų atskiras surinkimas dar nereiškia geresnio tekstilės tvarkymo, nes reikalavimus pakartotiniam naudojimui atitinka tik 10 proc. tekstilės atliekų. Todėl reikia arba patiemis vystyti perdirbimo pajėgumus, arba tą infrastruktūrą turi vystyti rinka. Kadangi šiam atliekų srautui yra numatyta diegti gamintojų atsakomybės principus, pokyčių dar teks ilgai laukti.

15 lentelė

Visais būdais surinkta tekstilės atliekų ir jų sutvarkymo būdai

Viso (be MKA)	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Surinkta	113	164	199	252	437	726	1248	1255
Pakartotinis naudojimas	0	0	0	0	3	18	69	123
Sudeginta	0	0	0	0	0	14	75	519
Pašalinta	113	164	199	252	434	693	1103	613

Pradėjus atskirai rinkti tekstilės atliekas, buvo tikimasi, jog šių atliekų sumažės ir MKA sraute. 2021 m. rezultatai rodė, jog atskiras tekstilės surinkimas konteineriais šių rodiklių beveik neįtakojo: 2020 m. jos sudarė 8,66 proc. (2 882 t), 2021 m. (kai pilna apimti pradėti aptarnauti 70 vnt. tekstilės konteinerių) sudarė 9,27 proc. (2 829 t). 2022 m. šis rodiklis pradėjo gerėti: nors tekstilės atliekos MKA sraute sudarė 9,03 proc., panašiai kaip ankstesniais metais, tačiau kiekybiškai šių atliekų buvo 10 proc. (267 t) mažiau - 2 562 t.

16 lentelė

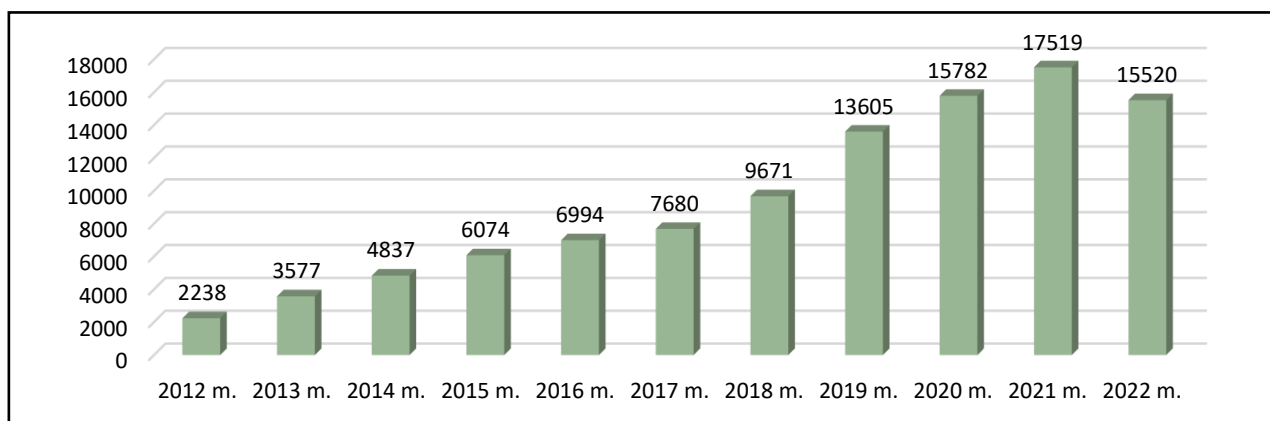
Tekstilės atliekų kiekis MKA sraute 2020 – 2022 m.

Metai	2020	2021	2022
Bendras MKA kiekis, t	33 279	31 154	28 369
Tekstilės atliekų dalis, proc.	8,66	9,08	9,03
Tekstilės atliekų dalis, t	2 882	2 829	2 562

DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

2022 m. Alytaus regiono savivaldybių teritorijose buvo eksploatuojama 20 Rūšiavimo centrų. Tai pats geriausias infrastruktūros pakankamumas visoje Lietuvoje ir didelių gabaritų atliekų yra surenkama apie 20 proc. visų komunalinių atliekų. Tai yra jau maksimalus įmanomas surinkti atliekų kiekis. Tikriausiai ateityje, mažėjant statybinių atliekų kiekiui, pasikeis atliekų sudėtis ir planavimas surinkti didesnę kiekį jau nebėra realaus pagrindo.

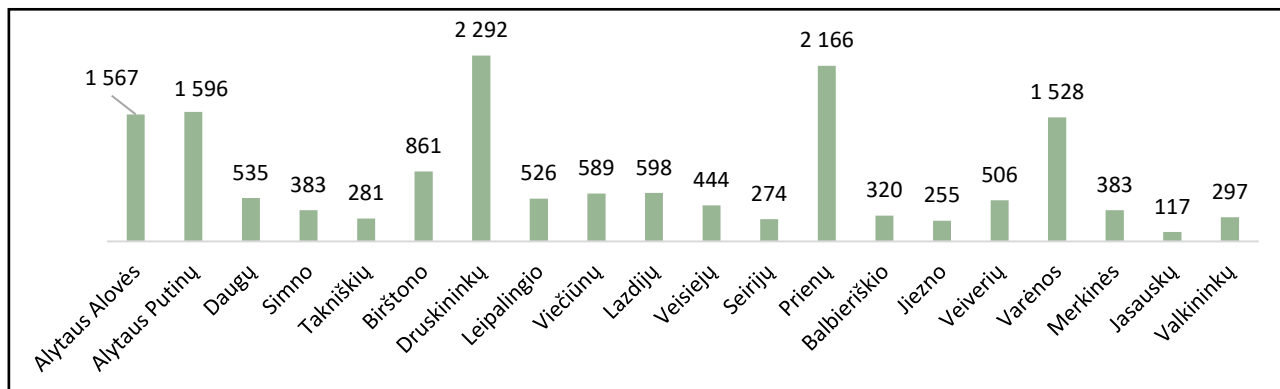

9 pav. Rūšiavimo centruose priimtų atliekų ir apimčių dinamika, t

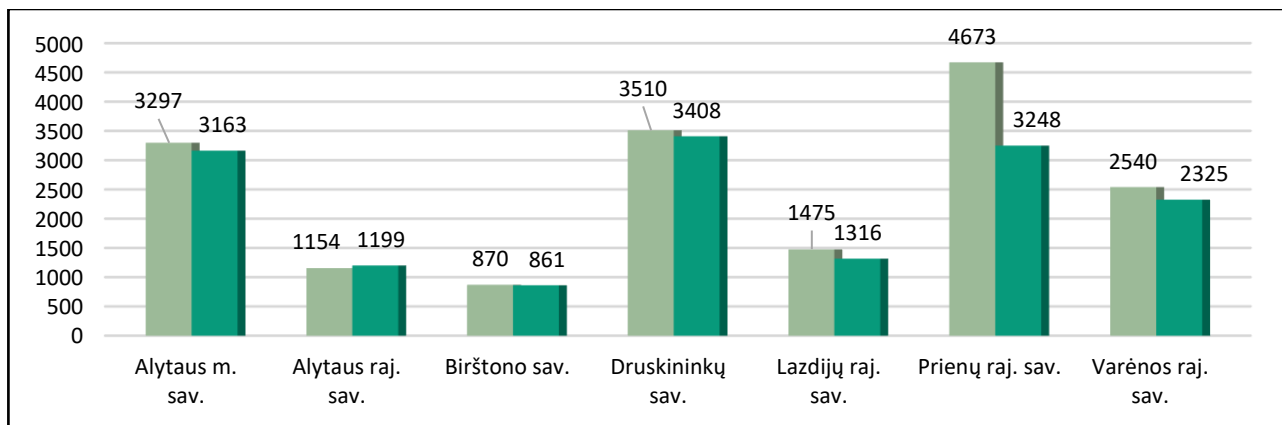
Rūšiavimo centruose atliekos iš regiono gyventojų priimamos nemokamai ir netaikant kiekio apribojimo. Dėl to esame sulaukę savivaldybių kritikos, kad taip skatiname atliekų atidavimą ir didiname kaštus bei rinkliavos didinimo poreikį, tačiau kitų regionų patirtis rodo, kad, pvz. Vilniaus regione, kur ribojamas priimamų atliekų kiekis, suklestėjo nelegalus atliekų tvarkymas ir Seimo aplinkos apsaugos komitetas bei Aplinkos ministerija reikalauja pagerinti rūšiavimo centrų paslaugų prieinamumą.

Nors iš tiesų reiktų platesnės diskusijos, ar statybinės atliekos turėtų būti finansuojamos iš rinkliavos lėšų, ar nustatyti tam tikrą rinkliavos dedamąją naudojimusi rūšiavimo centrais.

Juridiniai asmenys taip pat moka rinkliavas, į kurių pastoviąją dalį įeina ir naudojimas rūšiavimo centrais, todėl juridiniams asmenims leidžiama naudotis rūšiavimo centrais ribojant priimamų atliekų kiekį, o už viršijančią dalį reikia mokėti pagal patvirtintus įkainius.

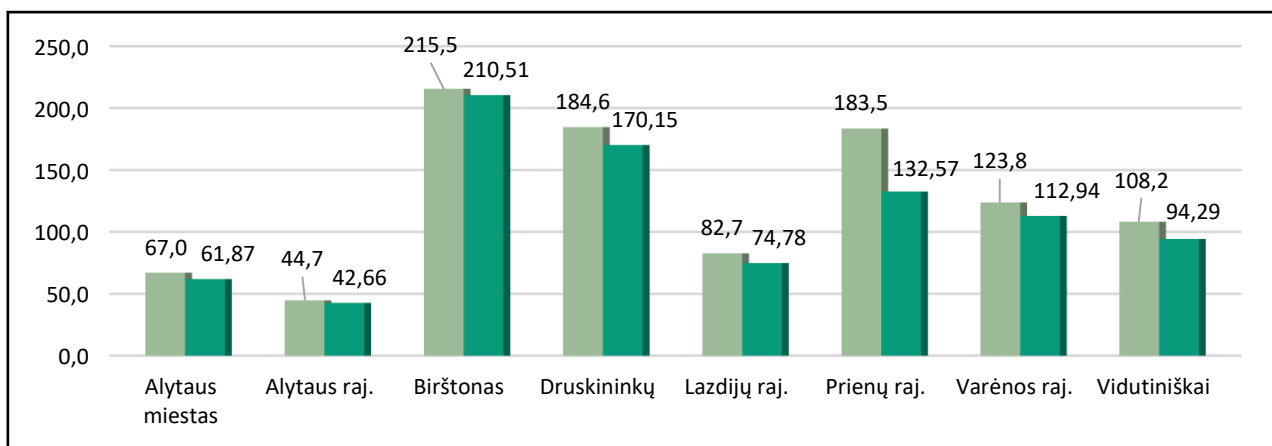

10 pav. 2022 m. rūšiavimo centruose surinktų atliekų kiekiai, t/m.

11 pav. Rūšiavimo centruose surinktų atliekų kiekiai pagal savivaldybes 2021 ir 2022 m., t

Didelių gabaritų atliekų susidarymas labai priklauso nuo to, kokio tipo būstai dominuoja savivaldybėje, kaip ekonomiškai vystosi savivaldybė. Unikali savo rezultatais yra Alytaus rajono savivaldybė, kur vyrauja privatūs namai, daug kolektyvinių sodų, tačiau surenkamų didžiųjų atliekų kiekis dvigubai mažesnis nei vidutiniškai regione.

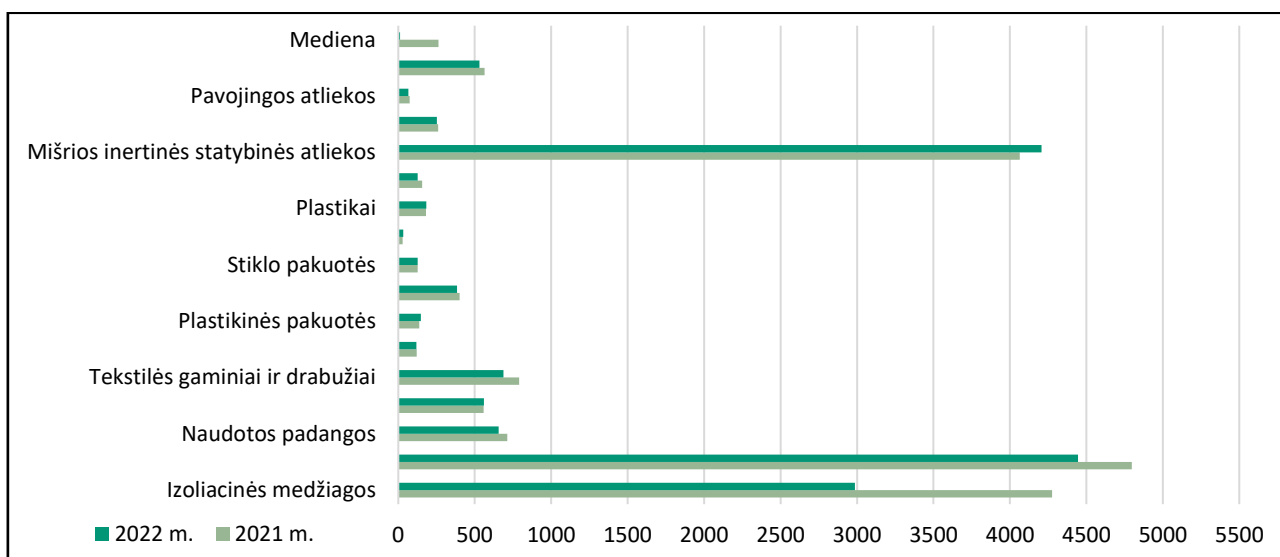
12 pav. Didelių gabaritų atliekų surinkimas savivaldybėse, kg/gyv./m.

Didelis dėmesys skiriamas perdirbti ar kitaip panaudoti tinkamų atliekų atskyrimui iš bendro srauto: polistireninio putplasčio atskyrimas nuo kitų izoliacinių medžiagų, inertinių atliekų atskyrimas nuo mišrių statybinių atliekų, medienos atskyrimas iš didžiųjų bei kitų atliekų, kuriose yra medienos.

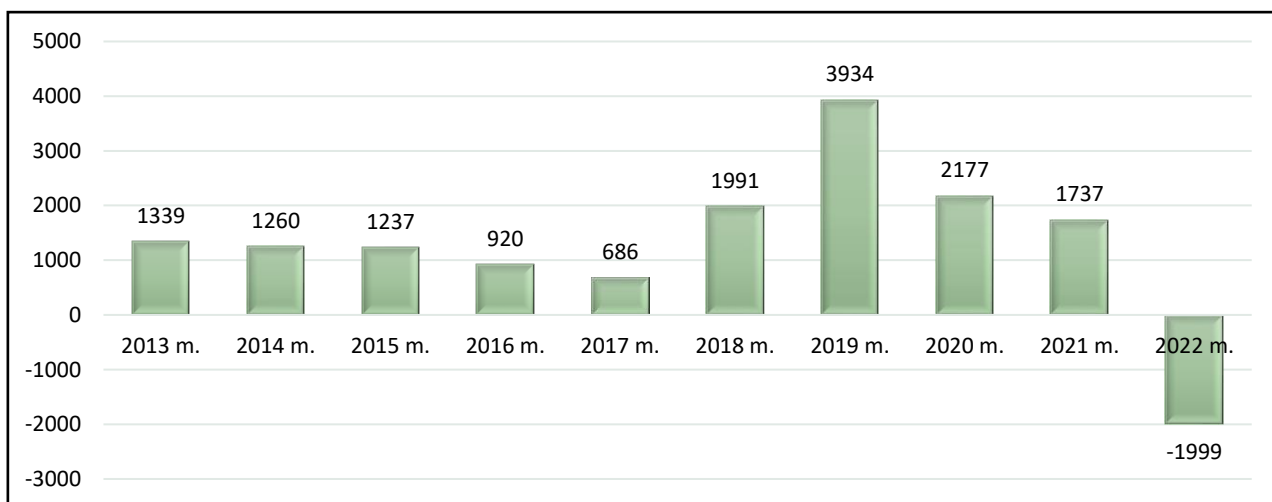
Polistireninio putplasčio 2022 m. atskirta arba atskirai surinkta ir perduota perdirbimui 35,9 t. Kadangi 1 kub.m putplasčio svoris yra vidutiniškai 18 kg, bendras tūris sudarytų vidutiniškai 2000 kubinių metrų (daugiau nei 22 vilkikų puspriekabės) arba 2000 kv. m, ploto 1 metro storio sluoksnis sąvartyno kaube.

2019-2021 m. didelių gabaritų atliekų kiekio šuolį galime sieti su tuo metu buvusią Covid-19 pandemija. Daug gyventojų pandemijos metu nedirbo, esant judėjimo ribojimams sukaupė lėšų ir jas panaudojo buities tvarkymui, remontams, statyboms, naujų baldų įsigijimui. Natūralu, susidarė didesnis atliekų kiekis. Šios tendencijos buvo stebimos visoje Lietuvoje.

2022 m. prasidėjus karui Ukrainoje, rekordiškai padidėjus infliacijai, gyventojų perkamoji galia sumažėjo trečdaliu, sumažėjo ir į rūšiavimo centrus pristatomų atliekų kiekiai, kadangi susidarančios atliekos tiesiogiai susijusios su gyventojų pragyvenimo lygiu arba, kitaip tariant, su vartojimo indeksu.

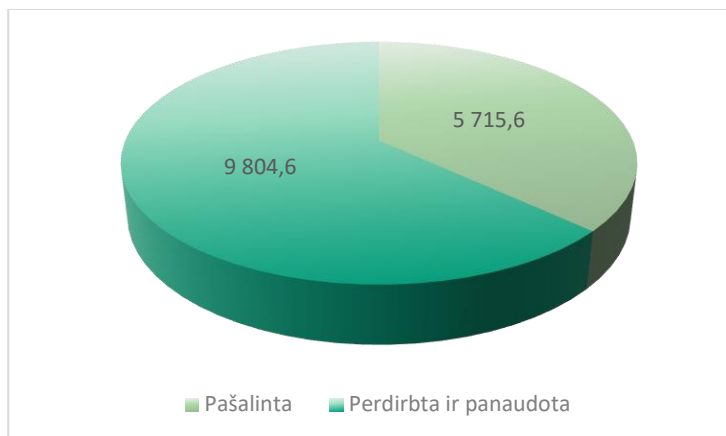

13 pav. 2022 m. priimtų atliekų kiekiai pagal rūšis, t

14 pav. Rūšiavimo centruose priimtų atliekų dinamika, t/m

Per 2022 m. sumažėjo priimtų izoliacinių medžiagų atliekų kiekis, bet padidėjo perdirbimui (smulkinimui) priimtų inertinių atliekų kiekis, t. y. pagerėjo statybinių atliekų rūšiavimas, atskiriant inertinę frakciją. Medienos sumažėjimą lėmė šių atliekų tvarkymo veiklos perkėlimas į kitą objektą (priėmimas į kompostavimo aikštelę Takniškių k.). Sumažėjo tekstilės atliekų, nes miestuose buvo pastatyti 155 vnt. tekstilės surinkimo konteineriai. Taip pat sumažėjo didžiųjų atliekų ir naudotų padangų kiekiai.

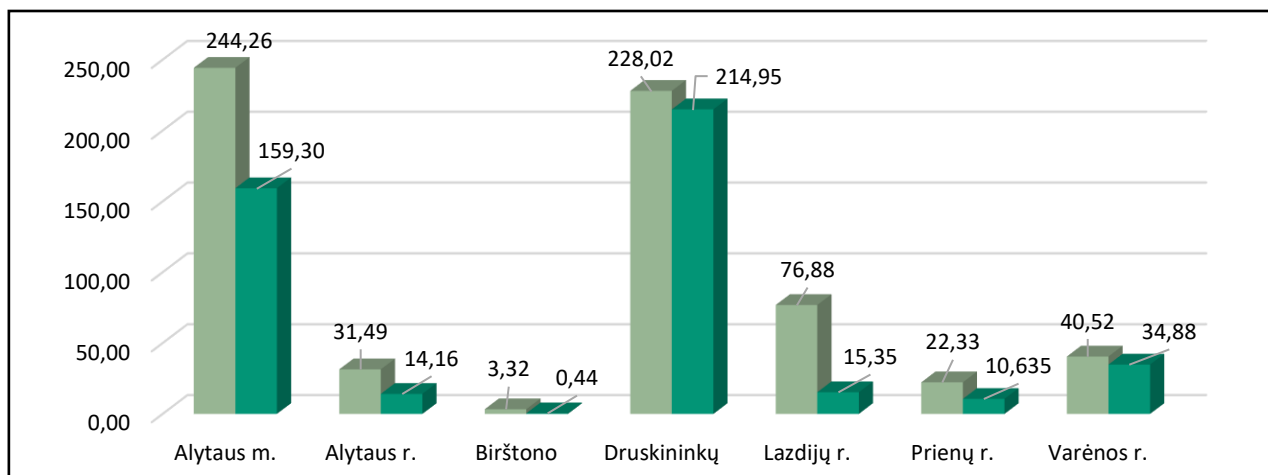

15 pav. rūšiavimo centruose surinktų atliekų tolesnis tvarkymas

Padidėjęs rūšiavimo centruose surenkamų perdirbamų ir panaudojamų atliekų kiekis yra pats didžiausias visos šios sistemos pasiekimas. Tai – ir geresnis rūšiavimas, inertinių atliekų atskyrimas, medienos atskiras tvarkymas, tekstilės tvarkymo sistemos sukūrimas.

Didžiosios atliekos nebevežamos tiesiai į sąvartyną, bet 2022 m. buvo pastatyta tarpinė rūšiavimo aikštelė, kur dar papildomai yra atskiriamos antrinės žaliavos, degios atliekos, inertinės atliekos, o izoliacinės medžiagos naudojamos sąvartynui perdengti.

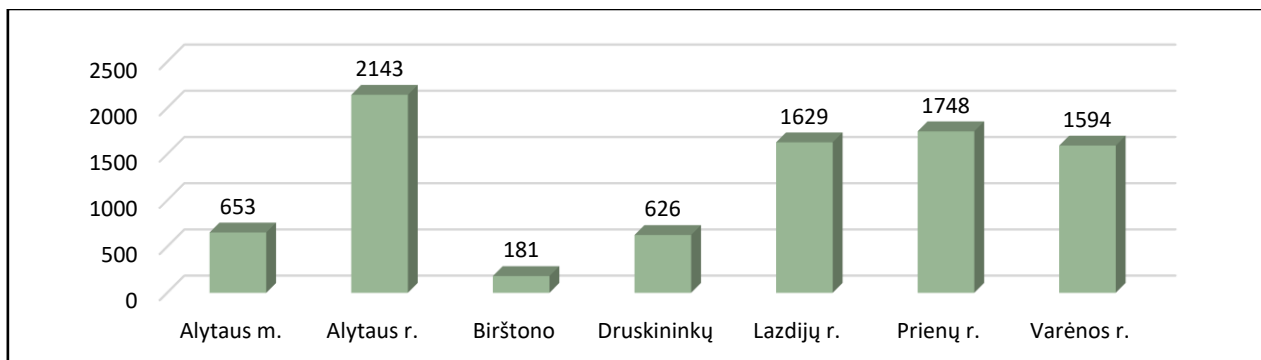
Vis tik dar aktuali tema yra nelegalus didelių gabaritų atliekų palikimas prie konteinerių. Tai labai gadina estetinį veidą, paliktų atliekų surinkimas brangiai kainuoja. Pastaruoju metu jų kiekis mažėja, bet vis tiek dar yra ženklus.

16 pav. Prie konteinerių surinktas didelių gabaritų atliekų kiekis 2021-2022 m., t

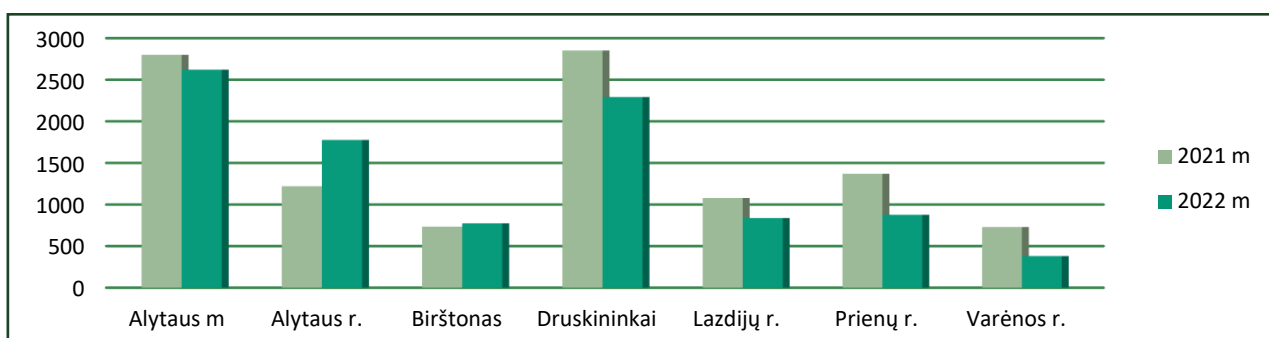
ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS

Savivaldybės taiko skirtingus būdus žaliosioms atliekoms tvarkyti. Pirmiausia gyventojai yra skatinami kompostuoti atliekas savo namų ūkiuose, gamintis biokurą savo gyvenamų namų šildymui, naudoti jį vaistrūmių ir vaismedžių mulčiavimui, vejas šienauti robotu. Taip žaliosios atliekos arba nesusidaro, arba yra panaudojamos ir perdirbamos jų susidarymo vietoje. Šiems tikslams siekti yra perkami kompostavimo konteineriai ir kitaip skatinama kompostuoti namuose. Taip pat šie kiekiai yra užskaitomi rūšiuojamojo surinkimo užduotims vykdyti ir tai galima padaryti pačiu pigiausiu būdu.

17 pav. Namuose sukompostuotų ir sutvarkytų žaliųjų atliekų kiekis 2022 m., t/m.

Kitas žaliųjų atliekų surinkimo būdas yra rūšiavimo centrai ir kompostavimo aikštelės. 2022 m. čia buvo priimta 10 485 tonos atliekų (dar 559,57 tonos biologiškai skaidžių atliekų pristatyta ASK tipo konteneriais iš rūšiavimo centrų).

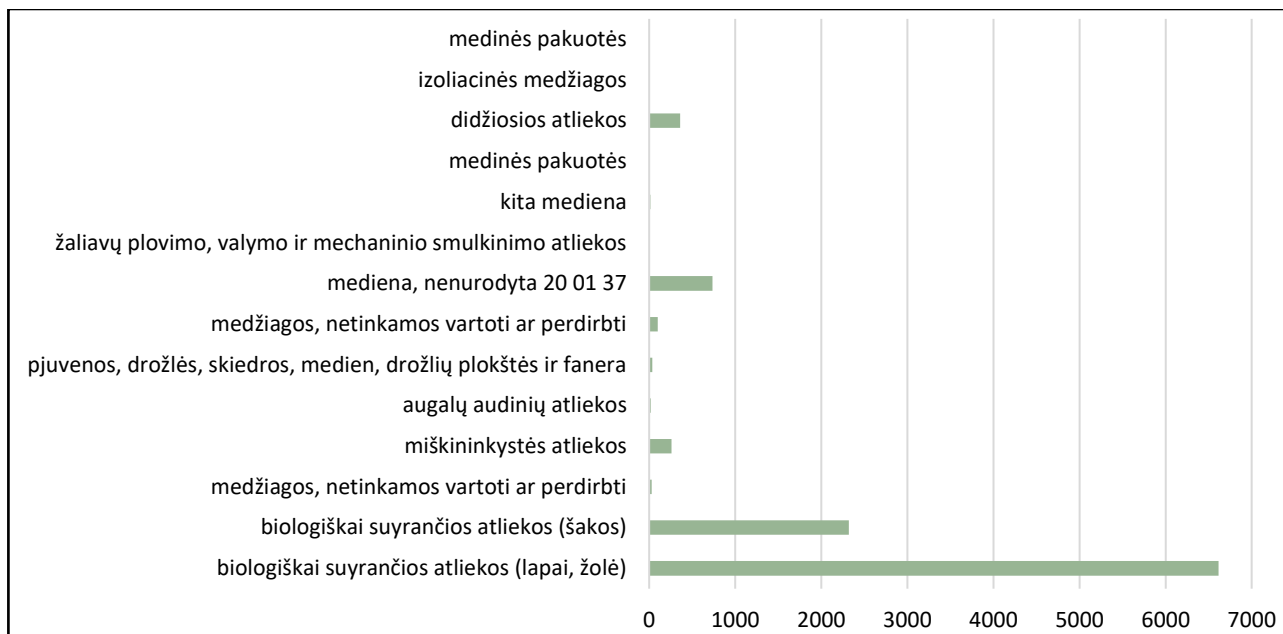
18 pav. Žaliųjų atliekų surinkimas kompostavimo aikštelėse 2021 ir 2022 m., t

Savivaldybės rinkosi ir kitus žaliųjų atliekų surinkimo būdus miestų teritorijose: žaliąsias atliekas pristatydavo miesto viešąsias teritorijas tvarkančios kompanijos, apvažiavimo būdu žaliosios atliekos buvo renkamos iš daugiabučių namų kvartalų, rudenį, kai prasidėdavo intensyvus lapų kritimas, tai buvo daroma ir individualių namų kvartaluose, kurie ribojasi su parkais ar kitais želdynais.

Reikia pastebėti, kad visais būdais surinktų žaliųjų atliekų kiekis ženkliai sumažėjo. Tai lėmė, kad žolė miestuose šienaujama jos nerenkant, bet paskleidžiant ir mulčiuojant, pagerėjo ir teritorijų apie daugiabučius namus tvarkymas, nebeauginama didelė žolė, individualūs namai perka robotus, kuriuos naudojant žaliųjų atliekų nesusidaro.

Iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas

19 pav. Kompostavimo aikštelėse surinktos atliekos pagal rūšis, t

Planuojant atliekų rūšiuojamojo surinkimo vystymo priemones, reikėtų vėl įsigyti ir atnaujinti bei išplėsti kompostavimo konteinerių bazę, įtraukiant ir privačius namus gyvenvietėse, nes reikalavimas kompostuoti namuose ne tik žaliąsias bet ir maisto bei virtuvės atliekas tik plėsis.

Taip pat dar daug žaliųjų atliekų randama ir mišrioje komunalinėse atliekose, o tai labai didina atliekų tvarkymo kaštus ir galimybes pasiekti nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis.

MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS

Visa bendrovės politika yra orientuota į tai, kad mišrių komunalinių atliekų kiekis mažėtų, nes tik išrūšiuotų atliekų tvarkymas nebrangsta. Valstybė įjungė visus įmanomus svirtus, brangindama šalinamas ir deginamas atliekas net ir toms savivaldybėms, kurios vykdo visas atliekų tvarkymo užduotis, todėl tik MKA mažėjimas gali kažkiek amortizuoti tą poveikį. Atsižvelgiant į tai, kad regionas yra kurortinis ir atliekų susidarymui didžiulę reikšmę daro turistinių srautų sukuriamos atliekos, tai ištis tampa iššūkiu.

Regione visi MKA konteineriai turi identifikacinius žymeklius ir tiek individualių namų gyventojai, tiek juridiniai asmenys moka rinkliavas pagal realiai aptarnautą konteinerių skaičių. Ar tai labai efektyviai motyvuoja rūšiuoti, sunku pasakyti, nes ženklus aptarnaujamų konteinerių mažėjimo nėra.

17 lentelė

MKA paslaugų apimtys regiono savivaldybėse, konteinerių aptarnavimai per metus

Savivaldybė	MKA konteinerių ištuštinimo skaičius, vnt.			Pokytis +/- lyginant su 2021 m.	
	2020 m.	2021 m.	2022 m.	vnt.	proc.
Alytaus m.	151 517	99 027	89 726	-9 301	-9,39%
Alytaus r.	103 469	74 067	70 804	-3 263	-4,41%
Birštono	17 121	13 346	10 692	-2 654	-19,89%
Druskininkų	59 370	58 362	47 876	-10 486	-17,97%
Lazdijų r.	71 572	65 289	63 665	-1 624	-2,49%
Prienų r.	80 558	84 772	75 735	-9 037	-10,66%

Varėnos r.	72 654	53 257	53 961	704	1,32%
Viso:	556 261	448 120	412 459	-35 661	-7,96%

Reikėtų atlikti išsamesnę analizę, kiek kubinių metrų atliekų yra ištuštinama vienam gyventojui ar namų ūkiui per metus, ir kaip jie varijuoja tarp skirtingų savivaldybių. Nors MKA ištuštinimų ribojimas labai skatina atliekų rūšiavimą, savivaldybės kol kas tik spaudžia Bendrovę didinti MKA aptarnavimo dažnumą.

18 lentelė

Aptarnautų konteinerių skaičius skirtingose vartotojų grupėse 2022 m., vnt.

Savivaldybė	Pakėlimai individualių konteinerių	Pakėlimai kolektyvinių konteinerių	Pakėlimai juridinių asmenų konteinerių	Viso
Alytaus m. sav.	31 383	27 684	30 659	89 726
Alytaus r. sav.	56 418	11 608	2 778	70 804
Birštono sav.	5 191	2 116	3 385	10 692
Druskininkų sav.	22 534	13 069	12 273	35 603
Lazdijų r. sav.	49 341	5 600	8 724	63 665
Prienų r. sav.	52 499	10 850	12 386	75 735
Varėnos r. sav.	37 366	7 382	9 213	44 748
Iš viso	254 732	78 309	79 418	412 459

Regiono yra 48 558 individualūs namai, kuriuose konteineriai vidutiniškai aptarnaujami 5 kartus per metus, nors organizuojama net 12 išvežimų. Todėl reikėtų arba visuotinai pereiti prie mažesnių 0,12 m³ konteinerių, arba mažinti aptarnavimo dažnumą iki 8 kartų per metus. Tai leistų labai sumažinti atliekų surinkimo kaštus.

Taip pat reikėtų mažinti minimalų aptarnavimo dažnumą skaičiuojant rinkliavas – tai motyvuotų gyventojus rūšiuoti atliekas, ir numatyti rinkliavos kintamosios dalies indeksavimą, jeigu nustatoma, kad gyventojas tinkamai nerūšiuoja arba nekompostuoja atliekų namuose.

Taip galėtume įgyvendinti Valstybinio atliekų tvarkymo plano reikalavimą numatyti ekonominį motyvavimą kompostuoti atliekas namuose.

19 lentelė

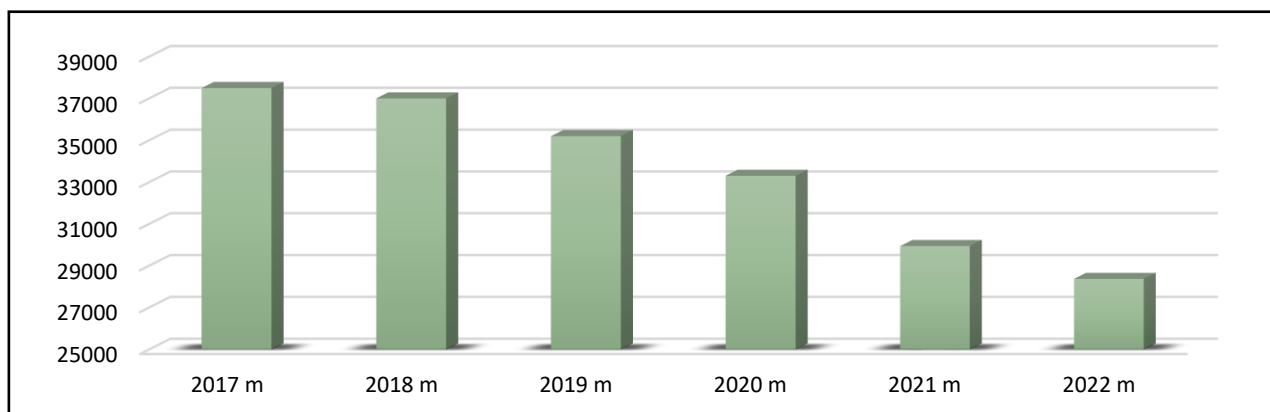
Vidutinis faktinis aptarnavimo dažnumas privačiuose namuose regiono savivaldybėse 2022 m.

Savivaldybė	Aptarnavimų skaičius individualiuose namuose	Individualių namų ūkių skaičius	Vidutiniškai aptarnauta kartų konteineris per metus
Alytaus m. sav.	31 383	3 701	8,5
Alytaus r. sav.	56 418	12 142	4,6
Birštono sav.	5 191	1 026	5,1
Druskininkų sav.	22 534	3 546	6,4
Lazdijų r. sav.	49 341	9 228	5,3
Prienų r. sav.	52 499	9 903	5,3
Varėnos r. sav.	37 366	9 030	4,1
Viso	254 732	48 558	5,2

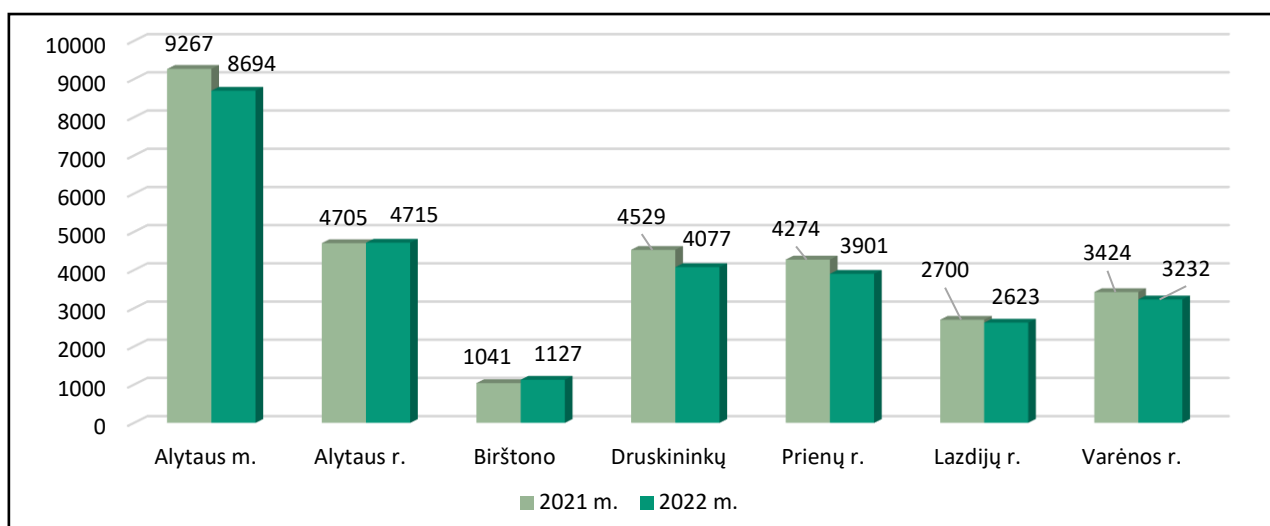
2022 m. Alytaus regiono savivaldybėse mišrių komunalinių atliekų surinkta beveik 28 tūkst. 369 t, t.y. 1 572 t arba 8,81 proc. mažiau lyginant su 2021 m. (29 941 t). Gyventojų MKA kiekio sumažėjimui įtakos turėjo įrengti požeminiai konteineriai su „būgnų“ sistema, į kuriuos negalima įdėti stambių gabaritų atliekų, maisto atliekų atskiras surinkimas, „problemiškų“, gyventojams skirtų,

kolektyvinių konteinerių aikštelių panaikinimas, nuolatinė informacijos sklaida gyventojams bei aikštelių priežiūros specialistų nuolatinė kontrolė.

20 pav. Mišrių komunalinių atliekų susidarymo dinamika Alytaus regione, t

21 pav. Mišrių atliekų susidarymas savivaldybėse 2021 m. ir 2022 m., t

20 lentelė

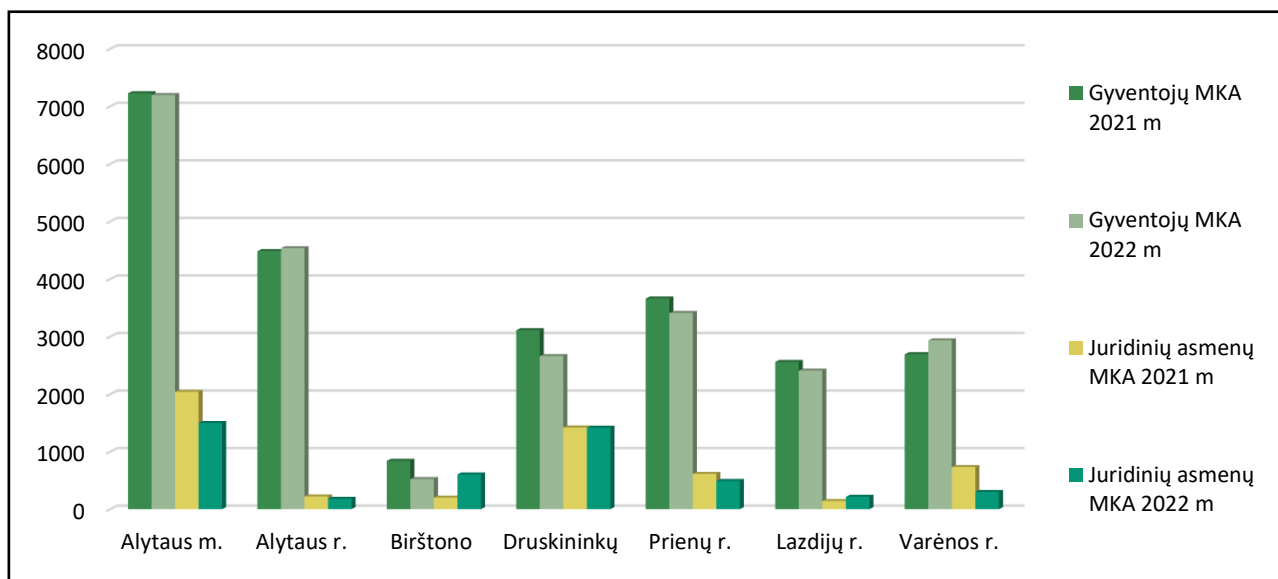
MKA atliekų susidarymas regiono savivaldybėse 2021 m. ir 2022 m., t

Savivaldybė	Gyventojų MKA		Juridinių asmenų MKA		Bendras kiekis	
	2021 m.	2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.	2022 m.
Alytaus m.	7 228	7 197	20 39	1497	9 267	8 694
Alytaus r.	4 484	4 535	222	180	4 706	4 715
Birštono	840	524	201	603	1 041	1 127
Druskininkų	3 110	2 660	1 419	1417	4 529	4 076
Prienų r.	3 661	3 410	613	491	4 274	3 900
Lazdijų r.	2 558	2 408	141	215	2 699	2 622
Varėnos r.	2 693	2 933	731	299	3 424	3 231
Bendras kiekis, t	24 574	23 667	5 365	4 702	29 940	28 368

Vertinant savivaldybių duomenis, reikia pažymėti, kad iškilo esminių duomenų netikslumų Birštono savivaldybėje, kai vežėjas neteisingai deklaravo susidarantių MKA kilmę, todėl 2022 m. labai padidėjo juridinių asmenų atliekų kiekis, bet sumažėjo gyventojų atliekų. Tokie netikslumai gali daryti ženkliai įtaką rinkliavų dydžio teisingam apskaičiavimui ir kartu parodo iki šiol buvusio vežėjo aplaidų darbą. Birštono savivaldybė yra vienintelė, kurioje ženkliai didėjo MKA kiekis. Tai rodo, kad

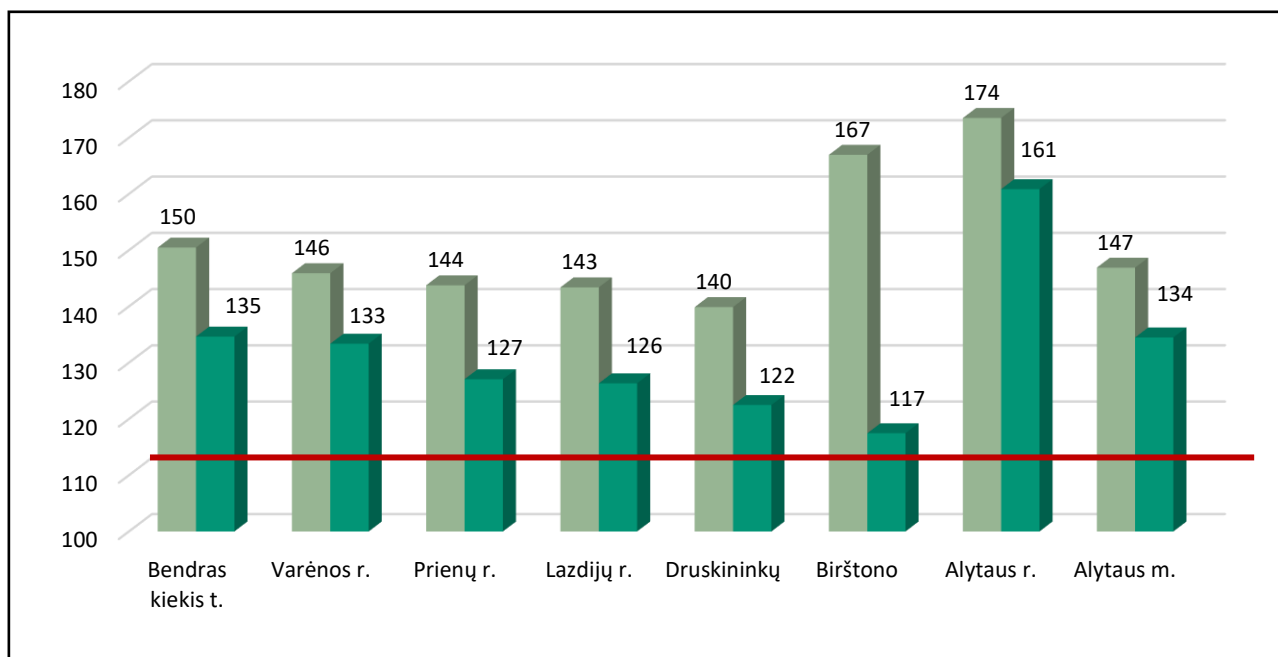
net geriausią rūšiavimo infrastruktūrą turinti savivaldybė regione gali nedemonstruoti jokios pažangos. Birštono savivaldybėje susiformavo ir didžiausia skola už atliekų tvarkymą.

22 pav. MKA susidarymas skirtingose vartotojų grupėse 2021 m. ir 2022 m., t

Tačiau visiškai nesėkmė su MKA susidarymu yra Alytaus rajono savivaldybėje. Be jokios abejonės, nemažai įtakos tam turi atliekų generavimas sodų bendrijose, kurių naudotojai nėra deklaravę gyvenamosios vietos Alytaus rajone.

Tačiau tai ir akivaizdžiai demonstruoja, kokią neigiamą įtaką MKA susidarymui daro tai, kad nėra atskirai surenkamos maisto atliekos. Šioms dviem savivaldybėms 2023 m. reiks skirti ypatingą dėmesį ir atlikti išsamesnę analizę, kodėl yra tokie rezultatai.

23 pav. Vidutinis mišrių komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui savivaldybėse, kg/m. 2021-2022 m.

Alytaus regione 2022 m. vidutiniškai vienam gyventojui tenka 135 kg MKA, tai yra 17 kg mažiau negu 2021 m. (151,76 kg), tačiau šis kiekis nevertina MKA, susidarančių pas juridinius asmenis.

ATLIEKŲ APDOROJIMO ĮRENGINIŲ VEIKLA

PAKARTOTINIS NAUDOJIMAS IR PARUOŠIMAS PAKARTOTINAI NAUDOTI

Paruošimo naudoti pakartotinai (toliau PNP) sistemą sudaro 20 daiktų mainų punktų „Mainukas“, esančių kiekviename Alytaus regiono rūšiavimo centre, ir PNP centras „TikoTiks.“

Pagrindiniai PNP tinkamų atliekų srautai yra EEĮ, tekstilė, didelių gabaritų atliekos (naudoti baldai), izoliacinės medžiagos (putų polistirolas, akmens vata). Taip pat PNP atiduodami ir įvairūs namų apyvokos, interjero reikmenys: indai, vazos, puodai, paveikslai, laisvalaikio ir vaikų prekės, knygos ir pan., kurie priimami kaip atliekos ir pagal dominuojančią medžiagą apskaitomi kaip antrinės žaliavos: popierius, plastikas, metalas, mediena ir pan.

2022 m. daugiausia „išmainyta“ nereikalingų baldų – 271 t, tekstilės gaminių – 51 t, EEĮ – 42 t ir izoliacinių medžiagų – 27 t.

Be „Mainukų“, pakartotinai naudoti ruošiamos ir tekstilės konteneriais surinktos atliekos, kurių 2022 m. paruošta 45,46 t.

21 lentelė

PNP atliekų kiekis 2021-2022 m.

Atliekų srautas	2021 m.			2022 m.		
	Priimta RC	Iš jų, PNP		Priimta RC	Iš jų, parengta PNP	
	t	Kiekis, t	Kiekis, proc.	t	Kiekis, t	Kiekis, proc.
EEĮ 20 01 35, 20 01 36, 20 01 23	564,9	30,5	5,4	531,6	41,8	7,9
Didžiosios atliekos 20 03 07	5 531,8	125,7	2,3	4 444,4	270,9	6,1
Tekstilė 20 01 10, 20 01 11	789,9	56,7	7,2	701,0	101,4	14,5
Tekstilė 20 01 11 (tekstilės konteneriais)	457,72	25,6	5,6	553,9	46,7	8,4
Plastikai 20 01 39	180,9	8,9	4,9	162,1	9,7	6,0
Popierius ir kartonas 20 01 01	261,4	6,6	2,5	252,4	11,5	4,6
Metalai 20 01 40	156,3	8,7	5,6	127,2	13,0	10,2
Stiklas 20 01 02	400,8	8,3	2,1	383,0	8,1	2,1
Mediena 20 01 38	262,8	0,105	0,04	12,2	0,1	0,9
Izoliacinės medžiagos 17 06 04	4 766	32,6	0,7	2987,2	26,9	0,9
Viso (lyginant RPN su bendru RC kiekiu)	17 513,0	303,7	1,7	15 520,0	530,0	3,4
Viso (lyginant RPN su bendru KA kiekiu)	79 881		0,4	75335		0,7

Bendrovė yra išsikėlusį tikslą iki 2022 m. pakartotinai panaudoti 500 t atliekų, taip sumažinant atliekų, ypač baldų ir tekstilės, šalinimą sąvartyne. 2022 m. šį rodiklį pavyko įgyvendinti ir viršyti 6 proc. (530 t), o lyginant su 2021 m., šiais metais pakartotinai naudoti paruoša 65 proc., t.y. 210 t daugiau atliekų

Tolesniam naudojimui tinkamus tekstilės gaminius, įvairius buitines ir vaikų reikmenis nemokamai galėjo pasiimti ne tik gyventojai – bendradarbiaujant su tokiomis organizacijomis kaip Alytaus nakvynės namai, VšĮ Alytaus S. Kudirkos ligoninės Slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius, Alytaus kalėjimas, Alytaus pusiaukelės namai, Alytaus socialinių paslaugų centras, asociacija

„Keturkojo viltis“, įmonė „Nuaras“, buvo remiami socialiai jautrių grupių, nuolatinės gyvenamosios vietos neturintys, įkalinimo įstaigas paliekantys asmenys, beglobiai gyvūnai.

2021 m. „TikoTiks“ pagelbėjo savivaldybėms įvairiausiais darbužiais ir patalyne neteisėtų migrantų krizės metu, o 2022 m. parama daiktais prisidėjo suvaldant kitą – Ukrainos karo pabėgėlių krizę. „TikoTiks“ ir „Mainukuose“ buvo įrengtos specialios zonos, skirtos laikyti ukrainiečiams padovanotus daiktus, atsižvelgus į poreikius ir bendradarbiaujant su Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Alytaus skyriumi bei kitomis paramos organizacijomis, buvo formuojamos specialios ukrainiečių kariam ir pabėgėlių centro gyventojams skirtos siuntos, ukrainiečiai patys atvykę į šiuos punktus galėjo asmeniškai ir neribotais kiekiais pasirinkti reikalingų daiktų. 2022 m. ukrainiečiams buvo padovanota apie 5 tonos daiktų, daugiausia drabužių, avalynės ir patalynės.

2022 m. rugpjūčio mėnesį, įsigijus siuvimo įrangą, pradėta iš nereikalingų drabužių ir audinių gaminti naujus gaminius: puodkėles, kaklajuostes, maišelius, prijuostes, apykakles ir pan. bei taisyti įvairius drabužius. Gruodžio mėnesį siuvykla drabužių taisymo paslaugas už simbolinį mokestį pradėjo teikti ir „TikoTiks“ lankytojams, kurie gali vietoje pasitaisyti rastus ar savo atsineštus drabužius. 2022 m. rugpjūčio – gruodžio mėn. pataisyta ir parduota apie 50 vnt. drabužių – daugiausia lauko aprangos.

2022 m. kaip ir ankstesniais metais, bendradarbiaujant su Alytaus miesto neįgaliųjų dienos užimtumo centru, iš užuolaidų ir kitų audinių atraižų buvo siuvami daugkartinio naudojimo sveriamų produktų maišeliai (500 vnt.), taip pat kartu su jais ir Varėnos socialinių paslaugų centro senjorų grupė iš dėvėtų suknelių buvo siuvamos gumelės plaukams (200 vnt.) kurias, kaip ir kitus iš atliekų sukurtus gaminius, buvo galima įsigyti „TikoTiks“ krautuvėlėje.

Atnaujintos žvakės Pasaulinei organų donorystės dienai paminėti

Gultukai asociacijos „Keturkojo viltis“ katinams

Atliekų mažinimo savaitės metu, kurios tematika buvo žiedinė tekstilės sistema, bendradarbiaujant su Alytaus profesinio rengimo centru, asociacijos „Keturkojo viltis“ globojamiems katinams iš nereikalingų audinių pasiūta 70 vnt. gultukų.

Minint Pasaulinę organų donorystės dieną, Alytuje donorų pagerbimo akcijoje uždegtos ne tik naujos, bet ir „TikoTiks“ atnaujintos pernykštės žvakės. „TikoTiks“ darbuotojai pernai akcijoje sudegintų žvakių gaubtus pripildė vašku, panaudojant mainų punktuose surinktų dekoratyvinių žvakių likučius, likutinį vašką iš vaško spaudyklos, ir akcijos organizatoriams asociacijai „Gyvastis“ perdavė apie 140 atnaujintų žvakių.

2022 m. Alytaus regiono savivaldybės papildomai įsigijo 85 konteinerius ir nuo 2022 m. spalio mėn. Alytaus regione aptarnaujami 145 tekstilės konteineriai, o nuo 2023 m. – 155 konteineriai.

22 lentelė

Tekstilės konteineriais surinktų atliekų lyginimas Alytaus regiono mastu 2021 – 2022 m.

	2021 m.			2022 m.		
Konteinerių sk.	70		1 kont., t	145		1 kont., t
Surinkta, t	457,72	proc.	6,54	553,89	proc.	3,82
PN, t	25,88	5,7%	0,37	46,66	8,42	0,32
Sudeginta / Pašalinta, t	431,84	94,3	6,17	507,23	91,58	3,50

Padidinus konteinerių skaičių, bendrai surenkamų atliekų kiekis padidėjo 21 proc. (96 t) ir 3 proc. daugiau atskirta PN tinkamų atliekų, tačiau 1 konteineriui tenkantis atliekų kiekis žymiai sumažėjo. Papildomi konteineriai pilna apimtimi bus pradėti aptarnauti 2023 m., todėl konteinerių užpildymo efektyvumo ir atliekų kokybės rodikliai gali keistis ir galutinai nusistovėti 2024-2025 m.

Visoje ES nuo 2025 m. sausio 1 d. nustatytas privalomas atskiras tekstilės atliekų surinkimas, tačiau ES ar nacionalinio lygio sprendimų, kaip tvarkyti surinktą atliekų kiekį, dar nėra priimta. Šiuo metu tiek Alytaus regione, tiek visoje Lietuvoje kaip alternatyva šalinimui ar deginimui yra taikomas tik dėvėtos tekstilės atskyrimas pakartotiniam naudojimui, kuriam tinka tik nedidelė dalis šių atliekų.

Apibendrinti tekstilės konteineriais, rūšiavimo centruose ir „Mainukuose“ surinktos tekstilės tvarkymo rodikliai pateikti 23 lentelėje.

23 lentelė

Atskirai surinktos tekstilės tvarkymas 2020 – 2022 m.

	2020 m.		2021 m.		2022 m.	
Surinkta	726	%	1 248	%	1 255	%
PNP, t	18	2,5	69	5,5	148	11,8
Sudeginta / Pašalinta, t	708	97,5	1 179	94,5	1 108	88,2

Į „TikoTiks“ atnešti nereikalingi daiktai, atsižvelgus į jų vertę, gali būti papildomai ruošiami PN: valomi, remontuojami, taisomi ir už simbolinį mokestį parduodami ar dovanojami labdaros organizacijoms. Defektų neturintys daiktai laikomi daiktų mainų zonoje „Mainukas“. „TikoTiks“ nemokamai galima pasiimti iki 5 daiktų, už daugiau taikomas 2 Eur/kg mokestis.

ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMAS

2022 m. Alytaus regione buvo eksploatuojamos kompostavimo aikštelės, kuriose atliekos buvo apdorojamos jas kompostuojant. Buvo priimamos visos pagal taršos leidimus tinkamos ir gaminamas kompostas.

Kompostavimo aikštelė, esanti Alytaus rajone, Takniškių kaime buvo rekonstruojama, pritaikant ją ir iš maisto pagaminto komposto brandinimui bei galutiniam paruošimui naudoti. Todėl į naujai pastatytą cechą maisto ir virtuvės atliekų paruošimui apdoroti buvo perkelta visa įranga ir technika. O komposto paruošimo pastate buvo sumontuotas gravitacinis sijotuvus stiklo, keramikos ir kitų inertinių priemonių atskyrimui.

Visų kompostavimo aikštelių neįmanoma pilnavertiškai naudoti kaip apdorojimo įrenginių, kadangi regione yra tik du kompostavimo technikos komplektai, kurie dirba Takniškių kaime ir Druskininkuose esančiose aikštelėse, o iš kitų kompostavimo aikštelių surinktos žaliosios atliekos buvo transportuojamos galutiniam apdorojimui į šias aikšteles.

Planuojama rekonstruoti Prienų kompostavimo aikštelę, įrengiant pastogę ir nuperkant kompostavimo technikos komplektą. Tą padarius pilnavertis kompostavimas vyktų trijose didžiausiose regiono aikštelėse.

Didžiausią dalį atliekų sudarė biologiškai skaidžios atliekos: lapai, žolė ir medžių šakos.

24 lentelė

2019 – 2022 m. pagamintos produkcijos kiekiai, t

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Pagaminta komposto iš žaliųjų atliekų	2400	3000	3355	4908
Pagaminta medienos drožlių iš medžių šakų	1481	2156	3319	1859
Pagaminta komposto iš maisto atliekų	1000	2100	1882	2665

Iš surinktų biologiškai skaidžių atliekų (lapų, žolės) buvo pagaminta 4 908 t komposto. Iš biologiškai skaidžių maisto atliekų buvo pagaminta 2 665 t komposto. Iš medžių šakų buvo pagaminta 1 859 t medienos drožlių, kurios panaudotos kaip struktūrinė medžiaga.

Daugiabučių namų bendrijoms buvo skiriama 3 t komposto kartą per metus nemokamai, regiono savivaldybių aplinkos tvarkymui – iki 25 t kartą per metus nemokamai.

Pagaminant vis daugiau komposto, kyla problema, kaip jį realizuoti už įmanomai aukštesnę kainą. Taip pat aktualu pradėti gaminti tokius produktus, kurie turėtų paklausą ir aukštesnę pridėtinę vertę, kaip, pavyzdžiui, granuliuotas kompostas, taip pat kompostas, praturtintas maisto medžiagomis, ekologinis jo pakavimas ir pateikimas.

Bendrovei arba pačiai teks aktyviau užsiimti marketingu, arba bendradarbiauti su kitais partneriais, siekiant komercinių tikslų ir naudos.

Kompostavimo aikštelėse surenkamos ir medžių šakos bei kitokia mediena, kuri yra smulkinama ir ruošama kaip struktūrinė medžiaga maisto ir virtuvės atliekoms apdoroti. Tai labai svarbus Bendrovei produktas, nes didėjant apdorojamo maisto ir virtuvės atliekų kiekiams paklausa struktūrinei medžiagai tik auga.

Tačiau savivaldybės dažnai ieško tik trumpalaikės naudos ir tikisi susidariusias genėjimo ar medžių pjovimo atliekas kam nors atiduoti nemokamai arba už mažesnę kainą, o tada Bendrovė yra priversta pirkti struktūrinę medžiagą rinkoje aukšta kainą ir taip didinti bendrus kaštus bei rinkliavos lėšų poreikį. Dažnai tos bendrovės, kurios nemokamai paima šakas, realiai jų negali panaudoti ir siūlo Bendrovei pasiimti.

MECHANINIO APDOROJIMO ĮRENGINIAI

2022 m. Alytaus regiono savivaldybėse susidarė 28 368 t mišrių komunalinių atliekų, tačiau į mechaninio apdorojimo įrenginius priimta 27 753 tonos MKA, nes įrenginiuose įvyko keli stambūs gedimai, dėl kurių įrenginiai neveikė kelias savaites. Buvo kapitališkai tvarkomas smulkintuvas, taip pat presas ir pakuotuvus. Įrenginiai po truputį sensta ir reikalauja vis daugiau dėmesio bei lėšų remontui. Neapdorotos atliekos buvo pašalintos regioniniame sąvartyne.

25 lentelė

I mechaninio apdorojimo įrenginius pristatytas ir apdorotas atliekų kiekis, t

Savivaldybė	Gautas MKA kiekis, t	Perduotas rūšiavimui, t	Pašalintas MKA kiekis, sąvartyne, t
Alytaus miesto savivaldybė	8 694,30	8 502,46	191,84
Alytaus rajono savivaldybė	4 715,23	4 632,67	82,56
Druskininkų savivaldybė	4 076,78	3 987,80	80,76
Lazdijų rajono savivaldybė	2 622,69	2 563,01	59,68
Varėnos rajono savivaldybė	3 231,69	3 144,83	89,00
Prienų rajono savivaldybė	3 900,74	3 834,74	70,12
Birštono savivaldybė	1 127,07	1 088,07	34,88
VISO REGIONO	28 368,505	27 753,5850	614,920

I mechaninio apdorojimo įrenginius atvežant vis mažiau MK atliekų, vis aktualiau kyla klausimas, kaip efektyviau juos panaudoti. Todėl dabar įrenginiai naudojami ir plastiko atliekoms, susidariusioms rūšiavimo centruose, pakuoti, papildomam plastiko atliekų perrūšiavimui, siekiant jas ne sudeginti, bet perdirbti.

Yra parengta studija ir techninis pagrindimas, kaip būtų galima modernizuoti įrenginius, siekiant atskirti ir perduoti tvarkytojams plastiko atliekas bei sauskelnes. Tą padarius regione būtų visiškai sutvarkomas ir perdirbamas popierius, metalo atliekos, plastikas, sauskelnės ir biologinės atliekos.

26 lentelė

MA įrenginiuose suformuojami atliekų srautai ir tolimesni apdorojimo būdai

Išrūšiuotų atliekų sudėtis, pagal atskiras atliekų rūšis 2022 m.	Tonos	Iš viso, t
Deginimas	Lengva degi frakcija >80 mm	4 879,57
	Sunki likutinė frakcija	2 733,37
Šalinimas	Sunki likutinė frakcija > 80 mm	3 277,61
Sąvartyno perdengimas	Smulki biologinė frakcija 0 – 20 mm	1 257,61
Perdirbimas	FE 0-80 mm, FE > 80mm, ALU	315,82
	Baterijos ir akumulatoriai	2,02
	Kiti plastikai ir guma	11,76
Perdirbimas sukompostuojant	Popierius ir kartonas	407,21
Komposto ir energijos gamyba	Smulki biologinė frakcija 0-20 mm	6 368,9
	Stambi biologinė frakcija 20 – 80 mm	6 582,6
Iš viso apdorota	Visos frakcijos	25 836,47

Atliekas laikant priėmimo zonoje ir joms kaistant, o taip pat vykstant mechaniniam rūšiavimui, atliekos praranda didelį kiekį drėgmės, todėl bendras srautas tampa lengvesnis beveik 2 tūkst. 232,41 t.

2022 m. po mechaninio apdorojimo į šalinimą vis dar pakliuvo 3 277, 61 t atliekų. Nuo 2023 m. šios atliekos jau transportuojamos deginti, nes pagerėjus rūšiavimui sumažėjo kitų degintinų atliekų kiekiai. Bendrovė siekia, kad po MKA apdorojimo nė viena tona atliekų nebūtų šalinama.

BIOLOGINIO APDOROJIMO ĮRENGINIAI SU ENERGIJOS GAMYBA

Biologinio apdorojimo įrenginių projektinis pajėgumas yra 20 154 t/m. 2022 m. buvo priimta ir apdorota 20 926 tonų biologinių atliekų. Įrenginiai yra pilnai išnaudojami, todėl norint toliau plėsti ir daugiau surinkti maisto ir virtuvės atliekų, yra nuspręsta neapdoroti smulkiosios 0-20 mm

frakcijos po mechaninio rūšiavimo, nes tai neigiamai veikia įrenginių darbą dėl didelės chloro ir sieros koncentracijos jose.

Bendrovės akcininkai pritarė atskiro šios frakcijos apdorojimo įrenginio statybai ir tolesniam apdorotos masės panaudojimui užpildymo veiklai vykdyti – tai yra kaupti mineralinę medžiagą galutiniam sąvartyno uždarymui.

27 lentelė

Biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorotos atliekos

Biologiškai skaidžių atliekų frakcijos pavadinimas	Kiekis t/m
Smulki biologinė frakcija 0-20 mm	6 368,90
Stambi biologinė frakcija 20-80 mm	6 582,60
Maisto atliekos	4 245,11
Maistinis aliejus ir riebalai	1 283,86
Šakos	368,13
Popierius ir kartonas, tame tarpe pakuotės	426,81
Medžiagos netinkamos naudoti ar perdirbti	1 651,22
VISO	20 926,63

28 lentelė

Apdorotų maisto ir virtuvės atliekų kiekis savivaldybėse 2021-2022 m.

Maisto atliekos iš savivaldybių	2021 m.	2022 m.
Alytaus miestas	1 617,93	1 662,79
Alytaus rajonas	18,91	36,12
Birštonas	197,13	250,50
Druskininkai	569,86	866,75
Lazdijai	260,99	249,56
Prienai	387,64	377,06
Varėna	187,22	320,46
Atvežta maisto atliekų iš kitų regionų	1 082,80	482,03
VISO	4 322,48	4 245,27

Visomis priemonėmis surinktos maisto ir virtuvės atliekos yra pagrindinis energijos šaltinis biologinio apdorojimo įrenginiuose. Nors bendras šių atliekų kiekis nepakito, bet žymiai sumažėjo iš kitų regionų atvežtų maisto ir virtuvės atliekų kiekis, tačiau jį kompensavo Alytaus regiono ištekliai.

Kadangi biologinio apdorojimo įrenginiai gali apdoroti tiek anaerobiniu, tiek aerobiniu būdu, planuojama biologinę frakciją, kuri susidaro apdorojant MK atliekas, tik kompostuoti, išdžiovinti ir išvežti deginti.

Pagrindinė produkcija, kurią gamina biologinio apdorojimo įrenginys, yra biodujos ir elektra. Tai leidžia visam atliekų tvarkymo technologijų miesteliui apsirūpinti elektra ir dar parduoti į tinklą. Susiklosčius labai palankiai rinkos situacijai, bendrovė gavo virš 200 000 Eur pajamų už parduotą elektros energiją.

Siekiant ateityje gaminti ne tik elektrą, bet ir biometaną, reikėtų padvigubinti gaminamų biodujų kiekį, įrengti katilinę, kurioje būtų deginamas bendrovės pagamintas biokuras ir kuri tiektų šilumą biologinio apdorojimo įrenginiui. Reikia sulaukti valstybės planuojamų paramos schemų tokiai veiklai ir tada iš jos būtų galima tikėtis dar didesnių pajamų.

29 lentelė

Bendrovės elektros energijos gamybos, naudojimo ir pardavimo balansas

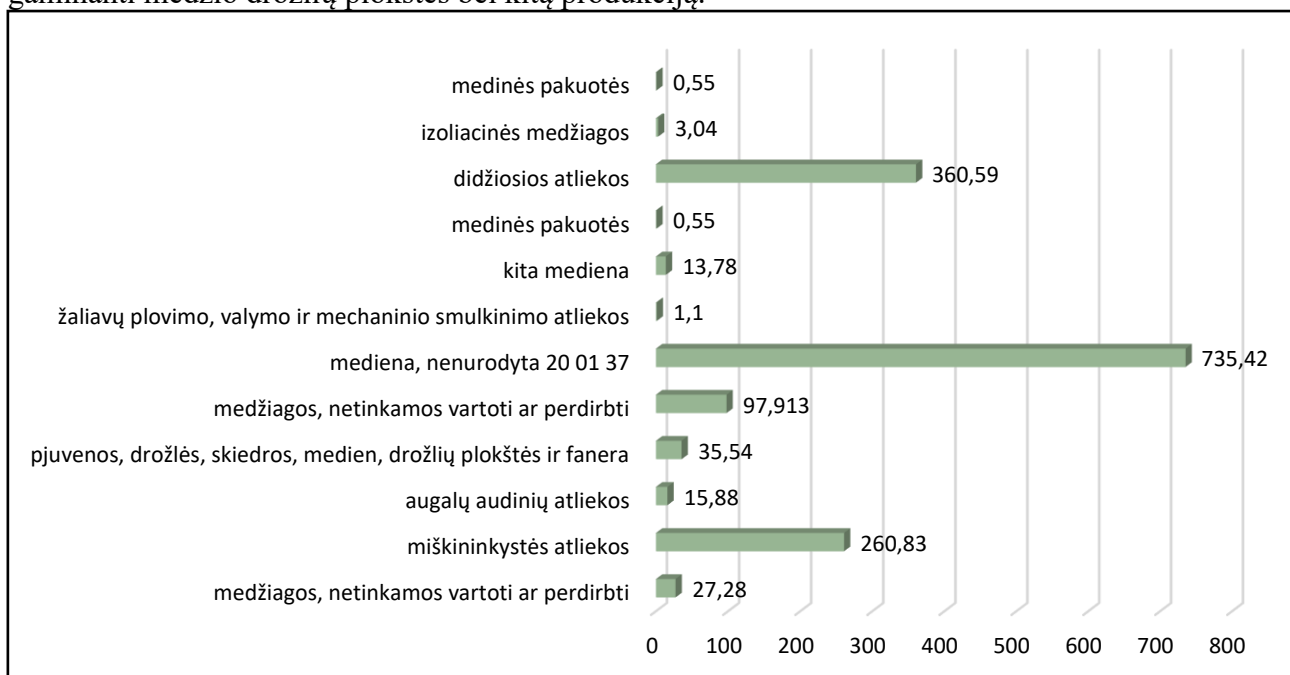
Eil. Nr.	Elektros energija	2020 m.	2021 m.	2022 m.	Pokytis kWh (2021-2022 m)
1.	Viso jėgainėje pagaminta el. energijos, kWh	2 844 349	3 076 956	3 355 424	> 278 468
2.	Sunaudotas el. energijos kiekis biologinės dalies savoms reikmėms, kWh	1 091 389	1 181 995	1 149 321	< 32 674
3.	Pasidengta savo pagaminta el. energija, kWh (rūšiavimas, kompostavimas, TIKO-TIKS)	512 213	570 783	561 890	< 8 893
4.	Parduota pagaminta el. energija kWh	809 571	950 030	1 198 434	> 284 404
5.	Pirktą elektros energiją visiems objektams, kWh ESO	375 815	405 365	370 888	< 34 477

Siekiant įvykdyti maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo aplinkosauginius ir veterinarinius reikalavimus, 2022 m. buvo pastatytas naujas maisto ir virtuvės atliekų paruošimo apdorojimui cechas, kuris labai palengvino atliekų priėmimo, smulkinimo ir maišymo procedūras bei procesus, nuotekų tvarkymo klausimus. Buvo įsigyta modernios įrangos ir priemonių, tinkamų maisto ir virtuvės atliekų tvarkymui.

DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ APDOROJIMO ĮRENGINIAI

Regiono surenkamas gana didelis didelių gabaritų atliekų kiekis, įvairaus medžio atliekų, baldų, medinių pakuočių, kelmų, pramonės medžio atliekų.

Todėl Takniškių kompostavimo aikštelės bazėje yra įrengtas didelių gabaritų atliekų apdorojimo įrenginys, kuriame didelių gabaritų atliekos yra rūšiuojamos, smulkinamos ir gaminama smulkinto medžio produkcija, kuri yra parduodama rinkoje. Kadangi visas šis medis yra vienaip ar kitaip užterštas dažais ar laku, o medžio drožlių plokštėje yra dervos, šiuo metu jį perdirbti Lietuvoje nėra galimybių, todėl eksportuojamas į Latviją, kur veikia moderni vokiečių kapitalo gamykla, gaminanti medžio drožlių plokštes bei kitą produkciją.

24 pav. Tiesiogiai didelių gabaritų atliekų apdorojimo įrenginyje priimtos atliekos, t

2022 m. šiame įrenginyje buvo apdorota 3 478,02 t įvairių didžiųjų atliekų – 1 983,04 t didelių gabaritų atliekų atkeliavo iš rūšiavimo centrų.

Išardžius šias atliekas, buvo pagaminta ir išvežta tolimesniam perdirbimui 2733,28 tonos smulkintos medienos.

Per 2022 m. buvo išvežta sudeginti arba pašalinta – 3 670 t tokių smulkintų baldų, kuriuose daugiau kaip 50 proc. sudarė medžio atliekos. Iš šių atliekų buvo formuojamas sąvartyno dugno apsauginis sluoksnis, o šiuo metu vežama deginti į Kauno kogeneracinę katilinę.

Bendrovė atliko studiją, ar atitiktų aplinkosauginius kieto atgauto kuro reikalavimus susmulkinti baldai ir ar būtų galima juos naudoti biokuro katilinėse. Tyrimai parodė, kad tai tikrai galima, bet kol kas neradome partnerių, norinčių tai daryti, nors biokuras labai pabrango ir, matyt, ateityje, atidarius Vilniaus kogeneracinę katilinę, jo poreikis tik augs. Radus partnerį, bendrovei nereikėtų mokėti už KAK atliekų deginimą ir pavyktų gauti bent minimalias pajamas.

ĮVAIRIŲ ATLIEKŲ APDOROJIMO (RŪŠIAVIMO) ĮRENGINYS

Kadangi rūšiavimo centruose susidaro dideli kiekiai statybinių ir kitų atliekų, o statybų kompanijos pristato į sąvartyną nemažai izoliacinių ir kitokių medžiagų, 2022 m. buvo gautas taršos leidimas ir pradėjo veikti atliekų apdorojimo jas rūšiuojant įrenginys. Labai ilgai užtruko visos leidimo išdavimo ir derinimo procedūros – beveik vienerius metus, nors nebuvo jokių trūkumų ar neatitikimų. Tai tik įrodo, kad atliekų tvarkymo veikla labai rizikinga ir neprognazuojama.

Šis įrenginys užtikrina, kad tiesiogiai be pakartotinio apdorojimo šiuo metu į sąvartyną nebevežamos jokios atliekos. Pasitelkiant mobiliąją techniką ir rankinį rūšiavimą, atliekos rūšiuojamos į inertines, antrines žaliavas, degias atliekas ir atliekas, kurios gali būti naudojamos sąvartyno perdengimui.

Įrenginyje galima priimti ir apdoroti iki 9000 t atliekų. Šiuo metu per mėnesį apdorojama iki 500 t atliekų ir apie 40 proc. yra nukreipiama perdirbimui, o likusi dalis panaudojimui ir tik maža dalis šalinimui.

30 lentelė

Atliekų rūšiavimo aikštelės vieno mėnesio veiklos rezultatai

Priimtos atliekos	Kiekis, t	Pagaminta produkcija	Kiekis, t
Izoliacinių atliekų 17 06 04 Mišrių statybinių atliekų 17 09 04	252,22 263,02	Polistirolas 17 06 04	4
		Mediena 19 12 07 03	10
		Popieriaus pakuotė 15 01 01	2
		Plastikas 17 02 03	10
		Plastikinė pakuotė 15 01 02 02	3
		Betono, plytų, čerpių mišiniai 17 01 07	172,22
		Viso perdirbimui	201,22
		Panaudota sąvartyno perdengimui	296
		Kitos mineralinės medžiagos 19 12 09 02	296
		Pašalinta sąvartyne	16
		Kitos mechaninio apdorojimo atliekos 19 12 12 08	16
Viso priimta	515,24	Viso išrūšiuota	515,24

ARATC jau treči metai tvarko putų polistirolu atliekas, kurios buvo didelė problema ir užimdavo didelį tūrį, todėl jas supresavus tvarkymas tapo paprastesnis, taip pat rinkoje toks pagamintas produktas turi vertę. Per praėjusius metus taip buvo sutvarkyta 23 t putų polistirolu atliekų, kurių į rūšiavimo centrus daugiausia pristatė gyventojai.

ALYTAUS REGIONO NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNAS

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne 2022 m. buvo šalinamos tik apdorotos Alytaus regione susidaranti nepavojingos komunalinės atliekos ir nepavojingos gamybinės atliekos iš įmonių, kurių perdirbti ar panaudoti energijos gamybai nėra techninių galimybių bei pajėgumų.

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne per 2022 m. buvo priimta ir pašalinta 13 971 t atliekų.

2021 m. buvo baigti sąvartyno III sekcijos statybos darbai ir ji šiuo metu yra naudojama degioms atliekoms ir paruoštoms perdirbti komunalinėms atliekoms saugoti.

31 lentelė

Nepavojingų atliekų sąvartyne pašalintos atliekos 2022 m.

Eil. Nr.	Atliekos pavadinimas	Atliekos kodas	Kiekis, t
1	Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	614
2	Didžiosios atliekos	20 03 07	4149,85
3	Rūšiavimo atliekos	19 08 01	64,72
4	Neperdirbamos tekstilės pluoštas	04 02 21	0
5	Naudotos šlifavimo dalys	12 01 21	32,106
6	Dugno pelenai	10 01 01	306,36
7	Plastikai	16 01 19	124,079
8	Stiklas	17 02 02	55,14
9	Kitos biologiškai nesuyrančios atliekos	20 02 03	0
10	Izoliacinės medžiagos	17 06 04	3658,46
11	Pašluostės, skudurai	15 02 03	7,2
12	Gumos atliekos	19 12 04 07	37,323
13	Plastikai	20 01 39	72,194
14	Plastiko drožlių ir nuopjovų atliekos	12 01 05	86,02
15	Tekstilė.	20 01 11	393,328
16	Smėliagaudžių atliekos	19 08 02	18,06
17	Popierius ir kartonas	19 12 01 02	0
18	Medis dažytas lakuotas	17 02 01	57,94
19	Dangos miltelių atliekos	08 02 01	34,67
20	Popierius	20 01 01	0
21	Drabužiai	20 01 10	13,16
22	Kitaip neapibrėžtos atliekos(maš. Sėdynės)	16 01 99	7,8
23	Juodųjų metalų dulkės ir detalės	12 01 02	0
24	Stiklo pluošto medžiagų atliekos	10 11 03	3,36
25	Mechaninio apdorojimo atliekos	19 12 12 08	3 663,65
26	Suvirinimo atliekos	12 01 13	0
27	Biologiškai skaidžios atliekos	19 12 12	0
28	Degiosios	19 12 10	0
29	Pirolizės atliekos, nenurodytos 19 01 17	19 01 18	0,25

30	Kitaip neapibrėžtos atliekos	02 01 99	8,38
31	Stiklo poliravimo ir stiklo šlifavimo dumblas	10 11 14	41,1
32	Stiklo atliekos nenurodytos 10 11 11	10 11 12	0,02
33	Kiti tekstilės gaminiai	19 12 08 04	521,796
		Viso:	13 971

Bendrovė 2022 m. neturėjo jokių problemų su sąvartyno nuotekų tvarkymu. Įgyvendintas sąvartyno nuotekų tvarkymo planas visiškai pasiteisino. ARATC filtrato ir kvapų į nuotakyną ir aplinką mažinimui jau yra atlikusi šiuos darbus: lietaus nuotekų atskiras surinkimas, stoginės virš kompostavimo aikštelės pastatymas, aeracinės sistemos filtrato sukaupimo rezervuare įrengimas ir probiotikų naudojimas, kurie visiškai pasiteisino.

Siekiant tinkamai kaupti atidėjinius sąvartyno galutiniam uždarymui, kasmet atliekamas sąvartyno kaupo apmatavimas. Eksploatuojamo sąvartyno atliekų kaupo matavimai atlikti dronu. Atliekant matavimus, buvo patikslintas kaupo pagrindo kontūras – 51 769,974 kv. m bei išmatuotas kaupo trečios sekcijos pagrindo perimetras – 12 509 kv. m. Šie išėtiniai duomenys bus naudojami ir ateities matavimuose, vertinant kaupo tūrio pokytį.

Paslaugos teikėjas parengė ataskaitą, kurioje nurodė, kad esamas atliekų kaupo (I ir II sekcijos) tūris – 548 566 kub. m (imant patikslintą pagrindo kontūrą) šlaitų polinkio kampai kinta nuo 13,8, 19,4 iki 23,6 laipsnių. Atlikus kaupo tūrio perskaičiavimą pagal patikslintą pagrindo kontūrą, gauta, kad per vienerius metus nuo paskutinio matavimo kaupas padidėjo 17 338 kub. m.

Per 2022 m. į sąvartyną pašalinta/panaudota 19 512,193 t atliekų, iš kurių 4 039,98 t pašalintos į trečią sekciją. Apskaičiuota, kad metinis kaupo tankinimo koeficientas yra 0,9. Vertinant tankinimo koeficientą nuo kaupo formavimo pradžios, gaunama, kad jis yra 1,2, kaip ir numatyta Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime.

INERTINIŲ ATLIEKŲ APDOROJIMO AIKŠTELĖ SU ASBESTO ŠALINIMO SEKCIJA

Alytaus regiono atliekų tvarkymo technologijų parko teritorijoje yra įrengta inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija, kurioje priimamos nepavojingos statybinės inertinės atliekos: betonai, plytos, čerpės, keramikos ir kt. ir pavojingos statybinės atliekos: izoliacinės medžiagos ir statybinės medžiagos, kuriose yra asbesto.

2022 m. į inertinių atliekų aikštelę priimta 7 314,01 t atliekų. Didžiąją priimamų atliekų dalį šioje aikštelėje sudarė statybinės inertinės atliekos – 4 804,46 t, iš kurių gaminama skalda. Į aikštelę priimta 692,15 t grunto ir akmenų, kuris panaudojamas Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne atliekų sluoksnių perdengimui. Asbesto šalinimo sekcijoje 2022 m. pašalinta 1 817,40 t statybinių atliekų turinčių asbesto.

SENŲ SĄVARTYNŲ IR ŠIUOKŠLYNŲ PRIEŽIŪRA PO UŽDARYMO

Senieji sąvartynai ir šiukšlynai, neatitinkantys aplinkosauginių reikalavimų, keliantys tiesioginį ir netiesioginį pavojų žmonių sveikatai bei aplinkai, uždaryti siekiant užkirsti kelią tolesnei aplinkos taršai.

Uždarius sąvartynus ir šiukšlynus sutvarkyta 89,97 ha teritorija. Vadovaujantis „Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių“ reikalavimais, vykdomi senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūros po uždarymo darbai 57,22 ha plote.

Uždarytų 12 senų sąvartynų, 4 šiukšlynų bei uždaryto senojo atliekų kaupo priežiūros (šienavimo) darbai atliekami du kartus per sezoną.

MONITORINGAS IR VYKDYTI TYRIMAI

Igyvendinant Bendrovės strateginį veiklos 2020-2022 m. planą ir vadovaujantis „Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių“ reikalavimais 2022 m. buvo vykdomas Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ir uždarytuose sąvartynuose bei šiukšlynuose aplinkos monitoringas pagal kiekvienam sąvartynui ar šiukšlynui parengtas ir su atsakingomis institucijomis suderintas aplinkos monitoringo programas. Sekama jų įtaka požeminio vandens būklei, paviršinio vandens telkiniams, kad būtų galima laiku imtis prevencinių priemonių pastebėjus vandens teršimo atvejus.

2022 m. monitoringas nebuvo vykdomas Aštriosios Kirsnos, Jiezno kolonijų, Krasenkos ir Žvirgždėnų sąvartynuose. Tyrimai juose bus vykdomi 2024 metais.

2022 m. atlikti tyrimai rodo, kad sąvartynų būklė išliko panaši kaip ir praėjusiais metais.

Pateiktos uždarytų 4 sąvartynų aplinkos monitoringo ataskaitos už 2022 metus. Karužų sąvartyno 2022 m. tyrimų rezultatai rodo, kad gruntinio vandens hidrocheminė būklė stabili.

Pilvingių sąvartyno 2022 m. tyrimai rodo, geresnę vandens kokybę nei prieš metus. Tačiau viename gręžinyje (Nr.57452) nustatyta padidėjusi švino koncentracija (120 mg/l), kuri viršijo RV 1,6 karto.

Alovės sąvartyno tyrimais nustatytos aukštos PS ir ChDS rodiklių vertės rodo, jog gręžinio vandenyje vyravo antropogeninės kilmės organinės medžiagos. Esantis didelis vandens kietumas ir didelė hidrokarbonatų koncentracija rodo senos gruntinio vandens taršos degradaciją. Nustatyta nitritų vertė viršijo RV ir DLK, amonio ir švino – DLK. Vandens cheminė sudėtis išliko pakankamai stabili, su taršos požymiais.

Trakininkų sąvartynų gruntinio vandens kokybė ties skirtingais gręžiniais buvo nevienoda. Gręžiniuose Nr. 55633 ir 55634 vandenyje nitritų kiekiai viršijo RV bei DLK. Teritorijoje nustatyta neleistina tarša mikroelementais (Nr. 55634 švino ir nikelio koncentracijos viršijo DLK, gyvsidabrio DLK ir RV). Gręžinyje (Nr. 55633) nustatytas švino kiekis viršijo DLK. Esančią taršą ir jos pokyčius galėjo lemti pasikeitęs vandens lygis gręžiniuose ir taršos judėjimas sąvartyno teritorijoje.

Vykdamas Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno aplinkos monitoringą, stebima paviršinis bei požeminis vanduo, filtratas. Tyrimai rodo, kad 2022 m. iki sąvartyno atitekančio paviršinio vandens būklę blogino jame esantis amonis. Nuo sąvartyno teritorijos ištekančio vandens kokybė buvo geresnė, nei atitekančiame vandenyje. Paviršiniame vandenyje, išleidžiamame po valymo, lyginant su 2021 m. mažėjo suspenduotų medžiagų, BDS₇ rodiklio metiniai vidurkiai, o naftos produktų indeksas nesiekė metodo aptikimo ribos. Gruntinio vandens kokybė buvo gera. Nė vienos tirtos cheminės analizės vertė nesiekė ir neviršijo nustatytų vertinimo kriterijų.

2022 m. nevalytame filtrate vandenilio jonų koncentracija kito nuo silpnai šarminės iki šarminės, metinis pH vidurkis (8,64) neženkiai viršijo leistiną priimtuvui taikomą apkrovą. Daugelio tirtų cheminių analizių metiniai vidurkiai buvo mažesni nei 2021 m., tačiau išliko didelės šių medžiagų koncentracijos: ištirpusių organinių medžiagų (jas rodo aukštos ChDS ir BDS₇ vertės), chlorido, nitritų, amonio jonų, bendro azoto, chromo koncentracijos.

2022 m. buvo vykdomas ir komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba, aplinkos monitoringas.

Tiriami veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš penkių stacionarių taršos šaltinių. Jų faktiškai išmetama tarša pateikiama 32 lentelėje.

32 lentelė

Faktinė tarša iš stacionarių šaltinių

Taršos šaltiniai	Teršalai	Leidžiam tarša t/m.	Faktinė tarša t/m 2022 m.
Elektros generatorius	Azoto oksidai A	4,4128	4,5337
	Anglies monoksidas A	8,6254	8,6254
Biofiltras	Amoniakas	1,1826	0,6608
	Sieros vandenilis	0,2848	0,1884
	Kietosios dalelės ©	0,6572	0,6572
Deginimo žvakė	Anglies monoksidas (B)	0,158	0,158
	Azoto oksidai (B)	0,380	0,380
	LOJ	0,0158	0,0158
Rankovinis filtras	Kietosios dalelės ©	0,4105	0,2883
Dyzelinio kuro katilas „Buderus Logano GE315“	Anglies monoksidas A	0,021	0,0034
	Azoto oksidai A	0,053	0,0084
	Sieros dioksidas (A)	0,074	0,0118
	Kietosios dalelės (A)	0,002	0,0003

Bendrai iš visų taršos šaltinių buvo išmesta 15,5313 t teršalų t. y. 0,7458 t mažiau nei yra leidžiama.

33 lentelė

Faktinis teršalų kiekis

Teršalų kodai	Teršalų pavadinimai	Faktinis teršalų kiekis, t/m.	Leistinas normatyvas, t/m.
177	Anglies monoksidas (A)	8,6288	8,6464
250	Azoto oksidai (A)	4,5422	4,4658
134	Amoniakas	0,6608	1,1826
1778	Sieros vandenilis	0,1884	0,2848
4281	Kietosios dalelės ©	0,9455	1,0677
5917	Anglies monoksidas (B)	0,1582	0,158
5872	Azoto oksidai (B)	0,3796	0,38
308	LOJ	0,0158	0,0158
1753	Sieros dioksidas (A)	0,0118	0,074
6493	Kietosios dalelės (A)	0,0003	0,002
	Viso teršalų	15,5313	16,2771

2022 m. buvo vykdomas ir Takniškių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės aplinkos monitoringas pagal su atsakingomis institucijomis sudertą programą.

Šioje aikštelėje yra stebima anglies monoksido ir amoniako išmetami kiekiai. Anglies monoksido leidžiama išmesti 11,2 t, o amoniako 13,2 t.

2022 m. tarša buvo apie 3 kartus mažesnė nei leidžiama išmesti.

Su visomis vykdytų monitoringų ataskaitomis detaliau susipažinti galima įmonės internetinėje svetainėje adresu www.aratc.lt skiltyje „Monitoringai“.

Identifikavus sąvartyno filtrato taršą prioritetinėmis ir prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis, vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamento 15 punktu, kuriame yra sakoma, kad „esamas 2 priedo A dalyje nurodytų prioritetinių medžiagų išleidimas su nuotekomis turi būti

mažinamas, o 1 priede nurodytų prioritetinių pavojingų medžiagų išleidimas – palaipsniui nutrauktas.“

Dar 2019 m. buvo parengtas Sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo planas (toliau – Planas), kuris 2020 m. kovo 27 d. Alytaus regiono plėtros sprendimu Nr. 51/6S-13 įtrauktas į *Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 metais planą*, kadangi Plane numatytų priemonių įgyvendinimas tiesiogiai susijęs su Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno eksploatavimu bei su papildomų lėšų priemonėms įgyvendinti poreikiu.

Planas įgyvendintas 2021 metais, tačiau 2022 metais buvo tęsiamas prevencinių priemonių įgyvendinimas: vykdomas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas ir tvarkymas, švietimas apie pavojingų atliekų tvarkymą bei toliau taikomos techninės priemonės – filtratas nuolat aeruojamas ir naudojami probiotikai.

34 lentelė

Filtrato kiekis ir jo tarša

	Metai				Skirtumas lyginant 2022 m. su 2021 m.
	2019	2020	2021	2022	
Filtrato kiekis, kub.m	15 098	12 967	21 867	27 730	5 863
Faktinė tarša, t	21,78	38,82	60,15	55,05	-5,1

Filtrato kiekis 2022 m. padidėjo 5 863 m³ lyginant su 2021 m., t. y. 26 proc., tačiau faktinė tarša sumažėjo 5 tonomis.

Didesnį filtrato kiekį lėmė kritulių kiekis 2021 metais bei filtrato surinkimas iš didesnio ploto t. y. 2022 m. nuotekos buvo surenkamos ir iš III sekcijos.

Pagrindinį faktinį taršos kiekį, kaip ir 2021 m., sudarė organinė tarša, t. y. azotas – 14 t ir BDS₇ – 1 t. Tarša sunkiaisiais metalais siekė apie 16 kg t. y. 8 kg mažiau nei 2021 m.

ATLIEKŲ RŪŠIUOJAMOJO SURINKIMO SISTEMOS PLĖTRA, ATNAUJINIMAS IR PRIEŽIŪRA

Gerinant atliekų surinkimo prieinamumą ir kokybę, Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje įrenginėjamos požeminės ir pusiau požeminės atliekų surinkimo aikštelės. 2022 m. regione papildomai pradėjome eksploatuoti 80 antžeminių, pusiau požeminių ar požeminių konteinerių aikštelių.

Bendradarbiauta su regiono savivaldybių atstovais, rangovais ir projektuotojais parenkant vietas aikštelių įrengimui, koordinuota įrengimo eiga, parinktos vietos ir organizuotas konteinerių žaliosioms ir tekstilės atliekoms surinkti pastatymas.

Taip pat buvo rekonstruojamos esamos konteinerinės aikštelės: vykdomi perkasimai, papildomų konteinerių įrengimai, konteinerinių aikštelių perkėlimo darbai. 2022 m. buvo tęsiami konteinerinių aikštelių įrengimo II etapo Alytaus ir Kauno regione darbai.

2022 m. buvo vykdoma konteinerių ir konteinerinių aikštelių priežiūra: konteinerių gedimų šalinimas, sugedusių mišrių atliekų būgnų keitimas, konteinerių apdailų ir susidėvėjusių atliekų maišų keitimas, užstrigusių konteinerių būgnų tvarkymas, atstatinėjami sulaužyti ar kitaip suniokoti informaciniai standai – per 2022 m. registruota 301 gedimas. Atnaujinta informacija 248 informaciniuose stoveliuose. Pagal gyventojų prašymus vykta išimti per neatsargumą į atliekų konteinerius įmestų vertingų daiktus. 2022 m. buvo 26 draudiminiai įvykiai. Nustatant žalas, bendrauta su policija, draudimo bendrovėmis.

35 lentelė

Eksplloatuojamų ir prižiūrimų konteinerinių aikštelių kiekis savivaldybėse

Savivaldybė	Aikštelių kiekis, vnt. 2021 m.	Aikštelių kiekis, vnt. 2022 m.	Planuojama įrengti vnt. 2023 m.
Alytaus m.	152	164	0
Alytaus raj.	50	52	0
Lazdijų raj.	29	38	0
Prienų raj.	40	56	0
Birštono	23	30	0
Varėnos raj.	43	57	0
Druskininkų	78	98	18
Viso:	415	495	18

36 lentelė

Pagrindiniai 2022 m. įvykę konteinerinių aikštelių gedimai ir jų šalinimas

Eil. Nr.	Gedimo pobūdis	Gedimų skaičius vnt.	Pastabos
1.	Mišrių atliekų konteinerių įmetimo būgno gedimai	67	Atidarymo mechanizmo gedimas, atraminių gumų keitimas
2.	Konteinerių maišų keitimai	34	Maišų susidėvėjimas, suplyšimas, uždegimas
3.	Konteinerių gaubtų gedimai	8	gaubto įskilimai prie įmetimo būgno, mechaniniai sužalojimai, skilimai
4.	Konteinerių apdailų keitimas	22	Mechaniniai sužalojimai
5.	Atliekomis užstrigusiu būgnų tvarkymas	48	Konteinerių įmetimo angų užstrigdyimas didelio gabarito tekstilės, žaliųjų atliekų atliekomis
6.	Blogai uždėtų konteinerių dangčių atstatymas	27	Tuštino metu blogai uždėti gaubtai
7.	Maisto konteinerių kapsulių užraktų gedimai	19	Užraktų sulankstymai tuštino metu, fiksavimo kaiščių nutraukimai
8.	Atliekų maišų virvių keitimas	36	Susidėvėjimas, nupjovimas
9.	Informacijos atnaujinimas informaciniuose stoveliuose	248	Susidėvėjus, pasikeitus vežėjams
10.	Informacinių stovelių remontas	22	Stovelių atstatymas juos išvertus, nulaužus, stovelių dažymas
11.	Tekstilės konteinerių gedimai	18	Įmetimo mechanizmo gedimai, užkimšimas atliekomis

Nuolat atliekami maisto konteinerių dezinfekavimo darbai. Vykdyta konteinerinių aikštelių konteinerių išorės ir vidaus plovimas, išsiurbiant susidariusius skysčius, konteinerių vaškavimas po nuplovimo, trinkelio dangos plovimas, žolės aikštelės ribose naikinimas bei vizuali konteinerių apžiūra.

Gerinant aplinkos kokybę bei estetinį vaizdą, aikštelių priežiūrai buvo naudojamas mobilus aukšto slėgio plovimo įrenginys, nereikalaujantis elektros pajungimo, turintis vandens pašildymą ir purvino vandens susiurbimo funkciją. Dezinfekuoti konteineriai gerina estetinį vaizdą bei mažina blogų kvapų susidarymą.

Konteinerių remontui ir paruošimo naudojimui veiklai vykdyti, buvo sukurta techninė bazė ir nupirktas reikiama įranga. 2023 m. planuojama įsigyti modernią požeminių konteinerių maišų ir kapsulių plovimo įrangą bei pastatyti sandėliavimo patalpas konteineriams ir kitai atliekų surinkimo įrangai.

Regiono 2022 m. buvo eksploatuota virš 90 tūkst. įvairaus tipo pakuočių ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių, 98 tūkst. 071 mišrių atliekų surinkimo konteinerių, 9 tūkst. 484 maisto atliekų surinkimo konteinerių, 145 tekstilės surinkimo konteinerių,

2022 m. buvo nupirka 10 470 vnt. įvairaus tipo konteinerių ir 37 158 vnt. kibirėlių maisto atliekoms. Buvo patenkinti visi vartotojų prašymai rūšiuojamojo surinkimo konteineriams pastatyti, pakeisti susidėvėjusius ir sulūžusius.

Rūšiavimo konteineriais buvo aprūpinti ir visi juridiniai asmenys, kad nereikėtų mokėti už pakuočių surinkimo konteinerių aptarnavimą.

ATLIEKŲ SURINKIMO IR TRANSPORTO PASLAUGŲ TEIKIMAS

Siekiant užtikrinti kokybiškas atliekų surinkimo ir transportavimo paslaugas, mažinti Bendrovės sąnaudas bei didinti atliekų transportavimo efektyvumą, 2022 m. buvo įsigytos trys EURO 6 krovininės transporto priemonės, automobilis ASK tipo konteinerių transportavimui, padidinto pravažumo atliekų surinkimo automobilis ir krovininis savivartis automobilis su manipulatoriumi tekstilės atliekoms surinkti.

Metų pabaigoje bendrovė eksploatavo 15 sunkiasvorių transporto priemonių, iš kurių net 12 atitinka EURO 6 aukščiausius ekologinius standartus. Šiuos automobilius aptarnavo 15 vairuotojų bei 10 pagalbinių darbininkų. Viso per 2022 metus transportuojant įvairias atliekas nuvažiuota virš pusės milijono kilometrų.

Bendras 2022 m. pristatytų atliekų į tvarkymo ar deginimo vietą kiekis sudaro 30 887,09 t, lyginant su 2021 m., kuomet buvo pervežta 26 169 t (2020 m. – 22 670 t), padidėjo 4 718,09 t, arba daugiau kaip 18 %.

MAISTO ATLIEKŲ SURINKIMAS IŠ JURIDINIŲ ASMENŲ

Bendrovė rinko biologiškai suyrancias virtuvių ir valgyklų atliekas, maistinę aliejų ar riebalus iš Alytaus regione esančių savivaldybių biudžetinių įstaigų ar maitinimo paslaugas švietimo įstaigose teikiančių įmonių, mokslo įstaigų, viešojo maitinimo įstaigų, medicinos įstaigų ir kt., bei vykdė maisto atliekų (ŠGP 3 kategorijos) surinkimą Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje ir tuo sumažino biologiškai skaidžių atliekų patekimą į sąvartyną.

2022 m. į atliekų tvarkymo vietą buvo pervežta apie 1 389 t maisto atliekų. Lyginant su 2021 m., kuomet buvo surinkta apie 643 t, į atliekų sutvarkymo vietą pristatyta apie 746 t, arba dvigubai daugiau maisto ir virtuvės atliekų.

RŪŠIAVIMO CENTRŲ IR KITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELIŲ APTARNAVIMAS

2022 m. viduryje Bendrovei įsigijus papildomą transporto priemonę ASK konteineriams aptarnauti, buvo atsisakyta šių paslaugų pirkimo iš kitų tiekėjų ir perimtas šių konteinerių aptarnavimas Alytaus r. soduose ir kapinėse, atsisakyta tiekėjų paslaugų aptarnaujant Bendrovės RC.

Viso Bendrovės transportu GAK ir ASK tipo konteineriais iš Bendrovės aptarnaujamo regiono į atliekų sutvarkymo vietą 2022 m. pristatyta 14 tūkst. 603,1 t arba 97 tūkst. 698,5 kub. m atliekų. 2021 m. buvo pervežta apie 13 061,57 t. (2020 m.- 12 103,91 t.) arba 78 051 (2020 m. – 71 535 kub. m) atliekų. Taigi, 2022 m. Bendrovės pačios pervežtų atliekų kiekiai lyginant su 2021 m. išaugo virš 25 % vertinant kub. m, arba beveik 12 %, vertinant tonomis.

Iš viso Bendrovės transportu savarankiškai į sutvarkymo vietą pristatyta apie 91,5 % visų GAK ir ASK tipo konteineriais transportuojamų atliekų (2021 m.- 85,5%).

Taip pat buvo aptarnauta 25 gaisravietės (2021 – 20), teikiamos kitos mokamos paslaugos. Teiktos paslaugos Alytaus miesto ir rajono kapinėse, Alytaus, Lazdijų ir Prienų rajonų, bei Birštono ir Druskininkų savivaldybių teritorijose esančių sodų bendrijose susidariusių žaliųjų atliekų išvežimas ir kt.

ATLIEKŲ TRANSPORTAVIMAS Į ATLIEKŲ DEGINIMO ĮRENGINIUS

Siekdama sumažinti Bendrovės patiriamas išlaidas degių atliekų transportavimui į atliekų deginimo įmones, Bendrovė eksploatuoja vilkiką ir puspriekabę su slankiojančiomis grindimis, skirtus minėtų atliekų pervežimui. 2022 m. savarankiškai buvo išvežta ~ 8,66 tūkst. tonų, t.y. 100 % visų degių atliekų, o tai leido Bendrovei ženkliai sumažinti sąnaudas. Palyginus su 2021 metais, kai savarankiškai buvo išvežta ~ 8,09 tūkst. tonų arba apie 91% visų degių atliekų, 2022 m. buvo išvežta apie 0,58 tūkst.t daugiau.

Taip pat šia transporto priemone buvo vykdyta įvairių atliekų transportavimas pagal kitų Bendrovės padalinių užsakymus. Į sąvartyną žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę iš RC žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių parvežta daugiau kaip 1000 t žaliųjų atliekų.

MKA, MA IR KITŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR VEŽIMAS

Vienas Bendrovės strateginio veiklos plano uždavinių – mažinti sąnaudas, mažinant mišrių komunalinių, maisto ir kitų atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų kainas.

Nepavykus viešuoju pirkimo būdu nupirkti paslaugų už nustatytą maksimalią pirkimo vertę, bendrovė MKA, MA ir kitų atliekų surinkimo ir vežimo paslaugas vykdė Lazdijų rajone. Taip pat vykdytos papildomos MKA ar MA surinkimo paslaugos Prienų, Varėnos rajonų ir Druskininkų, Alytaus miesto bei Birštono savivaldybėse, rinktos atliekos iš Alytaus r. kapinių ir sodų bendrijose įrengtų pusiau požeminių atliekų surinkimo konteinerių, stiklas iš Prienų r. kapinių.

Dėl įvairių priežasčių paslaugos teikėjams negebant tinkamai atlikti paslaugos, gelbėjome jiems teikiant paslaugas Alytaus mieste ir rajone, bei surenkant MA Prienų r., Druskininkų ir Birštono sav.

Viso teikiant šias paslaugas surinkta ir pristatyta į apdorojimo įrenginius 4 258,69 t. (2021 m. – 3 116,54 t.) atliekų, iš kurių didžiausias kiekis MKA – 3 893,53 t. (2021 m. – 2 771,26), MA surinkta ir pristatyta – 310,5 (2021 m.– 285,22 t.), kitų atliekų (stiklas ir kt.) – 54, 66 (2021 m. – 60,06 t.).

TEKSTILĖS ATLIEKŲ SURINKIMAS

Nepavykus viešųjų pirkimų būdu nupirkti tekstilės konteinerių aptarnavimo paslaugų, 2022 m. aptarnauta 145 tekstilės konteinerius visame Alytaus regione. Viso į tekstilės atliekų apdorojimo įrenginius pristatyta ~ 553,89 t (2021 m. - 460 t), arba virš 20 % daugiau.

KITOS PASLAUGOS, TEIKIAMOS LAIMĖJUS VIEŠUOSIUS PIRKIMUS AR SUTARTIS

2022 m. bendrovė teikė ir kitas atliekų surinkimo ir pristatymo į jų sutvarkymo vietą paslaugas. Pagal patvirtintus įkainius, suteiktos mokamos paslaugos savivaldybėms, regiono gyventojams bei juridiniams asmenims. Už suteiktas mokamas paslaugas Bendrovė gavo daugiau nei 69,14 tūkst. Eur papildomų pajamų. Lyginant su 2021 m. (32 549 Eur) gauta daugiau nei dvigubai pajamų.

Laimėjus Alytaus miesto savivaldybės administracijos skelbtą viešą konkursą, teikta žaliųjų atliekų surinkimo miesto teritorijoje paslauga. Sėkmingai vykdant sutartinius įsipareigojimus iš Alytaus miesto teritorijoje pastatytų 100 stovų buvo surinkta ir parvežta apie 503,5 t. (2021 m. - 370 t) žaliųjų atliekų. Lyginant su 2021 m. parvežta apie 36 % daugiau.

2022 m. IV ketvirtį laimėtas viešas konkursas aptarnauti Alytaus r. kapines, kas leido Bendrovei gauti papildomų pajamų.

PASLAUGŲ KONTROLĖS UŽTIKRINIMO SISTEMA IR VARTOTOJŲ KONTROLĖ

Siekdama gerinti paslaugų kokybę ir kokybės kontrolę, bendrovė yra įsidiegusi ISO 9001 ir ISO14001 Aplinkos kokybės ir kokybės kontrolės standartus, kurie leidžia užtikrinti bendrovės teikiamų paslaugų kokybę.

Taip pat bendrovė, vykdant viešuosius pirkimus, reikalauja šių standartų turėjimo ir iš visų paslaugas teikiančių partnerių bei subrangovų.

Paslaugų kokybės reikalavimai yra labai aiškiai pateikiami visose sudaromose sutartyse, nustatyti konkretūs vertinimo kriterijai ir indikatoriai. Nustatytos konkrečios sankcijos už tų reikalavimų nesilaikymą.

Visose sutartyse numatytos komunikacijos procedūros su paslaugų gavėjais, kad tiek jiems, tiek paslaugų tiekėjams jos būtų aiškios, suprantamos ir lengvai įgyvendinamos.

2022 m. Alytaus rajono ir Druskininkų savivaldybėse paslaugos pradėtos teikti pagal naujas mišrių komunalinių ir maisto atliekų surinkimo ir vežimo sutartis.

Pagal šias sutartis paslaugos teikėjui numatyta didesni reikalavimai teikiamos paslaugos kokybės užtikrinimui, todėl buvo atlikti EKOATRIS programos modifikavimai, atliekant duomenų perdavimo iš vežėjų pakeitimus (sąsajos tarp ATRIS ir vežėjų perdarymas kontrolės mechanizmui užtikrinti, duomenų apie konteinerių pakėlimą saugojimas, peržiūros formų keitimas pagal atnaujintus duomenis, ataskaitų modifikacijos pagal analizės poreikius).

Alytaus regiono savivaldybėse dirba 4 konteinerinių aikštelių priežiūros specialistai ir du kokybės inspektoriai. Aikštelių priežiūros specialistai ir kokybės inspektoriai atlieka šias funkcijas:

- tikrina tvarką daugiabučių kolektyvinių konteinerių aikštelėse, konteinerių užsipildymą;
- bendrauja su daugiabučių namų gyventojais, atsako į kylančius klausimus;
- teikia informaciją individualių namų gyventojams ir įmonėms. Išdalino – 9 863 vnt. lankstinukų;
- tikrina įmonių atliekų rūšiavimą. Patikrinta – 3 656 vnt. įmonių konteinerių, surašytas 431 aktas;
- informuoja paslaugos teikėją apie perpildytus konteinerius (4 003 vnt.), rašo baudas dėl netinkamai teikiamos paslaugos (išrašytos 38 baudos);
- stebi, ar paslaugos teikėjas teikia paslaugą tinkamai naudoti konteineriais, už užfiksuotus pažeidimus taiko sankcijas. Už sutarčių netinkamą nevykdymą paslaugos teikėjams per 2022 m. išrašyta baudų – 37 824,92 Eur. (Alytaus m. sav. – 27 313 Eur, Alytaus r. sav. – 3 115,52 Eur, Birštono sav. – 28,96 Eur, Druskininkų sav. – 4378 Eur, Lazdijų r. sav. – 318,56 Eur, Prienų r. sav. – 579,2 Eur, Varėnos r. sav. – 2091,68 Eur);
- nuolat informuoja ARATC konteinerių priežiūros inžinierių apie sugadintus daugiabučių aikštelių stendukus, užstrigusius konteinerių būgnus, kreivai uždengtus konteinerių dangčius, purvinius konteinerius, kuriuos reikia išplauti;
- nuolat teikia informaciją apie užpildytus drabužių, žaliųjų atliekų konteinerius;
- bendrauja su seniūnijomis ar savivaldybe, sprendžiant klausimus susijusius su atliekų rūšiavimu;
- informuoja automobilių savininkus apie ne vietoje statomus automobilius, įteikia įspėjimo lapelius, rašo raštus savivaldybių administracijai.

VARTOTOJŲ PRAŠYMŲ IR SKUNDŲ VALDYMAS

Bendrovė per 2022 m. gavo 699 registruotus raštus ir prašymus iš vartotojų ir paslaugų teikėjų ir reaguodama į prašymus bei skundus pateikė mokėtojams, vežėjams ir savivaldybėms 274 atsakymus raštu.

Per 2022 m. Atliekų tvarkymo paslaugų organizavimo ir kontrolės padalinio darbuotojai raštu ir žodžiu priėmė 7 903 prašymus, kurie yra fiksuoti EKOATRIS programoje. Tai – prašymai, gauti telefonu, elektroniniu paštu dėl konteinerio pastatymo, pakeitimo, skundai (žr. 37 lentelę), pretenzijos, atsakymai gyventojams, užsakymai vežėjams dėl konteinerių informacijos tikslinimo, pastatymo (Alytaus m. sav. – 1661, Alytaus r. sav. – 790, Birštono sav. – 229, Druskininkų sav. – 2188, Lazdijų r. sav. – 1020, Prienų sav. – 1751, Varėnos r. sav. – 264).

37 lentelė

Gauti skundai dėl kokybiškai nesuteiktų paslaugų

Savivaldybė	2022 m.					2021 m.			
	MKA	MA	PA/S	Nepagrįsti	Viso	MKA	MA	PA/S	Viso
Alytaus m.	88	18	59	11	176	41	4	4	49
Alytaus r.	244			13	257	21		9	30
Birštono	2	1	7		10	13		6	19
Druskininkų	140			64	204	6		1	7
Lazdijų r.	215	1	5	11	232	18	2	2	22
Prienų r.	17	1	72	4	94	42	2	45	89
Varėnos r.	9		7	1	17	11		6	17
Viso	715	21	150	104	990	152	8	73	233

38 lentelė

Skundų pagrindinės priežastys ir sprendimo būdai

Eil. Nr.	Skundų priežastys	Sprendimas
1.	MKA kolektyvinių konteinerių persipildymas ir neištuštinimas laiku. Netinkamas paslaugos teikimas, gyventojų ir įmonių atliekų nerūšiavimas, užstatytos automobiliais aikštelės, per maža konteinerio talpa tenkanti gyventojų skaičiui.	Atliekų vežėjams už MKA, MA netinkamą sutarties vykdymą 24 kartus buvo taikytos sankcijos ir išrašytos baudos ir išskaitos 33075,48 Eur. sumai. (2021 m. 26 812 Eur)
		Patikrinti 3662 vnt. konteinerių įmonėse (Alytaus m. sav. – 1718 vnt., Alytaus r. sav. – 110 vnt., Birštono sav. – 86 vnt., Druskininkų sav. – 1192 vnt., Lazdijų r. sav. – 117 vnt., Prienų r. sav. – 50 vnt., Varėnos r. sav. – 389 vnt.).
		Surašyti 431 patikrinimo aktai (Alytaus m. sav. – 287 vnt., Alytaus r. sav. – 5 vnt., Birštono sav. – 39 vnt., Druskininkų sav. – 64 vnt., Lazdijų r. sav. – 26 vnt., Prienų r. sav. – 5 vnt., Varėnos r. sav. – 5 vnt.).
		Įmonės užsisakė 757 ir buvo pastatyti rūšiavimo konteineriai (Alytaus m. sav. – 346 vnt., Alytaus r. sav. – 43 vnt., Birštono sav. – 28 vnt., Druskininkų sav. – 70 vnt., Lazdijų r. sav. – 144 vnt., Prienų r. sav. – 73 vnt., Varėnos r. sav. – 53 vnt.), taip pat įmonės 174 MKA atsisakė arba pasikeitė į mažesnę talpą (Alytaus m. sav. – 88 vnt., Alytaus r. sav. – 11 vnt., Birštono sav. – 6 vnt., Druskininkų sav. – 0 vnt., Lazdijų r. sav. – 28 vnt., Prienų r. sav. – 24 vnt., Varėnos r. sav. – 17 vnt.).
		Alytaus m. sav. pastatyti papildomi MKA prie dažniausiai persipildančių požeminių aikštelių Daugų g. 1 ir Topolių g. 6, Alytaus r. sav. – Daugų m., Vlodo Mirono g. 3, Druskininkų m. prie M.K. Čiurlionio g. 64. Savivaldybės administracijos sprendimu dėl sunkiai pravažiuojamų ir užstatomų automobiliais konteinerių aikštelių pastatyti draudžiamieji ženklai adresais: Volungės g. 22, 12, Rotušės a. 2a, Užulankos g. 17, Naujoji g. 112 pastatytas atitvaras, kad nevažiuotų automobiliai per žalią

		veją, Prienų mieste prie naujai įrengtos požeminės aikštelės Stadiono g. 10
2.	„Problemiškos“ gyventojams skirtų kolektyvinių konteinerių aikštelės – netvarkingos, nuolat teršiamos.	Pastatytos kameros prie „problemiškiausių“ Prienų miesto požeminių aikštelių – Ropių g. 44, Statybininkų g. 2 Prienų r. sav. panaikintos 7 sodų bendrijos skirtos kolektyvinės, išdalinti 377 vnt. individualūs MKA konteineriai, perkelti rūšiavimo konteineriai į sodų bendrijų teritorijoje. Lazdijų r. sav. soduose pastatytos aikštelės su pusiau požeminiais konteineriais, nuimti 3 vnt. 1100 litrų MKA. Taip pat panaikintos gyventojams (Alytaus r. sav. – 9 vnt., Birštono sav. – 4 vnt., Druskininkų sav. – 1 vnt., Prienų r. – 14 vnt.) skirtos kolektyvinės aikštelės, Lazdijų r. sav. 12 aikštelių pakeista stovėjimo vieta. Alytaus r. sav. pradėta eksploatuoti 53 pusiau požeminės 3 m ³ ir 5 m ³ aikštelės.
3.	Į Garažų bendrijoms skirtų kolektyvinių konteinerių aikštelių konteinerius metamos automobilių atliekos, pavojingos atliekos ir konteineriai netuštinami.	Panaikintos prasčiausiai nesitvarkančių garažų bendrijų kolektyvinės aikštelės (Alytaus m. sav. – 5 vnt., Prienų r. sav. – 8 vnt.), nuimti 1100 l. MKA konteineriai (Prienų r. Sav. – 14 vnt., Alytaus m. sav. – 10 vnt.). Garažų bendrijos priskirtos prie artimiausios požeminės aikštelės.
4.	Sunkiai privažiuojamų vienkimių MKA surinkimo paslaugos teikimo trikdžiai bei rūšiavimo priemonių nebuvimas	Lazdijų r. sav. 2022 m. nuimti 126 vnt. individualių konteinerių iš sunkiai privažiuojamų valdų, įrengtos 37 vnt. kolektyvinės aikštelės su kolektyviniais MKA ir rūšiavimo konteineriais, 105 vnt. MKA konteinerių perkelti šalia pagrindinių kelių kuriais vykdoma atliekų surinkimo paslauga
5.	MKA konteinerių neatitinka techninės specifikacijos (netinkamos spalvos, sulūžę, neveikiantys konteinerių žymekliai, be informacinių lipdukų) reikalavimų.	Per 2022 m. pakeisti 3677 vnt. netinkamos spalvos, sulūžusių, neatitinkančių techninės specifikacijos MKA konteinerių (Alytaus m. sav. – 128 vnt., Alytaus r. sav. – 700 vnt., Birštono sav. – 349 vnt., Lazdijų r. sav. – 670 vnt., Prienų r. sav. – 1830 vnt.), perklijuoti neveikiantys KIN (Birštono sav. – 163 vnt., Lazdijų r. sav. – 289 vnt., Prienų r. sav. – 2066 vnt.), Lazdijų r. sav. perklijuoti netinkami naudoti konteinerių informaciniai lipdukai – 425 vnt.
6.	Gyventojų nenoras rūšiuoti MA	2022 m. vykdant maisto atliekų kontrolę atlikti 7118 MKA konteinerių patikrinimai. 96 MKA konteineriuose rastos maisto atliekos ir jie buvo netuštinti, dar 517 gyventojai buvo įspėti dėl netinkamo rūšiavimo.
7.	Atliekų tvarkytojai nedalino rūšiavimo konteinerių gyventojams – todėl gyventojai neturėjo rūšiavimo konteinerių 2022 m. pakuočių atliekų sistemoje vyko perversmas, todėl paslaugos teikėjai atsisakė statyti pakuočių ir stiklo rūšiavimo konteinerius	Pats ARATC per 2022 m. pastatė 311 vnt. rūšiavimo pakuočių ir stiklo konteinerių: Alytaus m. sav. – 91 vnt., Alytaus r. sav. – 5, Birštono sav. – 11 vnt., Lazdijų r. sav. – 139 vnt., Prienų r. sav. – 12 vnt., Varėnos r. sav. – 53 vnt

39 lentelė

2022 m. nuolat vykdyti planiniai patikrinimai ir nustatyti pažeidimai

Eil. Nr.	Patikrinimų sritys	Nustatyta pažeidimų
1.	Patikrinti 3662 konteineriai įmonėse bei organizacijose	Nustatyta 540 pažeidimų dėl netinkamai rūšiuojamų atliekų. Dėl atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimų buvo surašyta 431 patikrinimo aktai su įpareigojimu išsirūšiuoti, iš kurių 59 dėl pakartotinių pažeidimų buvo perduota Alytaus miesto savivaldybės administracijai, bet atsakymo apie taikytas baudas nebuvo gauta.
2.	Patikrinta 7 individualių konteinerius 118 valdų	Nustatyti 1052 pažeidimai, arba 14,78 % nuo visų patikrintų konteinerių. Patikrinimų rezultatai rodo, kad MA (9,13proc.) ir pakuočių atliekos (78,52 proc.) buvo dažniausiai aptinkamos individualiuose MKA konteineriuose.
3.	Patikrinti 23 daugiabučių kolektyviniai MKA, MA konteineriai 962	Nustatyta, kad 972 MKA yra persipildę dėl paslaugos teikėjo netuštino ar neištuštinti dėl užstatytų automobilių, o šalia jų išmetamos ir didelių gabaritų bei pakuočių atliekos
4.	Patikrinti 35820 kolektyviniai rūšiavimo 1439	Nustatyta 1439 perpildymo atvejai, tai sudaro 4,2 proc. nuo patikrintų konteinerių skaičiaus. Daugiausia perpildytų rūšiavimo konteinerių buvo nustatyta Alytus r

konteineriai prie daugiabučių namų, garažų, sodų	sav. – 10,51 proc., Varėnos r. sav. – 6,86 proc., Alytaus m. sav., Druskininkų sav., Lazdijų r. sav., Prienų r. sav. nustatytų persipildymų skaičius buvo labai panašus apie 4 proc., Birštono sav. – 1, 41 proc. (žr. 14 pav.) Pagrindinė problema, kad paslaugos teikėjai pagal grafiką neištuština konteinerių
--	---

STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro veiklos strategijai įtakos turi ne tik regione bei Lietuvoje vykstantys atliekų tvarkymo sistemos nuolatiniai pokyčiai, bet ir pasaulinės tendencijos. Dar visai neseniai kaip beprecedentė savo smūgiu Lietuvos žmonių sveikatai ir gyvybei, visuomenės socialinei sanglaudai, taip pat ekonomikai ir viešiesiems finansams atrodžiusi COVID-19 pandemija nublanksta prieš naują, egzistencinę grėsmę Lietuvos valstybei, jos demokratinei sanklodai ir piliečių gyvenimo būdui sukėlusią Rusijos karinę invaziją į Ukrainą. Šie įvykiai dar labiau sustiprino ankstesniais metais sutrikusių tiekimo grandinių poveikį. Didelis neapibrėžtumas sunkino patikimą prognozavimą, tačiau ir tokiomis neapibrėžtomis sąlygomis UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras kryptingai siekė strateginiame veiklos plane užsibrėžtų tikslų įgyvendinimo.

Pasibaigus tretiesiems strateginio veiklos plano vykdymo metams, 2022 metų pabaigoje strateginių tikslų įgyvendinimas atrodė taip:

I TIKSLAS. APLINKOS KOKYBĖS GERINIMAS

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 4 uždaviniai bei numatytos 9 priemonės. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 1 008 000 Eur. Įgyvendinant dalį priemonių buvo vykdoma aplinkosauginio švietimo ir visuomenės informavimo programa, vykdomas sąvartynų aplinkosauginis monitoringas.

Priemonės „Konteinerinių ir konteinerinių aikštelių higieninės ir estetinės būklės gerinimas“ įgyvendinimui buvo paprašytas 236 000 Eur papildomo finansavimo lėšų poreikis, skirtas plovimo įrenginiui įsigyti, įvykdytas įrenginio viešasis pirkimas, bei pasirašyta prekių tiekimo sutartis.

Priemonės „Sąvartynų dujų surinkimo sistemos II etapo įgyvendinimas“ įgyvendinimas nukeltas į 2023 metus.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2022 m. pabaigos išleista 302 929,44 Eur. Tikslas įgyvendinamas siekia 66,67 % (vertinant, kad 2022 m. turi būti įgyvendintas 100 %). Tikslas nepasiektas dėl dviejų priemonių „Parengti filtrato grąžinimo į uždaryto ir eksploatuojamo sąvartynų kaupus galimybių studiją“ ir „Įrengti filtrato kiekio apskaitos sistemą“ atsisakymo kaip neaktualių, bei priemonės „Sąvartynų dujų surinkimo sistemos II etapo įgyvendinimas“ vykdymo nukėlimo į sekančius metus.

II TIKSLAS. PASLAUGŲ KOKYBĖS GERINIMAS

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 2 uždaviniai bei numatytos 8 priemonės. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 407 100 Eur. Įgyvendinus dalį priemonių buvo atnaujintos rūšiuojamojo atliekų surinkimo priemonės, modifikuota Eko.Atris programa darbo optimizavimui ir paslaugos teikėjo duomenų pateikimo kontrolės užtikrinimui, efektyvinta atliekų tvarkytojų paslaugų kontrolė įsigyjant automobilių registratorius.

Priemonės „Papildomų paslaugų plėtra“ įgyvendinimas nukeltas į 2023 metus.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2022 m. pabaigos išleista 351 106,53 Eur. Dalis išlaidų dotuota Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos ir Gamintojų importuotojų organizacijų lėšomis įgyvendinant projektą „Individualių antrinių žaliavų surinkimo konteinerių plėtra Alytaus regione“. Tikslas įgyvendinamas siekia 79,17 % (vertinant, kad 2022 m. turi būti įgyvendintas 100 %). Tikslas nepasiektas dėl Priemonės „Papildomų paslaugų plėtra“ vykdymo nukėlimo į 2023 m.

III TIKSLAS. VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMAS

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 5 uždaviniai bei numatytos 13 priemonių. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 1 457 000 Eur. Įgyvendinus dalį priemonių buvo keliama darbuotojų kvalifikacija, sukurta efektyvi darbo apmokėjimo ir motyvacijos sistema, nustatyta konkurencinga kaina už gamybinių atliekų tvarkymą, pateikti ir patvirtinti investicijų projektai, skirti įvairių programų, metodikų, strategijų sukūrimui, mokslinių tyrimų atlikimui, naujovių skatinimui.

Dar 2020 m. numatytos įgyvendinti priemonės „Aiškos Bendrovės skolų prevencijos, jų valdymo ir išieškojimo taisyklių parengimas ir/ar tobulinimas“ nepavyko per 2021-uosius ir 2022-uosius metus, todėl taisyklių parengimas nukeliamas 2023 metams. Priemonė „Pasirengti regioninės komunalinių atliekų tvarkymo kainos bei atskirų veiklų kainos skaičiavimui ir atskaitomybei, atitinkančiai VKEKK reikalavimus“, dėl užsitęsusių metodikų patvirtinimo, įgyvendinimas taip pat nukeliamas 2023 metams.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2022 m. pabaigos išleista 21 009,35 Eur. Tikslas įgyvendinamas siekia 79,79 % (vertinant, kad 2022 metais turi būti įgyvendintas 100 %). Tikslas nepasiektas dėl Priemonių vykdymo nukėlimo į 2023 m. bei priemonės „Medienos smulkinimo įrangos įsigijimas“ vykdymo atsisakymo.

IV TIKSLAS. ATLIEKŲ PERDIRBIMO IR ANTRINIO PANAUDOJIMO DIDINIMAS

Šiam tikslui įgyvendinti buvo nustatyti 2 uždaviniai bei numatytos 9 priemonės. Preliminarus lėšų poreikis sudarė 897 000,00 Eur. 2022-03-17 pasirašyta projekto „Regioninio ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų parengimas Alytaus regione finansavimo sutartis“ finansavimo sutartis, todėl priemonės „Parengti regiono ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus, paremtus žiedinės ekonomikos principais“ įgyvendinimas bus 100 % finansuotas Atlieku prevencijos ir tvarkymo programos lėšomis. Įgyvendinus dalį priemonių buvo įsigyta komposto džiovimo įranga, preskonteineriai, presas su jungtimi ir presavimo konteineriais, plovimo įrenginys, mobilių dulkių ir kvapų slopinimo įrenginys, skirti priemonių „Maisto atliekų tvarkymo cecho įrengimas“ ir „Komposto paruošimo linijos įrengimas Takniškių kompostavimo aikštelėje“ įgyvendinimui. Šie įrenginiai finansuojami projekto „Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto / virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“ apimtyje.

Šiam tikslui įgyvendinti iki 2022 metų pabaigos išleista arba pasirašyta sutarčių už 718 480,00 Eur. Tikslas įgyvendinamas siekia 85 % (vertinant, kad 2022 metais turi būti įgyvendintas 100 %). Tikslas nepasiektas dėl Priemonės „Vystyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų perdirbimo veiklą“ atsisakymo kaip finansiškai nenaudingos.

Strateginiame veiklos plane buvo numatyta, kad pasibaigus 2022 metams strateginiame veiklos plane numatytų priemonių įgyvendinimas turi siekti 100 %, tačiau faktinis plano įgyvendinimas siekė 77,66 %. Šis skirtumas atsirado atsisakant numatytų priemonių vykdymo, reaguojant į supančios aplinkos pokyčius bei prisitaikant prie jų. 2023 metais bus atnaujintas strateginis veiklos planas, numatant naujus uždavinius ir priemones jų įgyvendinimui.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR PERSONALO VALDYMAS

Bendrovė visais turimais ištekliais siekė kelti personalo kvalifikaciją ir profesinius sugebėjimus. Ieškoti būdų, kurie galėtų padėti tą patį darbo laiką išnaudoti kur kas produktyviau sistemingai judant geriausių rezultatų link. Įvairiausių mokomųjų priemonių pagalba stengėsi atskleisti individualius darbuotojų gebėjimus, jų potencialą vykdant tam tikras užduotis, talentą jas atlikti geriau nei kiti. Skatino kuo daugiau sprendimų priimti savarankiškai.

40 lentelė

Vidutinis darbuotojų skaičius ir vidutinis atlyginimas

Pareigybių pavadinimas	Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius	Vidutinis darbo užmokestis, EUR
Įmonės vadovai	2	3 918
Padalinių vadovai	11	2 394
Specialistai	34	1 681
Kvalifikuoti darbininkai	64	1 331
Darbininkai	18	968
Iš viso	129	1 537

2022 m. darbuotojai dalyvavo „Aon Baltic“ sveikatos akademijos organizuose emocinės sveikatos mėnesio renginiuose, kur turėjo galimybę išklaisyti 5 mokymų ciklą apie emocinę sveikatą. Taip pat išklause SDG organizuotus mokymus „Smurto pavojus ir jo prevencija“, „Konfliktų valdymas“. Padalinio darbuotojai dalyvavo mokymuose „Dalykinis etiketas ir efektyvi komunikacija“, „Darbo kodekso pakeitimai“, „Asmens duomenų pasauga darbo santykių kontekste“.

2022 m. paruošti 94 Personalo įsakymai: 40 dėl priėmimo į darbą, 29 dėl atleidimo iš darbo, tame tarpe: 18 darbuotojui prašant nutraukti darbo sutartį, 11 pasibaigus darbo sutarties terminui, 25 dėl darbo sutarčių sąlygų pakeitimo, pratęsimo; pakeistos 129 darbuotojų darbo sutartys, sudaryta 40 naujų darbo sutarčių.

FINANSINĖ ANALIZĖ IR VIETINĖ RINKLIAVA ALYTAUS REGIONE 2022 M.

FINANSINĖ ANALIZĖ IR ATLIEKŲ TVARKYMO KAŠTAI

41 lentelė

Finansinės analizės duomenys

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA, tūkst. Eur	2021 m.	2022 m.	POKYTIS
Pardavimo pajamos	7 277	7 204	-73
Pardavimo savikaina	-6 451	-6 375	-76
Bendrasis pelnas (nuostoliai)	826	829	3
Bendrosios ir administracinės sąnaudos	-634	-651	17
Veiklos pelnas (nuostoliai)	192	177	-15
Kitos veiklos pelnas (nuostoliai)	6	2	-4
Finansinė ir investicinė veikla	-18	-154	136
Pelnas prieš apmokestinimą, tūkst. Eur	179	25	-154
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	179	25	-154
BALANSAS, tūkst. Eur			
Ilgalaikis turtas	21 272	27 463	6 191
Trumpalaikis turtas	3 528	2 969	-559
Pirkėjų skolos	1 508	1 389	-119
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1 907	1 129	-778
Turtas iš viso	24 845	30 543	5 698
Nuosavas kapitalas	1353	7 563	6 210
Dotacijos, subsidijos	14 507	13 485	-1 022

Atidėjiniai	3 067	2 872	-195
Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	5 919	6 623	704
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai	4 107	3 847	-260
Finansiniai įsipareigojimai kredito įstaigoms	4 002	3 753	-249
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	1 812	2 776	964
Finansiniai įsipareigojimai	820	1 175	355
Skolos tiekėjams	629	978	349
Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai iš viso	24 845	30 543	5 698
RODIKLIAI			
Įstatinis kapitalas, tūkst. Eur	463	463	0
Savininkų nuosavybė, tūkst. Eur	1 353	7 563	6 213
Savininkų nuosavybė tenkanti vienai akcijai, Eur	846	4 727	3 881
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas viso, tūkst. Eur	2 720	2 962	242
Iš nuosavų ir skolintų lėšų įsigyto turto nusidėvėjimas, tūkst. Eur	855	1 005	150
RODIKLIAI (VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“)			
Turto grąža (ROA) grynas pelnas/turto vertė, %	0,72%	0,08%	-0,64%
Nuosavo kapitalo grąža (REO)grynas pelnas /(nuosavas kapitalas +dotacijos), %	1,24%	0,19%	-1,05%
Finansinės priklausomybės koeficientas (D/E) ilgal. ir trumpal. įsipareigojimai./nuosavas kapitalas	37,32%	31,46%	-5,86%
Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA)	1121	1258	12,21%
Veiklos pelningumas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA marža), %	17,1%	14,1%	-3,06%
Veiklos pelno marža pelnas be veiklos sąnaudų	2,64%	2,46%	-0,18%
Grynojo pelno marža, %	2,46%	0,35%	-2,11%
FINANSINIO PAJĖGUMO RODIKLIAI			
Grynas pelningumas (grynas pelnas/pardavimo pajamos) X100, %	2,46%	0,35%	-2,11%
Įsiskolinimo koeficientas (visi įsipareigojimai/turtas)X100	23,8	21,7	-2,1
Einamojo likvidumo koeficientas (trumpalaikis turtas/trumpalaikiai įsipareigojimai)	1,95	1,07	-0,88
Pirkėjų įsiskolinimo koeficientas. (pirkėjų įsiskolinimas/pardavimo pajamos) X365 d	75,7	70,4	-5
Finansinis pajėgumas balais	3,75	3,50	-0,25
Vidutinis darbuotojų skaičius	115	130	15

Įmonės pardavimo pajamos 2022 m. mažėjo 74 tūkst. eurų arba 1 proc., palyginus su 2021 m. 2022 m. gauta 387 tūkst. eurų pajamų mažiau už komunalinių atliekų tvarkymą iš savivaldybių (6 mln.67,5 tūkst. eurų), tačiau žymiai padidėjo pajamos iš kitų veiklų. Už elektrą gauta 283,8 tūkst. eurų arba 213 tūkst. eurų daugiau negu 2021 m. 60 tūkst. eurų gauta daugiau pajamų už gamybinių atliekų priėmimą, 24,8 tūkst. eurų daugiau už pakuotes ir antrines žaliavas, kompostą, elektroniką ir padangų tvarkymą rūšiavimo centruose žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse. 2022 m. veiklos pelnas sumažėjo 15 tūkst. eurų, o grynas pelnas – 158 tūkst. eurų.

Savininkų nuosavybė didėjo 5 mln. 701 tūkst. eurų, labiausiai dėl turto perkainojimo, tai yra įvertinimo rinkos kaina. 2022 m. pabaigai buvo perkainotas ilgalaikis materialus turtas, tai yra stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo bei žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdorojimo pastatai ir statiniai, pakartotinio naudojimo pastatas bei administracinis pastatas. Perkainota turto vertė apskaityta perkainojimo rezerve. Bendrovės nuosavo kapitalo ir

įstatinio kapitalo santykis atitinka Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimus, dėl turto perkainavimo nuosavas kapitalas 12,3 karto didesnis už įstatinį.

2022 m. grąžinta 820 tūkst. eurų paskolų, 2022 m. reiks grąžinti 1 mln. 175 tūkst. eurų, iš jų 247 tūkst. eurų pagal lizingo sutartis, 154 tūkst. eurų LR finansų ministerijai, 385 tūkst. eurų AB Šaulių bankui ir 375 tūkst. eurų AB SEB bankui ir 14 tūkst. priskaičiuotų bet dar nesumokėtų palūkanų. Bendras skolintų lėšų likutis metų pabaigai padidėjo 107 tūkst. eurų ir 2022 m. pabaigai sudarė 4 mln. 929 tūkst. eurų.

2022 m. įsigyta, rekonstruota bei naujai pastatyta ilgalaikio turto už 2 mln. 905 tūkst. eurų, iš jų 1 mln. 517 tūkst. eurų apmokama ES paramos lėšomis ir 1 mln. 388 tūkst. eurų nuosavomis bei skolintomis lėšomis. 2022 m. iš ES finansuojamų projektų lėšų užbaigta antro etapo konteinerinių aikštelių statyba, pastatyta stoginė su maisto/virtuvės atliekų apdorojimo įranga, įsigytas stacionarus gravitacinis komposto sijotuvė ir mobilus dulkių ir kvapų slopinimo įrenginys, įsigyti tekstilės, maisto atliekų ir pakuočių konteineriai. Iš nuosavų lėšų rekonstruoti sąvartyno vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklai, įsigyti konteineriniai nameliai buitiniams patalpoms, dvi priekabos bei kita įranga ir atlikti įvairūs remonto ir rekonstrukcijos darbai. Lizingo būdu įsigytos dvi šiukšliavežės ir spec. sunkvežimiai IVECO. Priskaičiuota ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo už 2 mln. 962 tūkst. eurų, tame tarpe nuosavų lėšų įsigyto turto nusidėvėjimas - 1 mln. 15 tūkst. eurų.

2022 m. gauta dotacijų ir subsidijų 973,2 tūkst. eurų, iš jų projekto „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ finansavimui 49,3 tūkst. eurų, „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra Kauno regione (Birštono ir Prienų raj. sav.)“ finansavimui 130,3 tūkst. eurų, „Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto/virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“ 562,1 tūkst. eurų, 223,7 tūkst. eurų pagal atliekų tvarkymo programas pakuočių, maisto atliekų konteinerių ir kibirėlių bei atliekų tvarkymo plano parengimui. Panaudota dotacijų suma viso 1 994 tūkst. eurų, tame tarpe 1 937,3 tūkst. eurų dotacijų panaudojimas susijęs su ilgalaikio turto nusidėvėjimu (šia suma sumažintos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos), 55,2 tūkst. eurų panaudojimas susijęs su pakuočių konteinerių įsigijimu ir išdaliniu, 1,8 tūkst. eurų įdarbinimu subsidijuojant.

VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ rengia valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių ataskaitas, kuriose apžvelgiama ir vertinama įmonių veikla, finansiniai rezultatai ir valdymo pokyčiai. Finansiniai rezultatai vertinami pagal 7 rodiklius: turto grąžos (ROA) rodiklį, nuosavo kapitalo grąžos (REO) rodiklį, finansinės priklausomybės koeficientas (D/E), pelną prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA), veiklos pelningumą prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA marža), veiklos pelno maržą, grynojo pelno maržą. Vertinant 2021 m. regioninių atliekų tvarkymo centrų rezultatus, Alytaus RATC išskirtas dėl ryškaus pardavimo pajamų augimo (net 20,6 proc.) ir dėl grynojo pelno augimo.

Finansinio pajėgumo įvertinimui naudoti 4 finansiniai santykiniai rodikliai: grynasis pelningumas, įsiskolinimo koeficientas, einamojo likvidumo koeficientas ir pirkėjų įsiskolinimo koeficientas. Atliekų tvarkymo sektoriuje nėra nustatyta žemutinė bendrojo finansinio pajėgumo rodiklio riba, bet galima teigti, kad bendras įmonės finansinio pajėgumo rodiklis yra geras, ypač įsiskolinimo ir einamojo likvidumo koeficientai. Įmonės turimo turto ir skolų santykis geras labiausia dėl to, kad didžioji ilgalaikio turto dalis sukurta gavus ES paramą. 2022 m. palyginus su 2021 m. sumažėjo grynojo pelningumo rodiklis beveik iki nulio, taip pat sumažėjo ir įmonės bendras finansinio pajėgumo rodiklis 0,25 balo.

42 lentelė

Savivaldybių skolos, Eur

Eil. Nr.	Savivaldybė	2021.12.31		2022.12.31		Pokytis laiku neapmokėtų skolų	Pastabos
		VISO	Iš jų laiku neapmokėta	VISO	Iš jų laiku neapmokėta		
1.	Alytaus miesto	421 891	243 528	621 950	453 978	210 450	
2.	Alytaus rajono	53 191	0	46 418	0	0	Pradelstų skolų nėra
3.	Druskininkų	68 007	0	0	0	0	Pradelstų skolų nėra
4.	Lazdijų rajono	44 280	0	45 882	0	0	Pradelstų skolų nėra
5.	Varėnos rajono	87 848	28 638	59 441		-28 638	Pradelstų skolų nėra
6.	Birštono	181 756	154 921	117 267	97 413	-57 508	
7.	Prienų rajono	394 134	323 706	336 948	261 752	-61 954	
	IŠ VISO	1 251 107	750 793	1 227 905	813 142	62 349	

Visų pirkėjų skolos sumažėjo 128 tūkst. eurų, iš jų savivaldybių – 23,2 tūkst. eurų, bet laiku neapmokėtos savivaldybių skolos padidėjo 62,3 tūkst. eurų.

43 lentelė

Komunalinių atliekų tvarkymo programos vykdymas 2022 m.

Eil. Nr.		1	2	3	4	5	6	7	VISO	PROGRAMA
Savivaldybė		Alytaus m.	Alytaus r.	Druskininkų	Lazdijų r.	Varėnos r.	Birštono	Prienų r.		
Komunalinės atliekos (iš viso)		15 986	7 742	10 090	4 822	5 859	2 867	8 086	55 452	61 769
MIŠRIOS KOMUNALINĖS ATLIEKOS	Kiekis, t	8 665	4 633	4 077	2 624	3 164	1 159	3 869	28 191	28 727
	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina, Eur/t	103,16 ir 118,63								
	Kintamųjų sąnaudų dalies kaina, Eur/t	81,87 ir 94,15								
	Suma, Eur	1 723 862	924 266	810 472	524 116	641 280	231 364	770 461	5 625 820	5 315 256
DGASA SURENKAMOS ATLIEKOS (išskyrus tekstilę)	Kiekis, t	3 389	1 608	2 919	1 033	1 884	755	2 775	14 364	18 546
	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina, Eur/t	103,16								
	Suma, Eur	349 487	165 856	301 167	106 581	194 393	77 908	286 291	1 481 682	1 913 144
TEKSTILĖS ATLIEKOS	Kiekis, t	434	95	200	118	185	40	204	1 277	1 039
	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina, Eur/t	123,79								
	Suma, Eur	53 720,96	11 793,43	24 817	14 669	22 872	4 952	25 305	158 129	128 615
MAISTO ATLIEKOS	Kiekis t	1 615	24	601	245	241	144	365	3 235	4 000
	Pastoviųjų sąnaudų	68,77								

	dalies kaina, Eur/t									
	Suma, Eur	111 072	1 676	41 315	16 862	16 568	9 912	25 081	222 487	275 084
ŽALIOSIOS BIOLOGIŠKAI SUYRRANČIOS ATLIEKOS	Kiekis, t	1 883	1 381	2 292	801	385	768	873	8 384	9 457
	Pastoviųjų sąnaudų dalies kaina, Eur/t	34,39								
	Suma, Eur	64 768	47 499	78 832	27 550	13 235	26 425	30 007	288 315	325 170
	BŪTINOSIOS (kintamos ir pastovios) SĄNAUDOS VISO, Eur	2 302 910	1 151 091	1 256 602	689 778	888 348	350 560	1 137 145	7 776 434	7 957 269

2022 m., palyginus su atliekų tvarkymo programa, gauta 181 tūkst. eurų (su PVM) mažiau negu planuota. Vietinė rinkliava apmokestinamų mišrių komunalinių atliekų surinkta ir sutvarkyta 0,5 tūkst. t, DGASA – 4,2 tūkst. tonų, žaliųjų atliekų 1,1 tūkst. tonų maisto atliekų 0,8 tūkst. tonų mažiau negu planuota.

44 lentelė

2022 m. atliekų tvarkymo kaštai ir rinkliavos lėšų surinkimas

Savivaldybė	Priskaičiuota rinkliavos, Eur (pritaikius lengvatas ir koregavimus)	Surinkta rinkliavos, Eur	KA tvarkymo būtinų sąnaudų, Eur	Rinkliavos lėšų trūkumas, perteklius, Eur
Alytaus miesto	2 070 829	2 091 760	2 302 910	-211 150
Alytaus rajono	926 132	903 891	1 151 091	-247 200
Birštono	274 457	258 550	350 560	-92 010
Druskininkų	1 230 932	1 217 725	1 256 602	-38 877
Lazdijų rajono	532 317	554 011	689 778	-135 767
Prienų rajono	1 241 510	1 180 301	1 137 145	43 156
Varėnos rajono	936 582	898 119	882 919	15 200
Iš viso:	7 212 759	7 104 359	7 776 434	-666 648

2022 m. palyginus su 2021 m. priskaičiuota 778 tūkst. eurų rinkliavos lėšų daugiau, surinkta 528 tūkst. eurų daugiau. Tačiau rinkliavos lėšų apmokėti komunalinių atliekų tvarkymo kaštus trūko Alytaus miesto, Alytaus rajono, Birštono ir Lazdijų rajono savivaldybėms. Visiškai pakako surinktų lėšų apmokėti kaštus Prienų ir Varėnos rajonų savivaldybėms, tačiau Prienų rajono savivaldybė turi nepadengtą skolą iš ankstesnių metų.

45 lentelė

Kaštų dalis, kurią mokėjo regiono savivaldybės, ir jų pokytis

Savivaldybė	2021 m. kaštai, Eur (su PVM)	2022 m. kaštai, Eur (su PVM)	Pokytis % padidėjimas (+), sumažėjimas (-)
Alytaus miesto	2 440 333	2 302 910	-5,6
Alytaus rajono	1 208 179	1 151 091	-4,7
Birštono	324 222	350 560	8,1
Druskininkų	1 327 666	1 256 602	-5,4
Lazdijų rajono	713 983	689 778	-3,4
Prienų rajono	1 333 926	1 137 145	-14,8
Varėnos rajono	882 887	882 919	0,0
Iš viso:	8 231 196	7 776 434	-5,5

2022 m. už komunalinių atliekų tvarkymą regiono savivaldybės sumokėjo 5,5 proc. (454,8 tūkst. eurų). Labiausiai, net 14,8 proc., mažėjo Prienų rajono savivaldybės mokama suma.

46 lentelė

Kaštų struktūra, apmokama vietinės rinkliavos lėšomis (su PVM)

Kaštų pavadinimas	2021 m.		2022 m.	
	Suma, Eur/m. (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros	Suma, Eur/m. (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros
Atliekų surinkimas ir transportavimas (įskaitant atliekų rūšiavimo kontrolę ir sutarčių vykdymo priežiūrą bei kontenerinių aikštelių priežiūrą bei remontą)	2 029 732	24,66	2 320 677	29,84
Atliekų šalinimas (regioninis sąvartynas)	772 960	9,39	859 747	11,06
Atliekų rūšiavimas ir apdorojimas	1 060 710	12,89	748 688	9,63
Atliekų deginimas	538 177	6,54	208 803	2,69
Didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių eksploatavimas	1 178 231	14,31	1 304 343	16,77
Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra	416 391	5,06	78 039	1,00
ES finansuojamų projektų įgyvendinimas	136 908	1,66	152 114	1,96
Rinkliavos administravimas (įskaitant ekologinį švietimą)	558 471	6,78	530 027	6,82
Pakartotinio panaudojimo ir aplinkosaugos ugdymo sąnaudos	191 937	2,33	216 832	2,79
Bendrosios ir atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos	450 449	5,47	519 993	6,67
Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sąnaudos	897 230	10,9	837 171	10,77
IŠ VISO	8 231 196	100	7 776 434	100

Lentelėje komunalinių atliekų tvarkymo kaštai pateikti su PVM. Į kaštus įskaičiuota ir komunalinių atliekų surinkimo bei transportavimo išlaidos Alytaus rajono ir Druskininkų savivaldybėse, kurias savivaldybės sumoka tiesiogiai vežėjams.

Nors 2022 m. dėl infliacijos žymiai didėjo energetinių resursų, kuro, draudimo ir kitų paslaugų bei prekių kainos, taip pat didėjo sąvartyno mokestis nuo 10 iki 15 eurų ir be to buvo indeksuotas (padidintas) 38,6 proc., tačiau įmonei pavyko suvaldyti situaciją daugelį paslaugų (komunalinių atliekų, žaliųjų bei maisto atliekų surinkimo ir transportavimo, degių atliekų išvežimo, ASK ir GAK kontenerių išvežimo iš DGASA, MBA įrenginių eksploatavimo) atliekant įmonės darbuotojams nuosava technika bei transportu, o neperkant paslaugų rinkoje.

RINKLIAVOS ADMINISTRAVIMO VEIKLA

VIETINĖS RINKLIAVOS MOKESČIO SURINKIMAS

Rinkliavos mokėtojų registre 2022 m. buvo 108 tūkst. 390 mokėtojų, fizinių ir juridinių asmenų, o tai 495 daugiau negu 2021 m. (107 895 mokėtojai). Padidėjimą lėmė tai, kad buvo atnaujinti VĮ „Registrų centras“ duomenys, tikslinami įsiskolinusių Rinkliavos mokėtojų VĮ „Registrų centras“ duomenys, Gyventojų registro duomenys, įtraukti/patikslinti faktiškai gyvenami,

tačiau nepriduoti naudoti pastatai. Per 2022 m. atnaujinti / patikslinti GRT 4418 vnt. NTR 19527 vnt. duomenys.

Lyginant duomenis pastebėta, kad Lazdijų rajono savivaldybėje mokėtojų skaičius nežymiai sumažėjo. Mokėtojų mažėjimą lėmė savivaldybės priimtas sprendimas išbraukti iš mokėtojų registro sugriuvusius/netinkamus naudoti NT objektus – 75 vnt.

Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius, apmokestinamų objektų skaičius ir plotas 2021 – 2022 m. pateikti 47 lentelėje.

47 lentelė

Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius, apmokestinamų objektų skaičius ir plotas 2021-2022 m.

Savivaldybė	Mokėtojų skaičius (turi galiojančią paslaugą, vnt. 2021/2022m.)	Objektų skaičius, vnt. 2021/2022m.	Apmokestintas plotas, kv. m. 2021/2022m.
Alytaus m.	29 144/29 166	32 523/ 32 550	3 483 847,17/ 3 493 924,40
Alytaus r.	19 672/19 816	21 679 /21 882	1 775 880,06/ 1 805 181,29
Birštono	2 600/2 691	3 014/ 3 061	343 865,92/ 343 930,16
Druskininkų	12 291/12 401	14 039/ 14 225	1 472 434,86/ 1 467 106,13
Lazdijų r.	11 560/11 510	13 104/ 13 029	1 514 659,43/1 514 253,11
Prienų r.	16 510/16 627	17 889/ 18 100	1 973 245,32/1 989 197,57
Varėnos r.	16 118/16 179	17 583/ 17 712	1 533 309,64/ 1 548 337, 98
Iš viso:	107 895/108 390	119 831/120 559	1 209 724,24/1 216 193,64

Alytaus regione rinkliava skaičiuojama pagal VĮ „Registrų centras“ duomenis. Rinkliavos pastovioji mokesčio dalis priklauso nuo pastato bendro ploto ir tikslinės jo naudojimo paskirties, kintamoji mokesčio dalis – nuo bendro ploto/naudojamo konteinerio talpos/dydžio. Esant netikslumams patys atliekų turėtojai pateikia tai patvirtinančius dokumentus, pildo sąžiningumo deklaracijas, yra tikslinama konteinerio talpa.

2022 m. priskaičiuotos rinkliavos pastoviosios ir kintamosios dydžiai (įvertinus lengvatas) pagal savivaldybes pateikti 48 lentelėje.

48 lentelė

2022 m. priskaičiuotos rinkliavos pastoviosios ir kintamosios dydžiai (įvertinus lengvatas)

Savivaldybė	Pastovioji rinkliavos dalis, Eur	Kintamoji rinkliavos dalis, Eur	Rinkliavos viso (be korekcijų), Eur
Alytaus m.	1 380 200	700 936	2 070 829
Alytaus r.	579 600	355 154	926 132
Birštono	202 876	71 189	274 457
Druskininkų	92 1959	317 030	1 230 932
Lazdijų r.	293 512	285 245	532 317
Prienų r.	770 993	492 834	1 241 510
Varėnos r.	587 683	368 197	936 582
Iš viso:	4 736 823	2 590 585	7 212 759

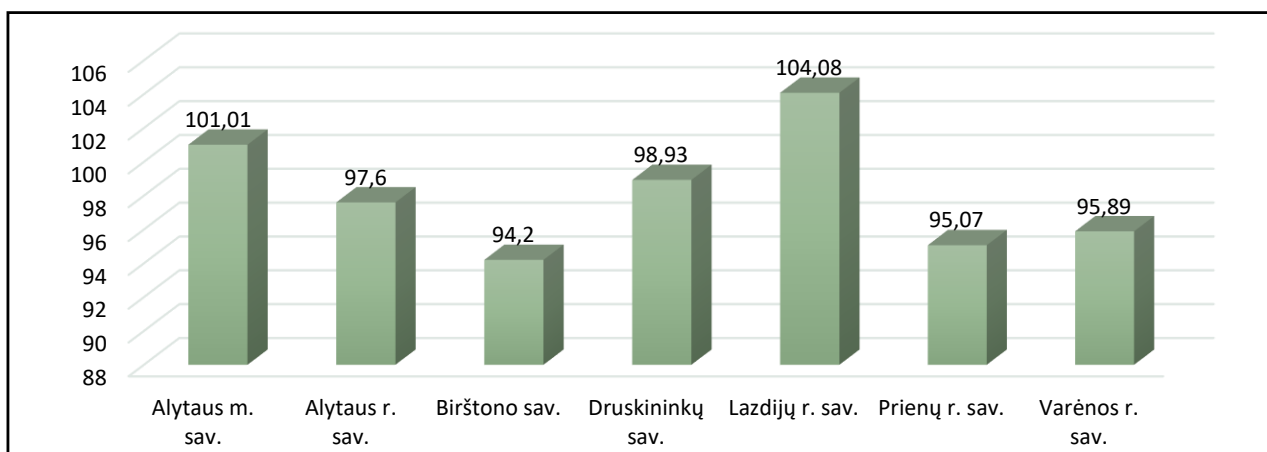
Informacija apie rinkliavos mokumą 2022 m. Alytaus regiono savivaldybėse pavaizduota 49, 50 lentelėse bei 25 pav.

49 lentelė

Vietinės rinkliavos mokumas 2021 – 2022 m. Alytaus regiono savivaldybėse

Savivaldybė	Fiziniai asmenys			Juridiniai asmenys			Viso sumokėta	%
Alytaus m.	1 371 692	1 385 357	101	699 137	706 03,4	101,04	2 091 760	101,01
Alytaus r.	834 144,2	811 113	97,24	91 988,16	92 778,44	100,86	903 891,4	97,6
Birštono	129 219,1	119 020,5	92,11	145 237,8	139 529,7	96,07	258 550,3	94,2
Druskininkų	631 380,9	626 105,8	99,16	599 551,3	591 619,6	98,68	1 217 725	98,93
Lazdijų r.	415 470,9	433 066,6	104,24	116 846,2	120 944,1	103,51	554 010,7	104,08
Prienų r.	956 381,6	906 152	94,75	285 128	274 149,2	96,15	1 180 301	95,07
Varėnos r.	724 903,9	697 569,3	96,23	211 678,2	200 550,1	94,74	898 119,4	95,89
Iš viso sumokėta	5 063 193	4 978 384	98,32	2 149 567	2 125 975	98,9	7 104 359	98,5

25 pav. Vietinės rinkliavos mokumas 2022 m. Alytaus regiono savivaldybėse, %

50 lentelė

Bendra priskaitymų, apmokėjimų suma Alytaus regiono savivaldybėse 2018-2022 m.

Metai	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	Skola / – permoka, Eur
2018	5 900 615	5 709 348	191 267
2019	6 061 086	6 103 003	-41 917
2020	6 474 153	6 587 236	-113 082
2021	6 435 160	6 576 446	-141 286
2022	7 212 759	7 104 359	108 400
Viso	32 083 773	32 080 392	3 382

Rinkliavos lengvatas nustato kiekvieno rajono savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Alytaus regione nėra. Pagrindinės savivaldybių teikiamos lengvatos – Rinkliavos įmoka mažinama gaunantiems mažas pajamas asmenims, ne visus metus naudojamų objektų

savininkams, deklaruojant, kad nesinaudoja nekilnojamojo turto objektu, rinkliavos dydis koreguojamas pasikeitus pastatų naudojimo paskirčiai ar sustojus gamybai.

2022 m. atlikta viso korekcijų ir pritaikyta lengvatų už – 408 483,71 Eur. kai tuo tarpu 2021 m. 335 953 Eur.

Lengvatų sistema mažina vietinės rinkliavos surinkimą, tačiau padeda išspręsti individualius rinkliavos taikymo aspektus. Socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms taikoma 1 proc. lengvata, todėl jiems Rinkliavos mokestis nedidėja.

51 lentelė

Vietinės rinkliavos lengvata 2022 m.

Savivaldybė	Suteikta 1 proc. lengvatos fiziniams asmenims, Eur
Alytaus m.	-11 708,52
Alytaus r.	-3 269,89
Birštono	netaikoma
Druskininkų	netaikoma
Lazdijų r.	netaikoma
Prienų r.	-5 261,97
Varėnos r.	-2 449,76
Viso	-22 690,14

52 lentelė

Vietinės rinkliavos korekcija 2022 m.

Savivaldybė	3 arba 5 proc. lengvatos FA pagal savivaldybės sprendimus korekcija, Eur.		Dėl deklaravimo, kad nesinaudoja NT	Konteinerių išvežimų perskaičiavimo už 2021 m. korekcija	
	Mokėtojų skaičius, vnt.	Korekcijos suma, Eur		Vnt.	Eur
Alytaus m.	824	-2 251,14	-5 881,84	1 671	9 620
Alytaus r.	380	-510,33	-6 353,87	2 534	13 146
Birštono	61	-154,01	-601,62	137	983
Druskininkų	1 120	-3 825,14	-4 412,04	netaikoma	netaikoma
Lazdijų r.	194	-240,01	-8 888,8	6810	-25 653,6
Prienų r.	netaikoma	netaikoma	-12 780,7	2083	16 015
Varėnos r.	392	-808,71	-8 797,59	1854	13 197,92
Viso	2 971	-7 789,34	-47 716,46	15 089	27 308,37

Lengvata – procentinė lengvata suteikta mokėtojo objektui.

Korekcija – perskaičiavimas pagal faktinius konteinerių išvežimus už praėjusius metus, Rinkliavos mažinimas tiems kurie naudojasi savitarna bei deklaruoja apie nesinaudojimą.

IKITEISMINIS SKOLŲ ADMINISTRAVIMAS

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras įpareigotas nesumokėtą Rinkliavą iš atliekų turėtojų išieškoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įskaitant neteisminį bei teisminį skolos išieškojimą. 2022 m. mokėtojų, kurių skola didesnė nei 50 Eur, vykdant ikiteisminį skolų išieškojimą buvo tikslinti Registrų centro išrašai: NTR – 19 527 vnt. ir GRT – 4 418 vnt. Po duomenų tikslinimo išsiųsta 4641 skolos pranešimų. Informacija apie išsiųstus skolos pranešimus 2020-2022 m. pateikiama 6 lentelėje.

53 lentelė

Išsiųsti skolos pranešimai Alytaus regiono sav. 2020-2022 m.

Savivaldybė	Išsiųsta skolos pranešimų, vnt.		
	2020 metais	2021 metais	2022 metais
Alytaus miesto	785	715	453
Alytaus rajono	1 585	1 425	1 380
Birštono	131	317	120
Druskininkų	1 394	1 302	805
Lazdijų rajono	650	484	827
Prienų rajono	1 022	1 378	463
Varėnos rajono	484	461	593
Viso:	6 051	6 082	4 641

Išsiuntus priminimus apie susidariusį įsiskolinimą už rinkliavą, apie 80 proc. mokėtojų skolą padengė arba pateikė dokumentus lengvatos taikymui. Nepadengusiems įsiskolinimo buvo vykdomas teisminis skolų išieškojimas.

Vykdamas teisminį Alytaus regiono savivaldybių rinkliavos skolininkų skolų administravimą Rinkliavų administravimo padalinys parengė ir teisminiam skolų išieškojimui perdavė (Advokatų kontora "Win & Law") 906 bylas. Visi atlikti veiksmai turi įtakos Rinkliavos mokumui savivaldybėse. Informacija apie parengtų dokumentų perdavimą teisminiam skolų išieškojimui 2020-2022 m. pateikiama 54 lentelėje.

54 lentelė

Parengti dokumentai teisminiam skolų išieškojimui

Savivaldybė	2020 m., vnt.	Skola, Eur	2021 m., vnt.	Skola, Eur	2022 m., vnt.	Skola, Eur
Alytaus m.	320	48 823	296	36 610	157	46 122
Alytaus r.	148	14 744	182	16 035	123	12 123
Druskininkų	191	16 940	209	13 527	88	5 027
Birštono	38	3 647	114	8 345	30	2 537
Lazdijų r.	120	16 068	171	15 852	147	19 495
Prienų r.	388	55 650	645	72 206	80	14 896
Varėnos r.	270	33 517	233	25 683	281	28 116
Iš viso:	1 475	189 388	1 850	188 259	906	128 316

IKITEISMINIS SKOLŲ ADMINISTRAVIMAS IR TEISMINIS SKOLŲ IŠIEŠKOJIMAS

Bendrovė, vykdydama skolų administravimą, taiko ikiteisminę ir teisminę skolų išieškojimo tvarką. Ikiteisminis skolų išieškojimas vykdomas siunčiant skolininkams įspėjimus dėl ikiteisminio įsiskolinimų išieškojimo.

Skolininkams nereagavus į pareikštus įsipėjimus, Bendrovė 2022 m. pateikė LR administraciniais teismams 866 skundus dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą priteisimo, iš kurių 451 jau išnagrinėti.

55 lentelė

Pateikti skundai LR administraciniais teismams pagal savivaldybes

Savivaldybė	Tenkinti skundai	Dalinai tenkinti skundai	Atmesti skundai	Nutrauktos bylos	Apskųstos bylos	Perduota antstoliui	Bylos eigoje	Viso skundų
Alytaus m.	37	17	6	28	0	29	60	148
Alytaus r.	36	3	3	29	0	26	43	114
Birštono	0	0	0	0	0	0	27	27
Druskininkų	62	0	6	23	0	49	1	92
Lazdijų r.	34	4	1	21	0	20	82	142
Prienų r.	8	8	5	16	0	9	28	65
Varėnos r.	27	0	6	71	0	8	174	278
IŠ VISO:	204	32	27	188	0	141	415	866

Skolos išieškojimą po teismo sprendimo vykdo antstolis, tačiau procesas yra lėtas, nes skolininkai, iš kurių skolas reikia išieškoti priverstinai, dažniausiai pašalpas gaunantys ir daugiau jokių pajamų neturintys gyventojai. Rinkliava jiems skaičiuojama ir toliau – dėl to skola didėja. Dalies skolų neišieško net antstoliai priverstinai, nes skolininkai yra nemokūs arba iš jų priteistos kelios skolos – tokiu atveju išieškotos sumos skirstomos tarp išieškotojų teisės aktų nustatyta tvarka. Didelė dalis didžiausias sumas skolingų asmenų yra skolingi ne tik Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrui, bet ir už komunalines paslaugas bei bankams, kitiems kreditoriams.

Bendrovė 2022 m. antstolių kontoroms pateikė 141 vykdomuosius dokumentus dėl 18 tūkst.381,37 Eur skolos išieškojimo iš skolininkų. Pagal šiuos 2022 m. pateiktus vykdomuosius raštus, antstoliai per 2022 m. išieškojo 3 740,66 Eur skolų.

Bendrovė 2020 m. gegužės 12 d. sudarė Teisinių paslaugų sutartį Nr. 174 su Advokatų kontora „Win & Law“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu, kuriai už vieno skundo parengimą mokamas 9,68 Eur su PVM dydžio užmokestis.

2022 m. spalio 11 d. Bendrovė sudarė Teisinių paslaugų sutartį Nr. 625 su Advokatų kontora „Win & Law“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu, kuriai už vieno skundo parengimą mokamas 13,61 Eur su PVM dydžio užmokestis.

56 lentelė

Per 2022 m. pateiktų teismui skundų kiekiai

Rengėjas	Pateiktų skundų kiekis, vnt.
Advokatų kontora „Win & Law“	658
UAB RATC rengti skundai	208

Bendrovė turi teisę reikalauti priteisti iš atsakovo (skolininko) Bendrovės patirtas atstovavimo išlaidas, išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo. Teismai tokius prašymus ne visada tenkina pilna apimtimi, motyvuodami tuo, kad skundai surašyti nereikalinga kvalifikuota pagalba, skundą surašyti gali ir pati Bendrovė ir kad prašoma priteisti 9,68 Eur bei 13,61 Eur bylinėjimosi išlaidų suma neatitinka teisingumo ir protingumo kriterijų, todėl bylinėjimosi išlaidų sumą atmesdavo pilnai.

57 lentelė

Teisminis skolų išieškojimas 2022 m.

Savivaldybė	Fizinių asmenų skolos suma, Eur	Juridinių asmenų skolos suma, Eur	Bendras įsiskolinimas, Eur	Išieškota, Eur
Alytaus m.	17 253,38	26 749,77	44 003,15	26 879,49
Alytaus r.	10 753,59	216,98	10 970,57	3 500,56
Birštono	2 308,90	0	2 308,90	102,63
Druskininkų	3 663,63	1 274,32	4 937,95	3 520,94
Lazdijų r.	16 426,30	1 677,60	18 103,90	3 162,55
Prienų r.	10 428,41	183,42	10 611,83	3 924,02
Varėnos r.	263 62,02	0	26 362,02	9 271,31
IŠ VISO:	87 196,23	30 102,09	117 298,32	50 361,50

58 lentelė

Teisminis skolų išieškojimas nuo skolų administravimo pradžios iki 2023 m.

Savivaldybė	Bendra skola nuo administravimo pradžios iki 2023 m., Eur	Išieškota nuo skolų administravimo pradžios iki 2023 m., Eur	Išieškota nuo bendros sumos iki 2023 m., %
Alytaus m. sav.	95 7896, 13	121 991, 95	47 %
Alytaus raj. sav.	175 697, 4	69 457, 42	39 %
Birštono sav.	67 914, 21	23 036, 05	34%
Druskininkų sav.	116 791, 9	41 982, 47	36 %
Lazdijų raj. sav.	203 456, 76	79 581, 75	39 %
Prienų raj. sav.	483 003, 72	17 4014, 25	36 %
Varėnos raj. sav.	210 938, 28	97 972, 44	46 %
IŠ VISO:	1 515 698, 4	608 006, 33	40 %

2017 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. V-119 patvirtintu „Alytaus regiono savivaldybių beviltiškų skolų pripažinimo, apskaitos ir nurašymo tvarkos aprašo 4.3 ir 4.4 punktu, kuris numato, kad skolininkas yra likviduotas ar bankrutavęs, susidariusias skolas pripažįsta beviltiškėmis ir išbraukia iš Vietinės rinkliavos mokėtojų registro. Iš pateiktų išieškoti skolų, buvo nurašytos skolos 413,15 EUR sumai.

Iš 2021 m. į 2022 m. buvo perkeltos 1879 bylos, iš kurių:

1289 skundai tenkinti pilnai, 3 apskūsti (iš jų 1691 bylų perduota antstoliui sprendimo vykdymui);

484 skundai tenkinti dalinai (skolininkas iki sprendimo priėmimo susimokėjo, buvo taikyta lengvata, nepriteistas mokestis, kadangi taikomas 5 metų senaties laikotarpis, įsiskolinimas panaikintas pilnai, priteistos tik bylinėjimosi išlaidos);

11 skundų atmesta, kadangi Advokatų kontora „Win & Law“ nepašalino bylose trūkumų arba skundas buvo pateiktas ne pagal teisingumą, arba paaiškėjus, kad įsiskolinimą mokėtojas sumokėjo iki teikiant skundą teismui.

95 bylos nutrauktos, kadangi įsiskolinimas apmokėtas arba visiškai panaikintas;

12 bylų sustabdytas išieškojimas dėl įmonei iškelto bankroto.

Viso darbo su bylomis eigoje per 2022 m. pateikta teismams, skolininkams – 1257 raštai.

Palyginus bendrą 2022 m. teisminį skolų išieškojimą su 2021 m., vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolų išieškojimas iš skolininkų sumažėjo 3%.

59 lentelė

Rinkliavos skolų teismo išieškojimo pokytis 2009-2022 m.

Metai	Išieškojimo %	Pokytis %, lyginant su praėjusiais metais
2009	49	-
2010	9	-40
2011	6	-3
2012	45	+39
2013	29	-16
2014	32	+3
2015	18	-14
2016	24	+6
2017	33	+9
2018	33	0
2019	32	-1
2020	49	+17
2021	42	-7
2022	39	-3

VIEŠIEJI PIRKIMAI

2022 m. Bendrovėje vykdytų pirkimų vertė viršijo 13 mln. Eur su PVM ir buvo beveik 4 mln. didesnė nei prieš metus. Įvykdytų pirkimų vertė palyginus su 2021 m. padidėjo 42,6 proc.

60 lentelė

Įvykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2020 – 2022 m.

Bendra įvykusių viešųjų pirkimų vertė, Eur	2020 m.	2021 m.	2022 m.
	6 541 986,88	9 635 383,59	13 739 628,93

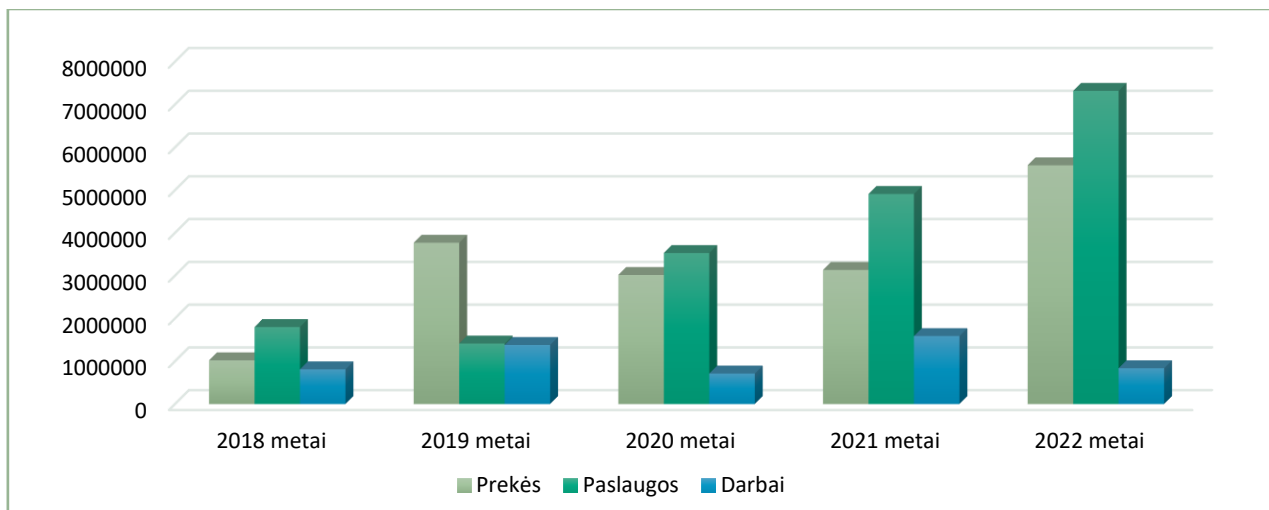
Sėkmingai pasibaigusių procedūrų metu pasirašytų sutarčių bendra vertė – 13 739 628,93 Eur su PVM.

61 lentelė

2022 m. pirkimai

	Suma Eur su PVM
Pirkimai, atlikti naudojantis CVP IS	8 213 388,45
Pirkimai per CPO LT	619 286,43
Mažos vertės pirkimai	4 906 954,05

Pagal pirkimo objektų rūšis, didžiausią 2022 m. sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vertės dalį sudarė paslaugų pirkimai – 7 320 944,91 Eur su PVM, prekių pirkimai – 5 580 923,34 Eur su PVM, darbų – 837 760,68 Eur su PVM.

26 pav. Pirkimų dalys pagal pirkimo objektą

CENTRINĖS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ INFORMACINĖS SISTEMOS (CVP IS) PRIEMONĖS VYKDYTI VIEŠIEJI PIRKIMAI

2022 m. CVP IS priemonėmis atlikti 61 viešieji pirkimai, sėkmingai pasibaigusiu pirkimų metu pasirašytų pirkimo sutarčių vertė – 8 213 388,45 Eur su PVM. Palyginus su 2021 m. CVP IS priemonėmis atliktų pirkimų padaugėjo 22 proc.

VIEŠIEJI PIRKIMAI IŠ CENTRINĖS PERKANČIOSIOS ORGANIZACIJOS ARBA PER JĄ (CPO)

Perkančiosios organizacijos privalo įsigyti prekes, paslaugas ir darbus iš CPO arba per ją, jei negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Kai sutarties vertė yra didesnė kaip 10 000 eurų ir CPO siūlomam kataloge yra poreikį atitinkančių prekių, paslaugų, darbų, perkančioji organizacija privalo pirkimus vykdyti būtent per CPO, kitu atveju pirkimus vykdo kitais pasirinktais būdais.

Bendra centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2022 m., palyginti su 2021 m., padidėjo: vertė 2021-2022 m. keitėsi nuo 176 440,80 Eur iki 619 286,43 Eur, pirkimų skaičius padidėjo nuo 4 iki 6 pirkimų.

62 lentelė

Pasirašytų sutarčių skaičius ir bendra sutarčių vertė

	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.	1	4	6
Pasirašytų sutarčių vertė, Eur su PVM	21 067,80	176 440,80	619 286,43

Bendrovė per CPO LT įsigijo kuro iš degalinių, kilimėlių keitimo, elektros energijos tiekimo, apsaugos paslaugas.

MAŽOS VERTĖS PIRKIMAI

2022 m. įvykdytos 6 093 mažos vertės viešojo pirkimo procedūros, jų vertė – 4 906 954,05 Eur su PVM, t. y. 57 proc. didesnė negu 2021 m.

63 lentelė

Mažos vertės pirkimų bendra visų sudarytų sutarčių vertė ir pirkimų skaičius

Pirkimo objekto rūšis	Bendra sudarytų sutarčių vertė Eur su PVM	Bendras pirkimų skaičius, vnt.
Prekės	2 210 913,63	3243
Paslaugos	2 168 064,51	2656
Darbai	527 975,91	194
Viso	4 906 954,05	6093

ŽALIEJI PIRKIMAI

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-06-21 nutarimą Nr. 478 2022 metams nustatytas tikslas – ne mažiau kaip 50 procentų viešųjų pirkimų turės būti vykdomi kaip žalieji viešieji pirkimai. Per 2022 m. Bendrovėje įvykdyta 3838 žalieji pirkimai, tai sudaro 62,38 proc. visų vykdytų pirkimų.

VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS

Visuomenės švietimas ir informavimas Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre vykdomas vadovaujantis Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro strateginiu veiklos planu 2020-2022 metams, įgyvendinant Plano tikslo I. APLINKOS KOKYBĖS GERINIMAS uždavinį 1.2. Gerinti aplinkosauginį švietimą ir visuomenės informavimą.

APLINKOSAUGINIS UGDYMAS

Bendrovės aplinkosauginio ugdymo (toliau AU) veiklos vykdomos tiek „TikoTiks“ centre, tiek dalyvaujant įvairiuose su aplinkosauga susijusiuose renginiuose, akcijose, projektuose.

Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. veikiančioje AU klasėje, virtualios realybės priemonių pagalba pasakojama kaip Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre tvarkomos atliekos, mokoma rūšiuoti. 2022 m. AU klasėje buvo pravestos 92 edukacijos 28 švietimo įstaigoms. Daugiausia – Alytaus mieste: 60 edukacijų, mažiausiai – Lazdijų rajono ir Varėnos rajono švietimo įstaigose.

Bendrovės tikslas yra iki 2022 m. AU tikslais bendradarbiauti su ne mažiau kaip 50 proc. Alytaus regiono švietimo įstaigų, tačiau šis tikslas liko nepasiektas. Dėl didelio susidomėjimo edukacijas užsisako daug vienos švietimo įstaigos mokinių klasių, tolimesnių savivaldybių – Lazdijų r., Varėnos r. – mokiniams yra sudėtinga atvykti į „TikoTiks“, edukacijos nevyksta mokinių atostogų metu.

2022 m. kaip papildoma veikla prie virtualių edukacijų buvo parengta mokykloms skirta metodinė programa atsakingo vartojimo temomis, susijusiomis su atsakingu apsipirkimu, maisto, tekstilės ir pakuočių atliekų prevencija. Programa integruojama į dėsmonuosius dalykus įvairių pamokų metu. Ši veikla pradėta vykdyti spalio mėnesį ir iki metų pabaigos buvo pravestos 34 tokios pamokos trylikoje švietimo įstaigų.

64 lentelė

Aplinkosauginio ugdymo edukacijos virtualios realybės klasėje 2022 m.

Savivaldybė		Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkų	Lazdijų r.	Prienų r.	Varėnos r.	Alytaus regionas
Bendras ŠĮ skaičius, vnt.		29	14	3	6	13	14	10	89
Edukacijas turėjusių ŠĮ skaičius 2020 – 2022 m., proc.		62,1	42,9	33,3	66,7	7,7	35,7	20,0	41,6
2022 m.	Edukacijų skaičius	60	7	6	4	4	7	4	92
	ŠĮ skaičius, turėjusių edukacijas	15	5	1	3	1	2	1	28
	Naujos ŠĮ	8	3	1	0	0	0	1	13
2021 m.	Edukacijų skaičius	9	2	0	10	1	3	0	25
	ŠĮ skaičius, turėjusių edukacijas	7	2	0	4	1	2	0	16
	Naujos ŠĮ	5	2	0	3	1	1	0	12
2020 m.	Edukacijų skaičius	11	3	0	1	0	10	1	26
	ŠĮ skaičius, turėjusių edukacijas	5	1	0	1	0	4	1	12
	Naujos ŠĮ	5	1	0	1	0	4	1	12

Be virtualių edukacijų ir atsakingo vartojimo pamokų „TikoTiks“ dalyvavo įvairiuose renginiuose, projektuose ir kitose veiklose, bendradarbiaudama su kitomis organizacijomis rengė edukacijas, iš kurių paminėtinos Šiukšliakalnio foto mini konkursas mokiniams, protmūšis Druskininkų „Saulės“ gimnazijoje, Maisto nešvaistymo ir rūšiavimo edukacija senjorams Alytaus miesto visuomenės sveikatos biure.

Vykdam aplinkosauginio švietimo veiklas, Alytaus miesto ir Druskininkų švietimo įstaigoms išdalinti 2021 m. Druskininkų kalėdinių eglių alėjai perkurti varpeliai „Nykštukai Namukai“, Alytaus miesto ir Druskininkų švietimo įstaigoms išdalintos kompostavimo dėžės, pagamintos iš Druskininkų pusiau požeminių konteinerių rėmų, atnaujintos M.K. Čiurlionio paveikslų reprodukcijos.

Augustė Barbora Budrienė, socialiniuose tinkluose žinoma kaip Kuistukų fėja, sukūrė 3 video pristatymus, susijusius su „TikoTiks“ veikla, sukurta „TikoTiks“ Instagram paskyra *tikotiksvisiems*. Stilistės Agnė Bitautaitė ir Aušrinė Bareikytė „KuriKuri“ sukūrė parodomuosius tekstilės "upcycling'o" kūrinius, pristatyta TikoTiks siuvykla, asociacijai „Keturkojo viltis“ padovanota 70 vnt. gultukų, pasiūtų ir nereikalingų audinių, kartu su Alytaus profesinio rengimo centru dalyvauta Alytaus miesto savivaldybės organizuotame renginyje „Mainytis – madinga“, kur pristatytos dvi dėvėtų rūbų iš fotosesijos „TikoTiks visiems“, skaitytas pranešimas apie atsakingą drabužių dėvėjimą.

2022 m. atlikti atgautų išteklių parko, šalia „TikoTiks“ centro, projektavimo ir pradėti paruošiamieji darbai: medžių kirtimas, teritorijos valymas.

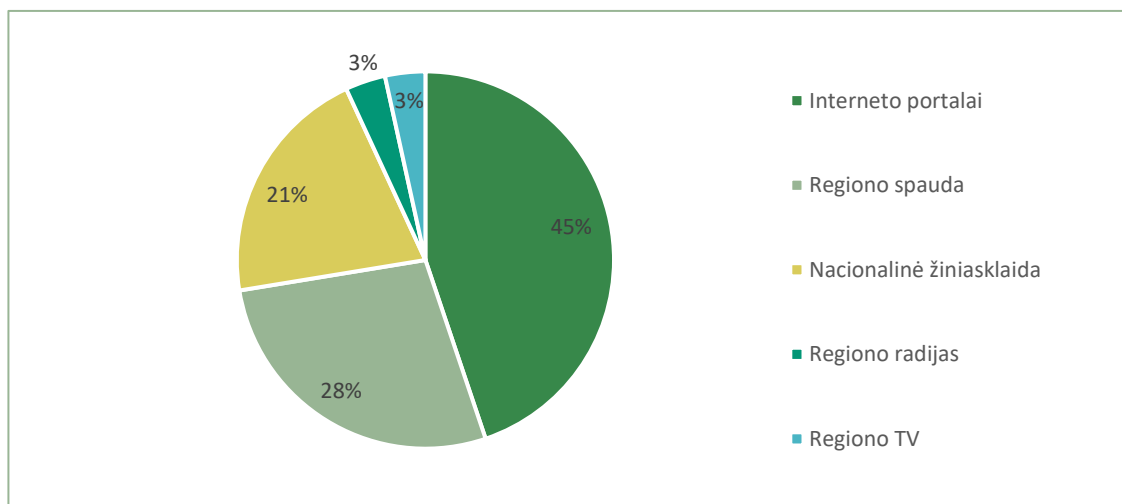
VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

Visuomenė apie ARATC veiklą informuojama ir švietimas tvarumo klausimais vykdomas skleidžiant informaciją Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro svetainėje www.aratc.lt, publikuojant straipsnius regioniniuose laikraščiuose, interneto naujienų portaluose, transliuojant reportažus per vietinę televiziją bei interneto portalus, rengiant radijo laidas. Informacija skelbiama ir nacionalinėje žiniasklaidoje, socialiniuose tinkluose, rengiama ir gyventojams bei įmonėms platinama dalomoji medžiaga: skrajutės, lankstinukai, atnaujinami stendai prie konteinerių aikštelių,

įmonės atstovai dalyvauja susitikimuose su gyventojais, rengia ir dalyvauja konkursus pramoginiuose, aplinkosauginiuose renginiuose. Įmonėje nuolat vykdoma edukacinė ir šviečiamoji veikla.

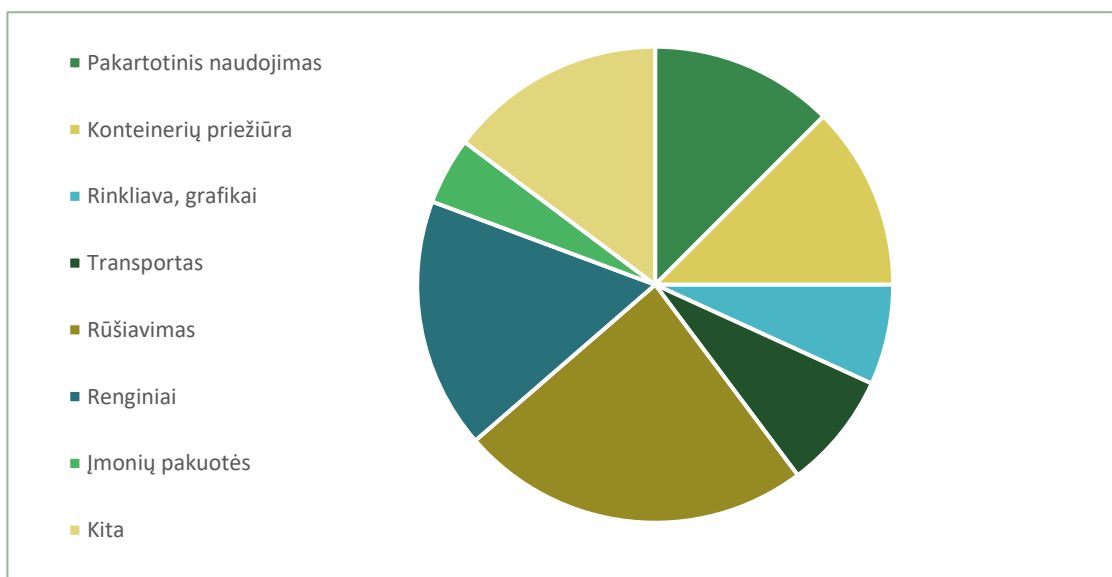
Didžiausias informacijos srautas gyventojus pasiekia per regioninę žiniasklaidą: 2022 m. ARATC informaciją skelbė visose regiono savivaldybėse leidžiamose žiniasklaidos priemonėse: aštuoniuose laikraščiuose, jų administruojamuose interneto portaluose, penkiuose interneto naujienų portaluose, reportažai transliuoti per regiono televiziją, pokalbių laidos – per regioninę radiją. Informacija skelbta visų regiono savivaldybių interneto svetainėse. Informacija skelbta ir nacionalinėje žiniasklaidoje. Kokiose medijose skelbta informacija, pavaizduota 27 paveikslėlyje.

27 pav. Informacijos sklaida medijose

Per 2022 m. parengta ir regiono žiniasklaidos priemonėse paskelbta 94 publikacijos atliekų rūšiavimo tema. Be spaudoje ir naujienų portaluose skelbtų publikacijų, buvo parengta 21 filmuotas reportažas, 5 radijo laidos „Žaliasis kanalas“. Iš viso įvairiose regiono medijose per praėjusius metus paskelbta 120 informacijų.

Žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose visuomenės informavimas vykdytas įvairiomis gyventojams aktualiomis aplinkosauginėmis bei tvarumo temomis. Kokiomis temomis buvo skelbiama informacija žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose, pavaizduota 28 paveikslėlyje.

28 pav. Kokiomis temomis skelbta informacija žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose

Svarbi informacijos sklaidos ir komunikavimo priemonė yra socialiniai tinklai. Bendrovė turi dvi paskyras socialiniame tinkle Facebook: aratc.lt ir TikoTiks.lt. Paskyra aratc.lt naudojama bendrai įmonės informacijai ir komunikavimui, TikoTiks.lt skirta švietimui ir edukavimui. Pakartotinio daiktų naudojimo centras „TikoTiks“ naudoja ir Instagram tinklo paskyrą.

Siekiant, kad visuomenės švietimas ir informavimas būtų visaapimantis ir įtraukiantis visuomenę, buvo organizuojami įmonės renginiai, konkursai, eksperimentai, bendrovės darbuotojai aktyviai bei profesionaliai ARATC veiklas pristatė, dalyvaudami kultūriniuose ir pramoginiuose renginiuose, prisidedami prie paramos iniciatyvų.

Žemės dieniui paskelbtas konkursas „EKOlogija sujungia“ buvo susietas su Ukrainos tema. Konkursas buvo skirtas pakartotinio naudojimo temai, jame pakviestos dalyvauti visos regiono savivaldybės, o paties konkurso metu surengtas aukcionas, kurio metu surinktos lėšos buvo skirtos karo pabėgėlėms iš Ukrainos. Surinkta ir paaukota 1000 eurų.

Minint Pasaulinę aplinkos dieną, Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro komanda savo virtualią klasę ir visą žaliąją veiklą pristatė LR Prezidentūros kieme vykusiame Žaliųjų idėjų festivalyje.

ARATC komanda dalyvavo ir Alytuje surengtoje Žaliojoje vakarienėje bei po jos sekusioje pušelių sodinimo akcijoje, Vietos savivaldos dienos šventėje Druskininkuose išradingai pristatytas maisto atliekų tvarkymas ir šio proceso metu gautas galutinis produktas – kompostas.

Siekiant mažinti susidarančių atliekų kiekį buvo paskelbtas daugkartinių sauskelnių naudojimo eksperimentas, kuriame dalyvauja ir savo patirtimi dalijasi trys kūdikius auginančios šeimos.

Metų pabaigoje buvo paskelbtas ekologinio plakato konkursas „Tausok maistą, rūšiuok atliekas, saugok planetą“. Savo sukurtus plakatus konkursui pateikė vienuolika moksleivių iš Druskininkų ir Alytaus.

2022-ieji buvo jubiliejiniai, Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro 20-mečio, metai. Ta proga buvo sukurtas visą veiklą nuo pat įmonės įsikūrimo apžvelgiantis skaidrių filmas, surengti susitikimai su bendrovės partneriais bei akcininkais, kuriems įvairiomis formomis pristatyta sukurta regioninė atliekų tvarkymo sistema.

Į jubiliejui skirtas veiklas, buvo įtraukti visi įmonės darbuotojai: jie dalyvavo renginiuose, buvo pakviesti rašyti įmonės istoriją iš savo patirčių ir atsiminimų.

2022 m. visuomenės švietimas bei informavimas vykdytas ir rengiant bei platinant skrajutes apie atliekų rūšiavimą, lankstinukus, skirti tiek gyventojams, tiek įmonėms.

Buvo išleistas informacinis lankstinukas apie rūšiavimą ir ukrainiečių kalba, parengta atskira informacinė skrajutė apie maisto atliekas, kuri dalijama gyventojams kartu su kibirėliais maisto bei virtuvės atliekoms, atnaujinti informaciniai stendai prie konteinerinių aikštelių.

Praėjusiais metais išleistų skrajučių ir lankstinukų pavyzdžiai pateikti 29 paveikslėlyje.

29 pav. Skrajučių pavyzdžiai

PROJEKTŲ, FINANSUOJAMŲ ES LĖŠOMIS, ĮGYVENDINIMAS

Projektas „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ (projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001)

Projekto tikslas – Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą Alytaus regione.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2017-08-10. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-02-28. Terminas, iki kurio gali būti pratęstas projekto veiklų įgyvendinimas: 2023-09-01

Projekto biudžetas – 4 362 369,40 Eur (3 708 013,99 Eur ES fondų lėšos, 654 355,41 Eur nuosavos pareiškėjo lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 95,20

Stebėsenos rodiklis – sukurti/pagerinti atskiros komunalinių atliekų surinkimo pajėgumus – 9567,12 t/m.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-09-05 pasirašytas finansavimo sutarties pakeitimas Nr. 8, pratęsiant Projekto veiklų įgyvendinimo terminą iki 2023-02-28.

Įvykdžius visas papildomo finansavimo gavimo procedūras 2022-12-06 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D-384 buvo skirtas 158 276,22 Eur papildomas finansavimas, projekto finansavimo intensyvumo didinimui iki 85 %.

2022 m. įrengus likusias 45 konteinerines atliekų surinkimo aikšteles projekto veiklos buvo pilnai įgyvendintos.

Projekto siekiami rezultatai:

1) įrengtos 397 konteinerinės aikštelės su rūšiuojamajam atliekų surinkimui skirtais konteineriais:

140 antžeminių aikštelių, 180 pusiau požeminių naujai įrengtų ir 71 rekonstruota Druskininkuose, bei 6 požeminės aikštelės;

2) įrengtos 3 didelių gabaritų aikštelės ir praplėsta 1 esama:

- 1-oji aikštelė Lazdijų r. sav. Seirijų sen. Miesto kolonijos k. Liepų g. 1A.

- 2-oji aikštelė Varėnos r. sav. Kaniavos sen. Jasauskų k.

- 3-oji aikštelė Druskininkai, Viečiūnų sen.;

- Druskininkų aikštelė Gardino g. 102, Druskininkai, praplečiama 1570 m² plotu.;

3) pastatyti 6891 biologinių atliekų (maisto atliekų) surinkimo konteineriai;

4) pastatyti 30 tekstilės atliekų surinkimo konteinerių;

5) pastatyti 69 žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai.

Projektas „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų raj. ir Birštono sav.)“ (projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005)

Projekto tikslas – Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą Alytaus regione.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2017-08-10. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2022-12-01.

Terminas, iki kurio gali būti pratęstas projekto veiklų įgyvendinimas - 2023-09-01

Projekto biudžetas – 2 451 146,75 Eur (2 083 474,73 Eur ES fondų lėšos, 367 672,02 Eur nuosavos pareiškėjo lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 99,50

Stebėsenos rodiklis – sukurti/pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumus – 2566,40 t/m.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-10-21 pasirašytas finansavimo sutarties pakeitimas Nr. 8, pratęsiant Projekto veiklų įgyvendinimo terminą iki 2022-12-01 bei sutaupyta lėšas panaudojant pabrangusių prekių, paslaugų ir darbų apmokėjimui.

Įrengus 21 konteinerinę atliekų surinkimo aikštelę ir rekonstravus 2 esamas pusiau požemines aikšteles projekto veiklos buvo užbaigtos, sėkmingai įgyvendintas visas projektas.

Projekto siekiami rezultatai:

- 1) įrengtos/atnaujintos 82 konteinerinės aikštelės su rūšiuojamajam atliekų surinkimui skirtais antžeminiiais (21 aikštelė), pusiau požeminiiais (18 aikštelių) ir požeminiiais konteineriais (43 aikštelės), rekonstruotos 2 pusiau požeminės aikštelės;
- 2) įrengtas daiktų punktas Alovės sen. Alytaus km., Alytaus r. (1220 m² pastatas su 10 surinkimo konteinerių (30 m³ talpos) ir angariai daiktams sandėliuoti (didelių gabaritų aikštelėse).
- 3) atskiram maisto atliekų surinkimui įsigyti 1912 konteineriai;
- 4) pastatyti 6 tekstilės atliekų surinkimo konteineriai;
- 5) pastatytas 21 žaliųjų atliekų surinkimo konteineris.

Projektas „Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto / virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“ (projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0002)

Projekto tikslas – aplinkos apsauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos, sukuriant maisto ir virtuvės atliekų paruošimo ir komposto gamybos infrastruktūrą.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2020-01-15. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-02-01.

Terminas, iki kurio gali būti pratęstas projekto veiklų įgyvendinimas: 2023-09-01

Projekto biudžetas – 2 309 300,00 Eur (1 539 591,98 Eur ES fondų lėšos, 769 708,02 Eur nuosavos pareiškėjo lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 95,89

Stebėsenos rodiklis – sukurti arba pagerinti maisto ar virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumai – 7800 t/m.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-12-29 gauta Vidaus reikalų ministerijos teigiama projekto papildomo finansavimo išvada, kuria numatomas 1 177 875,79 Eur papildomas finansavimas, todėl bus keičiamas projektų sąrašas ir teikiama finansavimo paraiška Aplinkos projektų valdymo agentūrai.

2022 m. buvo pristatytas gravitacinis sijotuvai, pastatyta stoginė su maisto/virtuvės atliekų apdorojimo įrenginiu (30 pav.).

30 pav. Stoginė su maisto/virtuvės atliekų apdorojimo įrenginiu ir gravitacinis sijotuvai

Projekto įgyvendinimas susideda iš atskirų veiklų, vykdomų pagal žemiau nurodytas sutartis:

2021-09-22 stoginės rangos darbų sutartis Nr. 567 su UAB „Dzūkijos statyba“. Sutartis vykdoma.

2021-05-21 lėtaeigio mobilaus maisto atliekų smulkintuvo pirkimo sutartis Nr. 291 su UAB Oksata jungtine veikla su UAB „Kastilita“. Sutartis įvykdyta.

2021-10-17 Fidic inžinieriaus ir techninės priežiūros paslaugų sutartis Nr. 593 su M&S Umweltprojekt Baltic. Sutartis vykdoma.

2020-01-15 investicinio projekto parengimo paslaugų sutartis Nr. 24 su VšĮ „PRIC“. Sutartis įvykdyta.

2020-06-26 poveikio aplinkai vertinimo paslaugų sutartis Nr. 249 su UAB „Ekokonsultacijos“. Sutartis įvykdyta.

2021-05-21 žvaigždinio sijotuvo pirkimo sutartis Nr. 292 su UAB Oksata jungtine veikla su UAB „Kastilita“. Sutartis įvykdyta.

2021-05-20 mobilaus būgninio sijotuvo sutartis Nr. 313 su UAB „Ekovoltas“. Sutartis įvykdyta.

2021-05-21 stacionaraus gravitacinio komposto sijotuvo sutartis Nr. 290 su UAB Oksata. Sutartis įvykdyta.

Projekto siekiami rezultatai:

1) Įrengta maisto atliekų paruošimo perdirbimui linija. Bus įrengta stoginė, įsigytas lėtaeigis mobilus maisto atliekų smulkintuvas.

2) Įrengta komposto paruošimo linija. Bus įsigytas trijų frakcijų žvaigždinis sijotuvus, būgninis sijotuvus su transporteriais, gravitacinis sijotuvus ir komposto pakavimo įranga.

Papildomu finansavimo siekiama:

Finansuoti padidėjusias išlaidas po įvykdytų viešųjų pirkimų procedūrų. Įvykdžius mobilaus būgninio sijotuvo įrangos viešąjį pirkimą, pasirašytos sutarties vertė viršijo Projekto sutartyje nustatytą 125 000 Eur sumą. Mobilus būgninis sijotuvus buvo įsigytas už 158 400 Eur, todėl šios įrangos finansavimui reikalinga papildoma 33 400 Eur suma, įvykdžius stoginės rangos sutartį, kuri buvo numatyta įsigyti kartu su lego blokais, pasirašytos sutarties vertė viršijo Projekto sutartyje nustatytą – 714 950,21, todėl reikalinga 391 920,32 Eur suma.

Įsigyti papildomą įrangą. Projekto vykdytojas rengdamas investicinį projektą, neturėjo galimybės į Projektą įtraukti visų reikalingų įrenginių ir būtinų mechanizmų, dėl regionui nustatyto Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų limitu. Todėl reikalingi įsigyti komposto džiovinimo įrangą, preskonteinerius, presą su jungtimi ir presavimo konteinerius, plovimo įrenginį, mobilių dulkių ir kvapų slopinimo įrenginį, bei žvaigždiniam sijotui papildomą oro srauto separatorių skirtą atskirti lengvąją frakciją iš jau atskirtų vidutinio dydžio atliekų (10/25-60 mm) srauto.

Papildomo finansavimo veikloms įgyvendinti įvykdyti viešieji pirkimai ir pasirašytos sutartys:

2021-11-17 mobilaus dulkių ir kvapų slopinimo įrenginio pirkimo sutartis Nr. 644 su UAB „Autointerjeras“;

2022-09-09 komposto džiovinimo įrangos pirkimo sutartis Nr.524 su UAB „Oksata“;

2022-10-14 plovimo įrenginio pirkimo sutartis Nr. 589 su UAB „Alwark“;

2022-11-14 betoninių lego blokų pirkimo sutartis Nr. 638 su UAB „HC Betonas“.

Projektas „Išteklių atgavimo iš sąvartynų galimybių vertinimo modelis ir jo išbandymas Lietuvos Sąlygomis“ (projekto Nr. 01.2.1-LVPA-V-835-03-0005)

Projekto tikslas – Sukurti detalų algoritmą ir jo pagrindu programinę įrangą, skirtą atliekų sąvartynuose sukaupėtų produktų ir energijos gamybai tinkamų išteklių potencialo ir atgavimo techninių, ekonominių ir aplinkosauginių galimybių įvertinimui

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2019-12-02. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-09-30

Projekto biudžetas – 450 000,00 Eur (405 000,00 Eur ES fondų lėšos, 45 000,00 Eur partnerių lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 53,65

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.

2022-12-12 įvykdžius ekspertinį (rezultatus individualiai vertino 2 išoriniai MITA ekspertai ir 1 projekto vykdytojo ekspertas) dalyvių antrojo etapo vertinimą (inovatyviojo produkto prototipo sukūrimas), priimtas sprendimas ir į III etapą kviečiami dalyviai: Kauno technologijos universitetas ir UAB „Elhic“. Kaina už II-ojo etapo pasiektus rezultatus dalyviams UAB „Elhic“ ir UAB „Dts Solutions“ buvo sumažinta 60 proc., atsižvelgiant į tai, kad dalyviai turėjo objektyvias galimybes nustatytus rezultatus pasiekti, tačiau to nepadarė.

2022-12-27 išsiųstas kvietimas Kauno technologijos universitetui ir UAB „Elhic“ dalyvauti III etape.

Projekto siekiami rezultatai:

I etapas – inovatyviojo produkto koncepcijos kūrimas, sprendimų ieškojimas.

II etapas – inovatyviojo produkto prototipo sukūrimas.

III etapas – inovatyviojo produkto bandomosios partijos sukūrimas ir išbandymas.

Projektas „StopWaste“

StopWaste – „Enhancing the efficiency of policy instruments for accelerating waste generation prevention / „Atliekų susidarymo prevencijos paspartinimo politikos priemonių veiksmingumo didinimas“. Projekto trukmė 3 metai + 1 metai monitoringui.

Projekto biudžetas – 181 475,00 Eur (dalis tenkanti UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrui).

Interreg Europe programa numato 80% finansavimą iš ES ERDF (European Regional Development Fund) fondo. Likusieji 20% procentų – partnerių prisidėjimas.

Europos vietos ir regionų atliekų tvarkymo viešoji politika yra nepakankamai sėkminga įgyvendinant ir pritaikant ES direktyvą 2018/851 dėl atliekų, susijusių su atliekų susidarymo prevencija. Projektas bus orientuotas į keitimąsi gerąja patirtimi apie veiksmingus sprendimus šioje srityje. Pagrindinis šių mainų tikslas – skatinti atliekų prevencijos projektų/veiksmų/veiklos, vykdomų vietos ir regioniniu lygmeniu, įtraukimą ir (arba) veiksmingumą į atliekų tvarkymo politikos priemones. Todėl projektu siekiama padėti partneriams dalytis sėkmingomis atliekų susidarymo prevencijos strategijomis ir (arba) veiksmais savo teritorijose ir ieškant naujų bei inovatyvių sprendimų, kaip padaryti savo bendruomenes tvaresnes ir draugiškesnes aplinkai.

Pagrindinė Projekto vykdytoja Portugalijos Viseu Dão Lafões asociacija. Savivaldybių asociacija vykdo regioninės plėtros strategiją (Estratégia Viseu Dão Lafões 2030), kuri bus nagrinėjama projekte. Šioje strategijoje viena iš prioritetinių teminių krypčių yra „Aplinka, energetikos perėjimas prie tvarios ir žiedinė ekonomika“ su itin aktualiais strateginiais projekto tikslais: „ST2. Sumažinti atliekų susidarymą ir didinti selektyvų surinkimą“ ir „ST3. Žiedinės ir regeneracinės ekonomikos įgyvendinimas“.

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-05-31 pateikta finansavimo paraiška;

2022-12-13 projektas patvirtintas.

Projekto siekiami rezultatai:

1) Įgyvendinant projektą pasirengti regioninio atliekų ir prevencijos plane numatytų priemonių įgyvendinimo sprendinius, maisto švaistymo ir šiukšlinimo prevencines priemones, kelti darbuotojų kvalifikaciją, atnaujinti aplinkosauginio ugdymo programą.

PROJEKTŲ, FINANSUOJAMŲ KITŲ PROGRAMŲ LĖŠOMIS, ĮGYVENDINIMAS

Projektas „Iki 500 kW galios saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre“

Projektas finansuojamas Klimato kaitos programos priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo) panaudojimas juridinių asmenų elektros energijos poreikiams“ lėšomis.

Projekto tikslas – išnaudoti atsinaujinančių energijos šaltinių potencialą įmonėje, tuo sumažinant naudojamos elektros energijos iš centralizuotų tinklų kiekį. Projekto metu planuojama nuosavybės teise valdomame žemės sklype įrengti iki 500kW galios saulės fotovoltinę elektrinę. Elektrinė būtų montuojama laisvame žemės sklype, o visa pagaminta energija užskaitoma gamybinuose pastatuose/statiniuose, esančiuose Alytaus regioninio sąvartyno aptarnavimo teritorijoje.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2021-12-15. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-06-15.

Terminas, iki kurio gali būti pratęstas projekto veiklų įgyvendinimas: 2023-12-15

Projekto biudžetas – 444 545,00 Eur (123 000,00 Eur programos lėšos, 321 545,00 Eur pareiškėjo lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 0

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-10-07 įvykdžius viešąjį pirkimą pasirašyta saulės fotovoltinės elektrinės rangos sutartis su UAB „Saulės grąža“.

Projekto siekiami rezultatai:

Įrengti saulės iki 500 kW elektrinės įrengtosios galios;

Pasiekti 4095 t CO₂e skaičiuojamąjį ŠESD sumažinimo kiekį.

Projektas „Individualių antrinių žaliavų surinkimo konteinerių plėtra Alytaus regione“

Projektas finansuojamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos individualiems antrinių žaliavų surinkimo konteineriams įsigyti“ lėšomis.

Projekto įgyvendinimo metu Alytaus regione siekiama išspręsti šias problemas (arba reikšmingai prisidėti jų sprendimo): 1) Nepakankamas antrinių žaliavų rūšiavimo lygis bei priemonių reikiamam rūšiavimo lygiui pasiekti trūkumas; 2) turimi konteineriai nusidėvėję, netinkami naudojimui; 3) individualiose valdose turimi kolektyviniai konteineriai bus pakeisti individualiais.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2021-09-18. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-11-15.

Projekto biudžetas – 364 070,00 Eur (182 035,00 Eur programos lėšos, 182 035,00 Eur GIO lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 40,59

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-02-21 pasirašyta projekto finansavimo sutartis.

Projekto įgyvendinimas susideda iš atskirų veiklų, vykdomų pagal žemiau nurodytas sutartis:

2021-09-10 pakuočių atliekų surinkimo konteinerių pirkimo sutartis Nr.540 su UAB „ESE Baltija“. Sutartis įvykdyta.

2021-09-10 stiklo atliekų surinkimo konteinerių pirkimo sutartis Nr.541 su UAB „ESE Baltija“. Sutartis įvykdyta.

2022-01-14 pakuočių (240 l.) atliekų surinkimo konteinerių pirkimo sutartis Nr.31 su UAB „Ecoservice“. Sutartis įvykdyta.

2022-01-14 pakuočių (1100 l.) atliekų surinkimo konteinerių pirkimo sutartis Nr.37 su UAB „ESE Baltija“. Sutartis įvykdyta.

2022-01-03 stiklo atliekų surinkimo konteinerių pirkimo sutartis Nr.1 su UAB „Desela“. Sutartis įvykdyta.

Projekto siekiami rezultatai:

Įsigyti 1900 vnt. individualių konteinerių popieriui / kartonui / plastikams / metalui (tūris 240 l);

Įsigyti 2000 vnt. individualių konteinerių popieriui / kartonui / plastikams / metalui (tūris 1100 l);

Įsigyti 1900 vnt. individualių konteinerių stiklui (tūris 120 l);

Įsigyti 400 vnt. individualių konteinerių stiklui (tūris 240 l).

Projektas „Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių plėtra Alytaus regione“

Projektas finansuojamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos tekstilės atliekų surinkimo konteineriams įsigyti“ lėšomis.

Projekto "Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių plėtra Alytaus regione" įgyvendinimo metu Alytaus regione siekiama išspręsti nepakankamo tekstilės atliekų rūšiavimo lygio bei priemonių reikiamam rūšiavimo lygiui pasiekti trūkumo problemą (arba reikšmingai prisidėti prie jos sprendimo).

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2021-11-04. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-11-15.

Projekto biudžetas – 84 150,00 Eur (71 527,50 Eur programos lėšos, 12 622,50 Eur pareiškėjo nuosavos lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 100

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-03-04 pasirašyta projekto finansavimo sutartis.

2022-05-18 pasirašyta tekstilės atliekų konteinerių pirkimo sutartis Nr.273 su UAB „RB Baltic“. Įvykdžius šią sutartį, įgyvendintas projektas.

Projekto siekiami rezultatai:

Įsigyti 85 vnt. konteinerių tekstilės atliekoms surinkti.

Projektas „Biologinių atliekų surinkimo priemonių plėtra Alytaus regione“

Projektas finansuojamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos biologinių atliekų surinkimo priemonėms įsigyti“ lėšomis.

Projekto įgyvendinimo metu Alytaus regione siekiama išspręsti nepakankamo biologinių atliekų rūšiavimo lygio bei priemonių reikiamam rūšiavimo lygiui pasiekti trūkumo problemą (arba reikšmingai prisidėti prie jos sprendimo).

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2022-04-14. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-11-15.

Projekto biudžetas – 200 316,26 Eur (174 188,05 Eur programos lėšos, 26 128,21 Eur pareiškėjo nuosavos lėšos). Įsisavintų lėšų dalis (%) – 25,96

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-04-14 pasirašyta finansavimo sutartis.

2021-12-28 pasirašyta pusiau požeminio maisto konteinerio pirkimo sutartis Nr.701 su UAB „VSA Vilnius“. Sutarties vertė – 2 600,00 Eur. Sutartis įgyvendinta;

2022-07-07 pasirašyta biologinių (maisto) atliekų surinkimo konteinerių pirkimo sutartis Nr.367 su UAB „ESE Baltija“. Sutarties vertė – 73 048,30 Eur. Sutartis įgyvendinta.

2022-09-13 pasirašyta kibirėlių maisto / virtuvės atliekų surinkimui virtuvėje pirkimo sutartis Nr. 526 su UAB „Elgaja“. Sutarties vertė – 69 485,46 Eur. Sutartis įgyvendinta.

Projekto siekiami rezultatai:

- 1) Įsigyti 1 vnt. pusiau požeminį maisto atliekų surinkimo konteinerį;
- 2) įsigyti 37 158 vnt. kibirėlių maisto atliekų surinkimui virtuvėje;
- 3) įsigyti 2158 vnt. biologinių (maisto) atliekų surinkimo konteinerių.

Įgyvendinus visas sutartis ir esant apie 27 proc. projekto lėšų sutaupymui, bus prašoma Aplinkos projektų valdymo agentūros papildomai įsigyti biologinių atliekų surinkimo priemonių.

Projektas „Regioninio ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų parengimas Alytaus regione“

Projektas finansuojamas Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos priemonės „Subsidijos ir dotacijos regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų projektų rengimui“ lėšomis.

Projekto įgyvendinimo metu siekiama parengti regioninį ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus, kuriuose išanalizavus esamą būklę atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje, nustatyti strateginius atliekų prevencijos prioritetus, tikslus, uždavinius ir priemones, būtinas užsibrėžtiems tikslams pasiekti, Europos Sąjungos struktūrinės paramos finansavimo kryptis ir planų įgyvendinimo vertinimo kriterijus, siekiant, kad praktiškai būtų įgyvendintas atliekų prevencijos ir tvarkymo eiliškumas.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2022-03-17. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2023-11-15.

Projekto biudžetas – 90 000,00 Eur (programos lėšos). Įsisavintų lėšų dalis 30 % .

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2022 m.:

2022-03-17 pasirašyta projekto finansavimo sutartis.

2022-08-11 pasirašyta regioninio ir 7 savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų parengimo paslaugų sutartis Nr. 486 su Smart Continent LT. Sutartis įgyvendinama.

Projekto siekiami rezultatai:

Parengti 1 regioninį ir 7 savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus.

VEIKLOS PROGNOZĖS

Bendrovė 2023 metais gali sėkmingai vykdyti savo veiklą.

Direktorius Algirdas Reipas